

FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr. 50

2000

Dhjetor

P Ë R M B A J T J A

Ligj nr.8720 datë 26.12.2000	Për krijimin e Policisë Financiare.....	2153
Ligj nr.8722 datë 26.12.2000	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope”.....	2156
Ligj nr.8723 datë 26.12.2000	Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në “Konventën e vetme mbi drogat narkotike, e ndryshuar nga Protokolli i vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së vetme mbi drogat narkotike, 1961”.....	2190
Ligj nr.8724 datë 26.12.2000	Për ratifikimin e “Konventës Evropiane për mbikëqyrjen e personave të dënuar ose të liruar me kusht”	2234
	Kërkesë për shpronësim.....	2243

L I G J
Nr. 8720, datë 26.12.2000

PËR KRIJIMIN E POLICISË FINANCIARE

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Policia Financiare krijohet për organizimin e luftës kundër krimit ekonomik dhe financiar dhe për zbatimin e legjislacionit financiar.

Neni 2

Policia Financiare është organ i specializuar, me status civil në varësi të ministrit të Financave.

Neni 3

Policia Financiare ka këto detyra:

- Parandalon, zbulon dhe lufton krimin dhe veprimtarinë ekonomike e financiare të paligjshme, duke respektuar garantitë kushtetuese për liritë dhe të drejtat e njeriut.
- Kontrollon për zbatimin e përpiktë të dispozitave ligjore në fushën ekonomike dhe financiare nga subjektet private e publike, juridike dhe fizike.
- Zbaton sanksionet ligjore të vendosura nga autoritetet qendrore dhe vendore të administratës financiare.
- Kontrollon zbatimin e legjislacionit fiskal nga subjektet tatimpaguese, sipas akteve të miratuara nga Këshilli i Ministrave.
- Kryen funksionet që kërkohen nga ligje të tjera.
- Mbron dhe mbështet veprimtarinë e administratës tatimore, me kërkesë të kësaj të fundit, si dhe ekzekuton sanksionet e vendosura nga kjo administratë ndaj tatimpaguesve.

Neni 4

Punonjësit e Policisë Financiare, për të kryer detyrat e ngarkuara, pajisen me armatim dhe mjete teknike të përshtatshme, të përcaktuara nga Këshilli i Ministrave. Punonjësit e Policisë Financiare kanë uniformën dhe shenjat dalluese të kësaj policie, si dhe dokumentin identifikues të përcaktuar me akte nënligjore.

Neni 5

Policia Financiare organizohet si vijon:

1. Struktura qendrore ku përfshihen Drejtoria e Përgjithshme e Policisë Financiare dhe drejtoritë qendrore.
2. Struktura vendore përbëhet nga drejtoritë rajonale.
3. Këshilli i Ministrave, me propozimin e ministrit të Financave, miraton strukturën organizative, organikën, si dhe numrin e punonjësve të kësaj policie.

Neni 6

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë Financiare është organi më i lartë organizativ dhe teknik brenda saj. Ajo drejtohet nga Drejtori i Përgjithshëm, i cili, gjatë ekzekutimit të detyrave të veta, mbështetet nga Nëndrejtori i Përgjithshëm, i cili, në mungesë të tij, vepron brenda kufijve të përgjegjësive të deleguara nga ai.

Drejtori i Përgjithshëm i Policisë Financiare emërohet nga Kryeministri, me propozimin e ministrit të Financave. Ministri i Financave propozon për Drejtor të Përgjithshëm të Policisë Financiare një nga drejtorët ose nëndrejtorët e përgjithshëm në Ministrinë e Financave, në Ministrinë e Mbrojtjes ose në Policinë e Shtetit. Mandati i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë Financiare është tre vjet me të drejtë riemërimi vetëm një herë.

Nëndrejtori i Përgjithshëm emërohet nga ministri i Financave, me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë Financiare, duke pasur parasysh përvojën, aftësinë dhe vjetërsinë në punë në sektorin e policisë. Drejtorët e drejtorive qendrore dhe të drejtorive rajonale emërohen nga Drejtori i Përgjithshëm i Policisë Financiare.

Neni 7

Drejtori i Përgjithshëm i Policisë Financiare ka këto detyra:

- Ndërmerr dhe kryen të gjitha veprimtaritë institucionale, konform ligjeve, si dhe udhëzimeve të ministrit të Financave.

- Drejton, bashkërendon dhe kontrollon veprimtaritë operacionale që kryhen nga drejtoritë qendrore dhe vendore të Policisë Financiare.

- Mban lidhje të vazhdueshme me drejtorët e përgjithshëm të strukturave të tjera të administratës publike, me drejtuesit e forcave të tjera të policisë dhe me organin e prokurorisë.

- Ndërmerr dhe zbaton veprimtari për organizimin dhe përdorimin e burimeve njerëzore dhe teknike, që ka në përdorim Policia Financiare.

Neni 8

Drejtoritë qendrore kanë juridiksion në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë dhe kryejnë:

1. veprimtari të specializuara;
2. investigimet më të rëndësishme.

Drejtoritë vendore të Policisë Financiare organizohen në nivel rajonal.

Drejtoritë qendrore dhe vendore, nga pikëpamja hierarkike, administrative dhe funksionale varen nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë Financiare. Për veprimtari të kufizuara, që kanë të bëjnë me shkelje administrative, ato varen, gjithashtu, edhe nga organet financiare vendore.

Për shërbimet që kryejnë, me kërkesë të organeve financiare, drejtorët qendrorë dhe ata vendorë veprojnë sipas procedurave të përcaktuara në legjislacionin financiar dhe sipas udhëzimeve që marrin nga drejtuesi i organit financiar.

Drejtorët qendrorë dhe vendorë, për shërbimet që kryejnë me nismën e tyre, veprojnë në mënyrë të pavarur.

Neni 9

Sipas detyrave dhe funksioneve që kryejnë në polici, punonjësit e saj ndahen në këto kategori:

- të mesëm
- të lartë
- madhorë

Kriteret për emërimin e personelit në kategoritë e mësipërme përcaktohen me akte nënligjore.

Pjesëtarët e Policisë Financiare, gjatë veprimtarisë së tyre, ushtrojnë një funksion publik, duke pasur atributet e oficerëve dhe të agjentëve të policisë gjyqësore.

Drejtori i Përgjithshëm dhe Nëndrejtori i Përgjithshëm i Policisë Financiare, si kategori madhore e kësaj Policie, nuk gëzojnë atributet e Policisë Gjyqësore.

Neni 10

Policia Financiare, në ushtrimin e detyrave kundër veprave penale në fushën ekonomike dhe financiare, e kryen veprimtarinë e saj në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurës Penale dhe të ligjeve të tjera të lidhura me të.

Neni 11

Pjesëtarët e Policisë Financiare, në kontrollet e një natyre administrative, kanë të gjitha të drejtat që jepen me ligj për të hyrë, kontrolluar, inspektuar, vërtetuar, siç parashikohet në dispozitat ligjore për organet financiare.

DISPOZITA KALIMTARE

Neni 12

1. Policia Tatimore deri më 30 qershor të vitit 2001 do të vazhdojë të jetë në varësi të drejtpërdrejtë të administratës tatimore, me organizimin dhe organikën efektive në fuqi.

2. Rekrutimi dhe përzgjedhja e punonjësve të Policisë Financiare bëhet në pajtim me kriteret që përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, sipas propozimit të ministrit të Financave.

3. Këshilli i Ministrave siguron fondet e nevojshme për krijimin e kushteve për funksionimin e Policisë Financiare.

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 13

Dekreti i Presidentit të Republikës së Shqipërisë nr.1074, datë 21.4.1995 “Për shpërbërjen e Policisë Financiare dhe krijimin e Policisë Tatimore”, ligji nr.7938, datë 24.5.1995 “Për miratimin e ndryshimeve të dekretit nr.1074, datë 21.4.1995” dhe çdo dispozitë tjetër që bie në kundërshtim me këtë ligj, shfuqizohen ditën që Policia Financiare fillon veprimtarinë e saj sipas nenit 15 të këtij ligji.

Neni 14

Veprimtaria, organizimi dhe funksionimi i hollësishëm i Policisë Financiare bëhet me ligje të veçanta.

Neni 15

Veprimtaria e Policisë Financiare fillon më 1 korrik 2001.

Neni 16

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2863, datë 9.1.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

L I G J
Nr. 8722, datë 26.12.2000

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE TË LËNDËVE PSIKOTROPE”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën e Kombeve të Bashkuara kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2857, datë 5.1.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

KONVENTA

E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE 1988,

Akti Final dhe Rezolutat, siç është rënë dakord nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, dhe si edhe tabelat që i bashkëngjiten kësaj Konvente.

AKTI FINAL I KONFERENCËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA
PËR MIRATIMIN E NJË KONVENTE KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

1. Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara, me anë të rezolutës së saj 39/141 të 14 Dhjetorit 1984, kërkonte që Këshilli Social-Ekonomik i Kombeve të Bashkuara, "duke marrë në konsideratë nenin 62 paragrafi 3, dhe nenin 66 paragrafi 1, të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe rezolutën 9 (1) të Këshillit të 16 Shkurtit 1946, t'i kërkonte Komisionit për Drogat Narkotike të fillonte në sesionin e tij të tridhjetë e një, që do të mbahej në shkurt 1985, me përparësi, përgatitjen e një Projektkonvente kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike që trajton aspekte të ndryshme të problemit në tërësi, dhe në mënyrë të veçantë, ato që parashikohen në dokumentet ekzistuese ndërkombëtare..." .

2. Në përpjekje për të avancuar kërkesën e mësipërme dhe veprimin për ndjekjen e kësaj çështjeje nga Komisioni për Drogat Narkotike dhe Këshilli Social - Ekonomik, Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara përgatiti tekstin fillestar të një Projekt-konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope. Në bazë të komenteve të bëra

për këtë nga Qeveritë dhe të diskutimeve për këtë projekt nga Komisioni për Drogat Narkotike në sesionin e tij të tridhjetë e dy më 1987, Sekretari i Përgjithshëm përgatiti një dokument të konsoliduar pune që iu shpërnda të gjitha Qeverive në prill 1987, i cili u shqyrtua në dy sesionet e grupit të hapur ndërqeveritar të ekspertëve. Më 7 dhjetor 1987 Asambleja e Përgjithshme miratoi Rezolutën 42/111 që jepte udhëzime të mëtejshme për avancimin e përgatitjes së Projektkonventës. Meqënëse koha që kishte në dispozicion grupi i ekspertëve nuk lejonte shqyrtim të plotë të të gjitha neneve, Asambleja e Përgjithshme i kërkoi Sekretarit të Përgjithshëm të shqyrtonte thirrjen edhe të një grupi tjetër ndërqeveritar me ekspertë, që të mblidhej gjatë dy javëve që do të paraprinin fillimin e sesionit të dhjetë të veçantë të Komisionit për Drogat Narkotike në shkurt 1988, për të vazhduar rishikimin e dokumentit të punës për Projektkonventën kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope dhe, po të ishte e mundur, të arrinte në një marrëveshje për Konventën. Në sesionin e dhjetë të veçantë të tij, mbajtur në Vjenë nga 8 deri më 19 shkurt 1988, Komisioni për Drogat Narkotike rishikoi tekstin e Projekt konventës dhe vendosi që disa nene të tij t'i referoheshin Konferencës që do të mblidhej për të miratuar Konventën. Komisioni gjithashtu i rekomandoi Këshillit Social-Ekonomik disa veprime për të çuar më tej përgatitjen e Projektkonventës.

3. Këshilli Social - Ekonomik, me anë të Rezolutës së tij 1988/8 të 25 Majit 1988 pasi u njoh me punën përgatitore të ndërmarrë në pajtim me Rezolutën 39/141 të Asamblesë së Përgjithshme nga organet kompetente të Kombeve të Bashkuara, vendosi "që të thërrasë, në përputhje me nenin 62 paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe brenda dispozitave të Rezolutës 366 (IV) të 3 Dhjetorit 1949 të Asamblesë së Përgjithshme, një konferencë të të plotfuqishmeve për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope. "Në bazë të vendimit të tij 1988/120, i marrë gjithashtu më 25 maj 1988, Këshilli vendosi që Konferenca të mbahej në Vjenë në datat 25 nëntor - 20 dhjetor 1988 dhe që Sekretari i Përgjithshëm t'u dërgonte ftesë për të marrë pjesë në Konferencë atyre të cilët kishin qenë të ftuar për të marrë pjesë në Konferencën Ndërkombëtare mbi përdorimin e drogës dhe trafikun e paligjshëm, mbajtur në Vjenë nga 17 deri më 29 qershor 1987.

4. Në bazë të Rezolutës së tij 1988/8, Këshilli Social - Ekonomik gjithashtu vendosi të thërrasë në Konferencë një grup rishikimi që të rishikonte projekt tekstet e disa neneve dhe Projektkonventën në tërësi me qëllim që të arrihej një konsistencë e përgjithshme e tekstit që do t'i paraqitej Konferencës. Grupi i Rishikimit të Projektkonventës u mblodh në Zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë nga datat 27 qershor deri më 8 korrik 1988 dhe miratoi një raport për Konferencën (E/CONF.82/3).

5. Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope u mblodh në Neue Hofburg të Vjenës nga datat 25 nëntor deri më 29 dhjetor 1988.

6. Në përputhje me rezolutën 1988/8 të 25 Majit 1988 të Këshillit Social-Ekonomik dhe vendimit të tij 1988/120 të së njëjtës datë, Sekretari i Përgjithshëm ftoi në Konferencë:

- (a) të gjithë shtetet;
- (b) Namibinë, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë;
- (c) përfaqësuesit e organizatave, që kanë ftesë të përhershme nga Asambleja e Përgjithshme për të marrë pjesë në sesionet dhe punimet e të gjitha konferencave ndërkombëtare të mbajtura nën kujdesin e saj në rolin e vëzhguesve, që të marrin pjesë në Konferencë në këtë rol, në përputhje me Rezolutat 3237 (XXIX) të 22 nëntorit 1974 dhe 31/152 të 20 dhjetorit 1976 të Asamblesë;
- (d) përfaqësuesit e lëvizjeve nacionalçlirimtare të njohura në rajonin e saj nga Organizata e Unitetit Afrikan që të merrnin pjesë në Konferencë në rolin e vëzhguesve, në përputhje me Rezolutën 3280 (XXIX) të 10 Dhjetorit 1974 të Asamblesë së Përgjithshme;
- (e) agjencitë e specializuara dhe Agjencinë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike, si dhe organet e interesuara të Kombeve të Bashkuara, që të përfaqësoheshin në Konferencë;
- (f) të gjitha organizatat e interesuara ndërqeveritare që të përfaqësoheshin me vëzhgues në Konferencë;
- (g) organizatat e interesuara joqeveritare me votë konsultative në Këshillin Social-Ekonomik dhe organizatat e tjera të interesuara joqeveritare, që mund të jepnin një kontribut të veçantë në

punimet e Konferencës, që të përfaqësoheshin me vëzhgues në Konferencë.

7. Në Konferencë morën pjesë delegacionet e 106 Shteteve të mëposhtme:

Afganistani, Shqipëria, Algjeria, Argjentina, Australia, Austria, Bahamas, Bahrain, Bangladeshi, Barbados, Belgjika, Bolivia, Botsvana, Brazili, Bullgaria, Burma, Republika Socialiste Sovjetike e Bjellorusisë, Kameruni, Kanadaja, Kepi i Gjellbër, Kili, Kina, Kolumbia, Kosta Rika, Kepi i Fildishtë, Kuba, Qipro, Çekosllavakia, Danimarka, Republika Domenikane, Ekuadori, Egjipti, Etiopia, Finlanda, Franca, Republika Demokratike Gjermane, Republika Federale e Gjermanisë, Gana, Greqia, Guatemala, Guinea, Selia e Shenjtë, Hondurasi, Hungaria, India, Indonezia, Irani (Republika Islamike), Iraku, Irlanda, Izraeli, Italia, Xhamajka, Japonia, Jordania, Kenia, Kuvajti, Xhamahirija Arabe e Libisë, Luksemburgu, Madagaskari, Malajzia, Malta, Mauritania, Mauriciusi, Meksiko, Monako, Maroku, Nepali, Holanda, Zelanda e Re, Nikaragua, Nigeria, Norvegjia, Omani, Pakistani, Panamaja, Guinea e Re Papua, Paraguaj, Peruja, Filipinet, Polonia, Portugalia, Katari, Republika e Koresë, Arabia Saudite, Senegali, Spanja, Sri Lanka, Sudani, Surinami, Suedia, Zvicra, Tailanda, Tunizia, Turqia, Republika Socialiste Sovjetike e Ukrainës, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike, Emiratet e Bashkuara Arabe, Mbreteria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut, Republika e Bashkuar e Tanzanisë, Shtetet e Bashkuara të Amerikës, Uruguaji, Venezuela, Vietnami, Jemeni, Jugosllavia dhe Zaireja.

8. Përfaqësuesit e lëvizjeve nacionalçlirimtare të mëposhtme, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishme dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës (E/ CONF. 82/7): Kongresi Pan- afrikan i Azanisë dhe Organizata Popullore e Afrikës Jugperëndimore.

9. Përfaqësuesit e agjencive të mëposhtme, të specializuara, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil, Organizata Ndërkombëtare e Punës, Organizata Arsimore, Shkencore dhe Kulturore e Kombeve të Bashkuara, Organizata e Kombeve të Bashkuara për Zhvillimin Industrial dhe Organizata Botërore e Shëndetit.

10. Përfaqësuesit e organizatave të tjera ndërqeveritare të poshtëshënuara, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishme dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Qendra e Studimeve dhe e Trajnimit për Sigurimin Arab, Byroja e Planit të Kolombos, Këshilli i Evropës, Këshilli për Bashkëpunimin e Doganave, Komuniteti Ekonomik Evropian, Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale, Liga e Shteteve Arabe dhe Marrëveshja Jugamerikane për Drogat Narkotike dhe Lëndët Psikotrope.

11. Përfaqësuesit e këtyre organeve të interesuara të Kombeve të Bashkuara dhe organizmave përkatëse, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Qendra për Zhvillim Social dhe Çështje Humanitare, Bordi Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve, Instituti i Kombeve të Bashkuara për Azinë dhe Lindjen e Largme për Parandalimin e Krimit dhe Trajtimin e Autorëve të Veprimtarive të Kundërligjshme dhe Fondi i Kombeve të Bashkuara për Kontrollin e Përdorimit të Drogës.

12. Vëzhguesit nga organizatat e mëposhme joqeveritare, të ftuara në Konferencë nga Sekretari i Përgjithshëm, ishin të pranishëm dhe morën pjesë siç parashikohet në rregullat e procedurës së Konferencës: Komuniteti Ndërkombëtar i Bahajve, Karitasi Ndërkombëtar, Qendra Italiane e Solidaritetit, Komunitetet Terapeutike të Kolumbisë, Bordi Koordinues i Organizatave Çifute, Kruz Blanka Panama, Programi për Parandalimin e Përdorimit të Drogës, Bashkimi Evropian i Grave, Integrative Drogenhilfe a.d. Fachhochschule Ffm.e.v., Federata Ndërkombëtare Abolicioniste, Shoqata Ndërkombëtare e Reklamave, Shoqata Ndërkombëtare e Transportit Ajror, Shoqata Ndërkombëtare e Juristëve Demokratë, Shoqata Ndërkombëtare e Klubeve të Luaneve, Byroja Ndërkombëtare Katolike e Fëmijës, Dhoma Ndërkombëtare e Tregtisë, Konfederata Ndërkombëtare e Sindikatave të Lira, Këshilli Ndërkombëtar për Gratë, Këshilli Ndërkombëtar për Alkoolin dhe Toksikimin, Federata Ndërkombëtare e Biznesit dhe Grave Profesioniste, Federata Ndërkombëtare e Punëtorëve Sociale, Federata Farmaceutike Ndërkombëtare, Shoqata Ndërkombëtare e Shkollave, Agjencia Afrikane e Shpëtimit Islamik, Trusti për Trajtimin, Trajnimet dhe Kërkimet për Detoksifikimin nga Opiumi, Pace International Affairs e Mbretërisë së Bashkuar,

Pax Romana, Soroptimist International, Shoqata Botërore e Shoqërueseve Vajza dhe Skauteve Vajza, Bashkimi Botëror i Organizatave Katolike të Grave dhe Komiteti Ndërkombëtar Zonta.

13. Konferenca zgjodhi si President Z.Guillermo Bedregat Gutierrez (Bolivi).

14. Konferenca zgjodhi si zëvendëspresidentë përfaqësuesit e këtyre shteteve: Algjeri, Argjentinë, Bahamas, Kinë, Kepi i Fildishtë, Francë, Republika Islamike e Iranit, Japoni, Kenia, Malajzi, Meksiko, Marok, Nigeri, Pakistan, Filipine, Senegal, Sudan, Suedi, Turqi, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike, Mbreteria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe e Irlandës së Veriut, Shtetet e Bashkuara të Amerikës, Venezuelë dhe Jugosllavi.

15. Konferenca zgjodhi si Raporter të Përgjithshëm znj.Mervat Tallawy (Egjipt).

16. Konferenca krijoi Komitetet e mëposhtme:

Komiteti i Përgjithshëm

Kryetar: Presidenti i Konferencës

Anëtarë: Presidenti dhe zëvendëspresidentët e Konferencës, Raporteri i Përgjithshëm i Konferencës, Kryetarët e Komiteteve të Përgjithshme dhe Kryetari i Komitetit Hartues.

Komitetet Gjithpërfshirëse

Komiteti I

Kryetar: Z.Gioacchino Polimeri (Itali)

Zëvendës Kryetar: Z.M.A.Hena (Bangladesh)

Raporter: Z.Oskar Hugler (Republika Demokratike Gjermane)

Komiteti II

Kryetar: Z.Istvan Bayer (Hungari)

Zëvendëskryetar: Z.L.H.J.B. van Gorkom (Hollandë)

Raporter: Znj.Yolanda Fernandez Ochoa (Kosta Rika)

Komiteti Hartues

Kryetar: Z.M.V.N.Rao (Indi)

Zëvendës Kryetar: Z.Hashem M.Kuraa (Egjipt)

Anëtarë: Kryetari i Komitetit Hartues dhe përfaqësuesit e këtyre Shteteve: Austri, Botsvana, Kanada, Kinë, Kolumbi, Çekosllavaki, Egjipt, Francë, Ganë, Irak, Peru, Senegal, Spanjë dhe Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike.

Raporterët e Komiteteve Gjithpërfshirëse morën pjesë ex officio në punën e Komitetit Hartues në përputhje me rregullin 49 të rregullave të procedurës së Konferencës.

Komiteti i Kredencialeve

Kryetar: Z.Edouard Molitor (Luksemburg)

Anëtarë: Përfaqësuesit e këtyre Shteteve: Bolivi, Botsvana, Kinë, Kepi i Fildishtë, Xhamajkë, Luksemburg, Tailandë, Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës.

17. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara u përfaqësua nga zonjusha Margaret J.Ansti, Nënsekretare e Përgjithshme, Drejtore e Përgjithshme e Zyrës së Kombeve të Bashkuara në Vjenë. Sekretari i Përgjithshëm emëroi si Sekretar Ekzekutiv Z.Francisko Ramos - Galino, Drejtor i Seksionit të Drogave Narkotike.

18. Konferenca kishte përpara raportin e Grupit të Rishikimit i mbledhur në pajtim me Rezolutën 1988/8 të 25 Majit 1988 të Këshillit Social - Ekonomik (E.CONF.82/3). Përveç një bilanci të punës së Grupit të Rishikimit, raporti përmbante propozime, që i ishin parashtruar Grupit të Rishikimit në lidhje me Projektkonventën që do të shqyrtonte Konferenca, dhe tekstin e Projektkonventës kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope (Shtojca II). Kjo Projektkonventë përbënte propozimin bazë që do të shqyrtonte Konferenca.

19. Gjatë punimeve të saj, Konferenca ndau nenet që përmbante Projektkonventa dy Komiteteve Gjithpërfshirëse (Komitetit I dhe Komitetit II). Nenet 1 deri 5 bashkë me parathënien iu dhanë Komitetit I dhe pjesa tjetër e neneve Komitetit II. Pasi ranë dakord për tekstin e një neni të caktuar, Komitetet Gjithpërfshirëse ia referuan atë Komitetit Hartues. Komitetet Gjithpërfshirëse i raportuan Konferencës për rezultatin e punës së tyre, ndërsa Komiteti Hartues i paraqiti Konferencës një tekst të plotë të Projektkonventës kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope (E.CONF/82/13).

20. Në bazë të diskutimeve të depozituara në dokumentacionin e Konferencës (E.CONF.82/SR.1 deri 8) dhe të Komiteteve Gjithpërfshirëse (E/CONF.82/C.1 SR.1 deri 33) dhe E/CONF.82/C.2SR.1 deri 34) dhe të raporteve të Komiteteve Gjithpërfshirëse (E.CONF/82/11 dhe E/CONF.82/12) dhe të Komitetit Hartues (E/CONF.82/13), Konferenca përpiloi Konventën e mëposhtme:

Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

21. Konventa e mësipërme, që është subjekt i ratifikimit, pranimit, miratimit ose aktit të konfirmimit formal, dhe që duhet të mbetet e hapur për t'u pranuar nga të tjerët, u miratua nga Konferenca më 19 dhjetor 1988 dhe u la e hapur për t'u nënshkruar më 20 dhjetor 1988, në përputhje me dispozitat e saj, deri më 28 shkurt 1989, në Zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë dhe, më pas, deri me 20 dhjetor 1989, në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork, nën kujdesin e Sekretarit të Përgjithshëm.

22. Konferenca, gjithashtu, miratoi rezolutat e mëposhtme të cilat i bashkëngjiten këtij Akti Final:

1. Shkëmbimi i informacionit
2. Zbatimi i përkohshëm i Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.
3. Sigurimi i burimeve të nevojshme për Seksionin e Drogave Narkotike dhe sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve për t'i mundësuar ata që të kryejnë detyrat që u janë besuar në bazë të Traktateve Ndërkombëtare të Kontrollit të Drogës.

DUKE DËSHMUAR SA MË SIPËR, përfaqësuesit e nënshkruan këtë Akt Final.

NËNASHKRUAR NË VJENË, sot më datë njëzet dhjetor një mijë e nëntëqind e tetëdhjetë e tetë, në një kopje të vetme, që do të depozitohet te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, në gjuhët arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle, dhe secila prej tyre është e njëjtë me origjinalin.

REZOLUTAT E MIRATUARA NGA KONFERENCA E KOMBEVE TË BASHKUARA PËR MIRATIMIN E NJË KONVENTE KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

Rezoluta I SHKËMBIMI I INFORMACIONIT

Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope,

Duke tërhequr vëmendjen tek Rezoluta III, e miratuar nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara e vitit 1961 për Miratimin e një Konvente të vetme mbi drogat narkotike, në të cilën iu kushtua vëmendje rëndësisë që ka dokumentacioni teknik i Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale mbi trafikantët ndërkombëtarë të drogës dhe përdorimit të këtij dokumentacioni nga ana e kësaj organizate për qarkullimin e përskrimeve të këtyre trafikantëve;

Duke pasur parasysh mekanizmin e përcaktuar nga Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale, për shkëmbimin në kohë dhe të efektshëm të informacionit për hetimin e krimeve midis autoriteteve policore në shkallë botërore;

Rekomandon që autoritetet policore duhet të përdorin në një shkallë sa më të gjerë që të jetë e mundur dokumentacionin dhe sistemin e komunikimit të Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale, me qëllim që të arrihen synimet e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

Rezoluta 2

ZBATIMI I PËRKOHSHËM I KONVENTËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope.

1. Nxit shtetet, në masën që kanë mundësi, që të përshpejtojnë hapat për ratifikimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope me qëllim që ajo të hyjë në fuqi sa më shpejt që të jetë e mundur.

2. Fton shtetet, në masën që kanë mundësi, të zbatojnë përkohësisht masat e parashikuara nga Konventa në pritje që secila prej tyre të hyjë në fuqi.

3. Kërkon nga Sekretar i Përgjithshëm që t'ia transmetojë këtë Rezolutë Këshillit Social - Ekonomik dhe Asamblesë së Përgjithshme.

Rezoluta 3

SIGURIMI I BURIMEVE TË NEVOJSHME PËR SEKSIONIN E DROGAVE NARKOTIKE DHE PËR SEKRETARIATIN E BORDIT NDËRKOMBËTAR TË KONTROLLIT TË NARKOTIKËVE ME QËLLIM QË ATA TË MUNDËSOHEN TË KRYEJNË DETYRAT QË U JANË BESUAR NË BAZË TË TRAKTATEVE NDËRKOMBËTARE TË KONTROLLIT TË DROGËS

Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope,

Duke pranuar që Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, ajo Konventë siç është ndryshuar nga Protokollin i vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe Konventa mbi Lëndët Psikotrope, 1971, të mbeten baza e përpjekjeve ndërkombëtare për kontrollin e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, dhe që zbatimi rigoroz si nga ana e qeverive ashtu edhe nga e organeve ndërkombëtare të kontrollit të Kombeve të Bashkuara i detyrimeve që rrjedhin nga Konventat është thelbësor për arritjen e qëllimeve të tyre;

Duke pasur parasysh se Konventa e Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope do të krijojë detyrime të mëtejshme për Qeveritë, Komisionin e Drogave Narkotike, Bordin Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve dhe sekretariatet e tyre, dhe do të kërkojë shpenzime të mëtejshme financiare nga ana e tyre;

Thellësisht e shqetësuar nga ndikimi që kanë sjellë reduktimet kohët e fundit të personelit dhe të buxhetit në aftësinë e Seksionit të Drogave Narkotike dhe të sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve për të kryer plotësisht programin e tyre të punës për të cilin ata kanë mandat,

1. Nxit të gjitha shtetet anëtare të marrin hapat e duhura në Asamblenë e Përgjithshme, si edhe në organet financiare të Asamblesë, për të përcaktuar përparësinë e duhur dhe për të miratuar shumat e nevojshme buxhetore, me qëllim që t'u sigurojnë Seksionit të Drogave Narkotike dhe Sekretariatit të Bordit Ndërkombëtar të Kontrollit të Narkotikëve, burimet e nevojshme për të kryer plotësisht detyrat që u janë besuar në bazë të Konventës së Kombeve të Bashkuara kundër Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, të asaj Konvente siç është ndryshuar nga protokollin i vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe të Konventës mbi lëndët psikotrope, 1971;

2. Kërkon që Sekretari i Përgjithshëm të ndërmarrë hapat e nevojshme, brenda kompetencave të tij, që të bëjë efektive dispozitat e paragrafit 1 sa më sipër.

KONVENTA E KOMBEVE TË BASHKUARA KUNDËR TRAFIKUT TË PALIGJSHËM TË DROGAVE NARKOTIKE DHE LËNDËVE PSIKOTROPE

Miratur nga Konferenca në mbledhjen e saj të 6-të të plenare më 19 dhjetor 1988.

Palët në këtë Konventë,

Thellësisht të shqetësuara nga përmasat dhe tendenca në rritje e prodhimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, të kërkesave për to dhe të trafikut të tyre, gjë që përbën një kërcënim serioz për shëndetin dhe mirëqenien e qenieve njerëzore dhe ka ndikim të pafavorshëm ndaj themeleve ekonomike, kulturore dhe politike të shoqërisë;

Thellësisht të shqetësuara, gjithashtu, nga depërtimet gjithnjë në rritje në grupe të ndryshme shoqërore të Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope, dhe veçanërisht nga fakti që në shumë pjesë të botës fëmijët përdoren si treg i paligjshëm përdoruesish drogash dhe për qëllime të prodhimit, shpërndarjes dhe tregtimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që përbën një rrezik me pasoja të pallogaritshme;

Duke ditur lidhjet midis trafikut të paligjshëm dhe veprimtarive të tjera të krimit të organizuar që minojnë ekonominë legjitime dhe kërcënojnë stabilitetin, sigurinë dhe sovranitetin e shteteve;

Duke e ditur, gjithashtu, se trafiku i paligjshëm është një veprimtari ndërkombëtare kriminale, ndalimi i së cilës kërkon vëmendje urgjente dhe përparësinë më të lartë;

Të vetëdijshëm se trafiku i paligjshëm sjell përfitime të mëdha financiare dhe pasuri që i mundësojnë organizatat kriminale midis shteteve të depertojnë, të ndotin dhe të korruptojnë struktura të qeverisë, biznesin e ligjshëm tregtar dhe financiar dhe shoqërinë në të gjitha nivelet e saj;

Të vendosur për t'i privuar personat që merren me trafik të paligjshëm nga fitimet që sjellin veprimtaritë të tyre kriminale dhe duke eliminuar kështu stimulën e tyre kryesor që i nxit në këto veprimtari;

Duke dëshiruar të eliminojnë shkaqet bazë të problemit të përdorimit të drogave narkotike dhe të lëndëve psikotrope, duke përfshirë kërkesën për këto droga dhe lëndë dhe përfitimet shumë të mëdha që rrjedhin nga trafiku i paligjshëm;

Duke menduar se është e nevojshme marrja e masave për monitorimin e disa lëndëve, duke përfshirë prekursorët, kimikatet dhe tretësit, që përdoren në prodhimin e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, gjendja e gatshme e të cilave ka çuar në rritjen e prodhimit klandestin të këtyre drogave dhe lëndëve;

Të vendosur për të përmirësuar bashkëpunimin ndërkombëtar për ndalimin e trafikut të paligjshëm me rrugë detare;

Duke pranuar se zhdukja e trafikut të paligjshëm është një përgjegjësi kolektive e të gjitha Shteteve dhe se, për këtë qëllim, nevojitet një veprim i bashkërenduar në kuadrin e bashkëpunimit ndërkombëtar;

Duke njohur aftësinë e Kombeve të Bashkuara në fushën e kontrollit të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope dhe me dëshirën që organet ndërkombëtare që merren me këtë kontroll të jenë brenda kuadrit të asaj organizate;

Duke riafirmuar parimet dejtuese të traktateve ekzistuese në fushën e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope dhe sistemin e kontrollit që ato mishërojnë;

Duke ditur nevojën për forcimin dhe plotësimin e masave të parashikuara nga Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, nga ajo Konvente siç është ndryshuar nga Protokollin e vitit 1972 mbi Ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe Konventës së vitit 1971 mbi lëndët psikotrope, për të kundërshtuar përmasat dhe shtirjen e trafikut të paligjshëm dhe rjedhojat e tij serioze;

Duke ditur gjithashtu rëndësinë e forcimit dhe të rritjes së mjeteve efektive ligjore për bashkëpunimin ndërkombëtar në çështje kriminale për të ndaluar veprimtaritë kriminale ndërkombëtare të trafikut të paligjshëm;

Duke dëshiruar nënshkrimin e një Konvente ndërkombëtare të gjithanshme, efektive dhe operative, që të drejtohet, në mënyrë të veçantë, kundër trafikut të paligjshëm dhe që të trajtojë

aspektet e ndryshme të problemit në tërësi, në mënyrë të veçantë ato aspekte që nuk parashikohen në traktatet ekzistuese në fushën e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, vendosën si më poshtë:

Neni 1 Përkufizimet

Përjashtuar rastet kur është shënuar shprehimisht ndryshe ose kur konteksti e kërkon ndryshe, në gjithë tekstin e kësaj Konvente do të përdoren përkufizimet e mëposhtme:

(a) "Bordi" nënkupton Bordin Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve, i themeluar nga Konventa e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe ajo Konvente siç është ndryshuar nga protokollin e vitit 1972 mbi ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(b) "Bima kanabis" nënkupton çdo lloj bime të llojit kanabis;

(c) "Shkurre kokaine" nënkupton bimë të çdo lloji të klasës eritroksilon;

(d) "Transportues tregtar" nënkupton çdo njeri ose çdo subjekt publik, privat ose subjekt tjetër që merret me transportimin e njerëzve, mallrave ose postave kundrejt pagesës, qirasë ose ndonjë fitimi tjetër;

(e) "Komisioni" nënkupton Komisionin mbi Drogat Narkotike të Këshillit Social - Ekonomik të Kombeve të Bashkuara;

(f) "Konfiskimi", që përfshin gjobën atje ku është e zbatueshme, nënkupton marrjen e përhershme të pasurisë me urdhër të gjykatës ose të një autoriteti tjetër kompetent;

(g) "Shpërndarje e kontrolluar" nënkupton teknikën e lejimit të ngarkesave të paligjshme ose të dyshuara të drogave narkotike, lëndëve psikotrope, lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II që i bashkëngjiten kësaj Konvente ose lëndëve zëvendësuese të tyre, që të dalin, të kalojnë ose të hyjnë në territorin e një ose më shumë vendeve, me dijeninë dhe nën mbikqyerjen e autoriteteve të tyre kompetente, me qëllim që të identifikohen personat e përfshirë në kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, të Konventës;

(j) "Konventa 1961" nënkupton Konventën e vetme mbi drogat narkotike, 1961;

(i) "Konventa 1961 e ndryshuar" nënkupton Konventën e vetme mbi drogat narkotike, 1961, të ndryshuar nga Protokollin e vitit 1972 mbi Ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(j) "Konventa 1971" nënkupton Konventën mbi lëndët psikotrope, 1971,

"Këshilli" nënkupton Këshillin Social - Ekonomik të Kombeve të Bashkuara ;

(l) "Ngrirje" ose "kapje" nënkupton ndalimin e përkohshëm të transferimit, shkëmbimit, sistemimit ose lëvizjes së pasurisë ose marrjen përkohësisht nën kujdestari ose nën kontroll të pasurisë në bazë të një urdhri të lëshuar nga gjykata ose një autoritet kompetent;

(m) "Trafik i paligjshëm" nënkupton veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në nenin 3, paragrafi 1 dhe 2, të kësaj Konvente;

(n) "Drogë narkotike" nënkupton çdo lloj lënde, natyrore ose sintetike, e paparashikuar në listat I dhe II të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe të asaj Konvente të ndryshuar nga Protokollin e vitit 1972 mbi ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961;

(o) "Hashashi" nënkupton bimën e llojit Papaver somniferum L;

(p) "Fitime" nënkupton çdo lloj pasurie që rrjedh ose përfitohet, drejtpërsëdrejti ose tërthorazi, nga kryerja e një veprimtarie të kundërligjshme e parashikuar në përputhje me nenin 3, paragrafi 1;

(q) "Pasuri" nënkupton pasuri të çdo lloji, fizike ose jo, të tundshme ose të patundshme, të preکشme ose jo, dhe dokumentet ligjore ose dokumentet që vërtetojnë të drejtën ndaj këtyre pasurive ose interesin në to;

(r) "Lëndë psikotrope" nënkupton çdo lloj lënde, natyrore ose sintetike, ose çdo lloj material natyral që parashikohen në Listat I, II, III dhe IV të Konventës mbi lëndët psikotrope, 1971;

(s) "Sekretari i Përgjithshëm" nënkupton Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara;

(t) "Tabela I dhe tabela II" nënkuptojnë listat me numrat korrespondues të lëndëve, që i bashkëngjiten kësaj Konvente, të ndryshuara herëpashere në përputhje me nenin 12;

(u) "Shtet tranzit" nënkupton një shtet nëpër territorin e të cilit kalojnë droga narkotike, lëndë psikotrope dhe lëndë të paligjshme të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, territor i cili nuk është as vendi i origjinës as vendi i destinacionit të tyre të fundit.

Neni 2

Sfera e veprimtarisë së Konventës

1. Qëllimi i kësaj Konvente është që të nxisë bashkëpunimin midis Palëve në mënyrë që ato të mund t'i trajtojnë në mënyrë më të efektshme aspektet e ndryshme të Trafikut të Paligjshëm të Drogave Narkotike dhe Lëndëve Psikotrope që ka marrë përmasa ndërkombëtare. Gjatë zbatimit të detyrimeve të tyre, që rrjedhin nga kjo Konventë, Palët duhet të marrin masat e nevojshme, duke përfshirë masa legjislative dhe administrative, në përputhje me dispozitat themelore të sistemeve ligjore respektive të vendeve të tyre.

2. Palët duhet të zbatojnë detyrimet e tyre, që rrjedhin nga kjo Konventë, në atë mënyrë që të jetë në përputhje me parimet e barazisë së pavarësisë dhe integritetit territorial të Shteteve dhe parimit të mosdërhyrjes në punët e brendshme të Shteteve të tjerë.

3. Pala nuk duhet të ndërmarrë në territorin e një Pale tjetër ushtrimin e juridiksionit dhe kryerjen e funksioneve që, në bazë të ligjit të vendit të vet, i rezervohen vetëm autoriteteve të asaj pale tjetër.

Neni 3

Veprimtaria e kundërligjshme dhe sanksionet

1. Secila Palë, sipas nevojës, duhet të adoptojë masat për të parashikuar si veprimtari kriminale në bazë të ligjit të vendit të vet, kur kryhet në mënyrë të qëllimshme:

(a) (i) prodhimin, fabrikimin, ekstraktin, përgatitjen, ofrimin, ofrimin për shitje, shpërndarjen, shitjen, përhapjen në çfarëdo kushtesh qofshin, shpërblimin e ndërmjetësit, dërgimin tranzit, transportin, importimin ose eksportimin e çfarëdolloj droge narkotike ose çfarëdolloj lëndë psikotrope në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar ose Konventës 1971;

(ii) kultivimin e hashashit, të shkurres së kokainës ose bimës së kanabisit për prodhimin e drogave narkotike në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961 dhe Konventës 1961 të ndryshuar;

(iii) mbajtjen ose blerjen e çfarëdolloj droge narkotike ose lëndë psikotrope me qëllimin e ushtrimit të ndonjërit prej veprimtarive të renditura më sipër (i);

(iv) prodhimin, transportin ose shpërndarjen e pajisjeve, materialeve ose lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, duke ditur se ato do të përdoren në ose për kultivimin, prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope;

(v) organizimin, drejtimin ose financimin e ndonjërit prej veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara sa më sipër (i), (ii), (iii) ose (iv);

(b) (i) shkëmbimin ose transferimin e pasurive duke ditur se këto pasuri kanë rrjedhur nga një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla, me qëllimin e fshehjes ose mbulimit të origjinës së paligjshme të pasurive ose me qëllimin e dhënies së ndihmës ndonjë personi që është përfshirë në kryerjen e një veprimtarie të kundërligjshme ose veprimtarive të kundërligjshme të tilla, për t'iu shmangur pasojave ligjore të veprimeve të tij;

(ii) fshehjen ose mbulimin e natyrës së vërtetë, burimit, vendndodhjes, sistemimit, lëvizjes, të të drejtave në lidhje me pasurinë ose pronësinë e pasurisë, duke ditur se një pasuri e tillë ka rrjedhur nga një veprimtari e kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të

kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla.

(a) Në varësi të parimeve të veta kushtetuese dhe të koncepteve bazë të sistemit të vet ligjor:

(i) përvetësimin, zotërimin ose përdorimin e pasurive, duke e ditur në kohën e marrjes, se këto pasuri kanë rrjedhur nga një veprimtari e kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nënparagrafin (a) të këtij paragrafi ose nga akti i pjesëmarrjes në një veprimtari të kundërligjshme ose veprimtari të kundërligjshme të tilla;

(ii) zotërimin e pajisjeve ose materialeve ose lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, duke ditur se ato përdoren apo do të përdoren në ose për kultivimin, prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope;

(iii) nxitjen ose shtypjen publikisht të të tjerëve, me çfarëdo mjeti, për të kryer ndonjërin prej veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen ose për të përdorur droga narkotike ose lëndë psikotrope në mënyrë të paligjshme;

(iv) pjesëmarrjen, shoqërimin ose komplotimin për të kryer, përpjekjet për të kryer dhe dhënien e ndihmës, të mbështetjes, lehtësimin dhe këshillimin për të kryer ndonjërin prej veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen.

2. Në varësi të parimeve të veta kushtetuese dhe koncepteve bazë të sistemit të vet ligjor, secila Palë duhet të adoptojë masa, sipas nevojës, për të parashikuar si veprimtari kriminale, në bazë të ligjit të vendit kur kryhet qëllimisht, zotërimin, blerjen ose kultivimin e drogave narkotike ose lëndëve psikotrope për përdorimin personal, në kundërshtim me dispozitat e Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar ose Konventës 1971.

3. Njohja, synimi ose qëllimi, që kërkohen si elemente të veprimtarisë së kundërligjshme të parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, mund të konstatohen nga rrethana objektive faktike.

4. (a) Secila Palë duhet të bëjë që kryerja e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, t'i nënshtrohet sanksioneve që llogarisin natyrën e rëndë të këtyre veprimtarive të kundërligjshme, siç janë burgimi ose forma e tjera të heqjes së lirisë, sanksione financiare dhe konfiskimi.

(b) Përveç dënimit ose ndëshkimit, për një veprimtari të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, Palët mund të parashikojnë që ndaj autorit të veprimtarisë së kundërligjshme të zbatohen masa të tilla si trajtimi, edukimi, kujdesi pas vuajtjes së dënimit, rehabilitimi ose integrimi përsëri në shoqëri .

(c) Pavarësisht nga nënparagrafet e mësipërm, në raste të përshtatshme të një natyre më të lehtë, Palët mund të parashikojnë, si alternativa ndaj dënimit ose ndëshkimit, masa të tilla si edukimi, rehabilitimi ose integrimi përsëri në shoqëri, si edhe trajtimi dhe kujdesi pas vuajtjes së dënimit kur autori i veprimtarisë së kundërligjshme është përdorues droge.

(d) Palët mund të parashikojnë, si alternativë ndaj dënimit ose ndëshkimit, ose përveç dënimit ose ndëshkimit të një veprimtarie të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, masa për trajtimin, edukimin, kujdesin pas vuajtjes së dënimit, rehabilitimin ose integrimin përsëri në shoqëri të autorit të veprimtarisë së kundërligjshme.

5. Palët duhet të sigurojnë që gjykatat dhe autoritetet e tjera kompetente, që kanë juridiksion të marrin parasysh rrethanat faktike që e bëjnë kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni veçanërisht të rënduar, si:

a) përfshirja në veprimtarinë e kundërligjshme të një grupi të organizuar kriminal ku bën pjesë autori i veprimtarisë së kundërligjshme;

b) përfshirja e autorit të veprimtarisë së kundërligjshme në veprimtari të tjera ndërkombëtare të krimit të organizuar;

c) përfshirja e autorit të veprimtarisë së kundërligjshme në veprimtari të tjera të paligjshme të ndihmuara nga kryerja e veprimtarisë së kundërligjshme.

d) përdorimi i dhunës ose armëve nga autori i veprimtarisë së kundërligjshme;

e) fakti që autori i veprimtarisë së kundërligjshme ka një detyrë publike dhe që veprimtaria e kundërligjshme lidhet me detyrën në fjalë;

f) viktimizimi ose përdorimi i të miturve;

g) fakti që veprimtaria e kundërligjshme kryhet në një institucion të vuajtjes së dënimit, në një institucion arsimor, në një qendër të shërbimeve sociale ose shumë pranë tyre apo në vende të

tjera në të cilat nxënësit e shkollave dhe studentët shkojnë për veprimtari arsimore, sportive dhe sociale;

h) dënimi i mëparshëm, sidomos për veprimtari të kundërligjshme të ngjashme, qofshin të huaj apo vendas, në masën që lejohet nga ligji i vendit të Palës.

6. Palët duhet të përpiqen të sigurojnë që të gjitha fuqitë e nevojshme ligjore në bazë të ligjit të vendit të tyre, në lidhje me ndjekjen penale të personave për veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen, të ushtrohen për të rritur në maksimum efektshmërinë e masave për zbatimin e ligjit përse i përket atyre veprimtarive të kundërligjshme dhe në lidhje me nevojën për ndalimin e kryerjes së veprimtarive të tilla të kundërligjshme.

7. Palët duhet të sigurojnë që gjykatat dhe autoritetet e tjera kompetente të mbajnë parasysh natyrën e rëndë të veprimtarive të kundërligjshme të renditura në paragrafin 1 të këtij neni dhe rrethanat e renditura në paragrafin 5 të këtij neni, kur të shqyrtojnë mundësinë e lirimit më shpejt ose lirimit me kusht të personave të dënuar për veprimtari të tilla të kundërligjshme.

8. Secila Palë, kur ta shohë të përshtatshme, duhet të përcaktojë në legjislacionin e vendit të vet një ligj të plotë për kohën e caktuar kur duhet të fillojë procedura gjyqësore për çdo veprimtari të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni dhe një periudhë më të gjatë kohore për rastet kur personi i shpallur si autori i veprimtarisë së kundërligjshme i është shmangur administrimit të drejtësisë.

9. Secila Palë duhet të marrë masat e përshtatshme, në përputhje me sistemin e vet ligjor, për të siguruar që personi i akuzuar ose i dënuar për një veprimtari të kundërligjshme e parashikuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, i cili është gjetur brenda territorit të saj, të jetë i pranishëm gjatë procedurave të ndjekjes penale.

10. Për të siguruar bashkëpunim midis Palëve në kuadrin e kësaj Konvente, duke përfshirë në mënyrë të veçantë bashkëpunimin në bazë të neneve 5,6,7 dhe 9, veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me këtë nen nuk duhet të konsiderohen si veprimtari të kundërligjshme fiskale ose si veprimtari të kundërligjshme politike ose të shikohen politikisht të motivuara, pa marrë parasysh kufizimet kushtetuese dhe ligjin themelor të vendeve të Palëve.

11. Përmbajtja e këtij neni nuk duhet të cenojë parimin se përshkrimi i veprimtarive të kundërligjshme të cilave ai u referohet dhe ai i mbrojtjeve të tyre ligjore i rezervohet ligjit vendas të Palës dhe se veprimtari të tilla të kundërligjshme duhet të ndiqen penalisht të ndëshkohen në përputhje me atë ligj.

Neni 4 Juridiksioni

1. Secila Palë:

a) Duhet të marrë, sipas nevojës, masa për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur:

(i) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në territorin e saj.

(ii) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në bordin e një anijeje, që lundron me flamurin e saj ose në një aeroplan që është regjistruar në bazë të ligjeve të saj në kohën kur kryhet veprimtaria e kundërligjshme.

(b) Mund të marrë masa, kur ta shohë të nevojshme, për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur:

(i) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet nga një shtetas i saj ose nga një person me vendbanim të vazhdueshëm në territorin e saj;

(ii) Veprimtaria e kundërligjshme kryhet në bordin e një anijeje në lidhje me të cilën ajo Palë ka qenë e autorizuar të ndërmarë veprimin e duhur në përputhje me nenin 17, me kusht që ky juridiksion të ushtrohet vetëm në bazë të marrëveshjeve ose të rregullimeve që i bëhen marrëveshjeve, të cilave iu referohet në paragrafin 4 dhe 9 të këtij neni;

(iii) Veprimtaria e kundërligjshme është njëra nga veprimtaritë e parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, nënparagrafi (c) (iv) kryhet jashtë territorit të saj me qëllimin e kryerjes, brenda territorit të saj, të një veprimtarie të kundërligjshme të parashikuar në përputhje me nenin 3

paragrafi 1.

2. Secila Palë:

(a) Duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa gjithashtu për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme është i pranishëm në territorin e saj dhe ajo nuk ia dorëzon atë një Palë tjetër për arsye:

(i) se veprimtaria e kundërligjshme është kryer në territorin e saj ose në bordin e një anijeje që lundronte me flamurin e saj ose në një aeroplan që ishte regjistruar në bazë të ligjit të saj në kohën e kryerjes së veprimtarisë së kundërligjshme ose

(ii) se veprimtaria e kundërligjshme është kryer nga një shtetas i saj.

(b) Mund të marrë gjithashtu masa, kur ta shohë të nevojshme, për të përcaktuar juridiksionin e vet për veprimtaritë e kundërligjshme që ajo ka parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, kur personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme, është i pranishëm në territorin e saj dhe ajo nuk ia dorëzon atë një Palë tjetër.

3. Kjo Konventë nuk përjashton ushtrimin e çfarëdo juridiksionin penal të përcaktuar nga një Palë në përputhje me ligjin e vendit të vet.

Neni 5 Konfiskimi

1. Secila Palë duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa për të mundësuar konfiskimin e:

a) fitimeve që rrjedhin nga veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, ose të pasurive, vlera e të cilave korrespondon me vlerën e këtyre fitimeve;

b) drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope, materialeve dhe pajisjeve ose mjeteve të tjera që janë përdorur ose që synojnë të përdoren në çfarëdo mënyre në veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1.

2. Secila Palë duhet, kur ta shohë të nevojshme, të marrë masa për të mundësuar autoritetet e veta kompetente të identifikojnë, të gjurmojnë dhe të ngrijnë ose të shtien në dorë fitimet, pasurinë, mjetet ose çdo gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni, me qëllimin e një konfiskimi të mundshëm.

3. Me qëllim që të zbatohet masat të cilave iu referohet në këtë nen, secila Palë duhet t'u japë fuqi të plotë gjykatave ose autoriteteve të tjera kompetente që të urdhërojnë që dokumentacioni bankar, financiar se tregtar të vihet në dispozicion ose të shtihet në dorë. Pala nuk duhet të refuzojë që të veprojë në bazë të dispozitave të këtij paragrafi për arsye të sekretit bankar.

4. (a) Në vijim të kërkesës së bërë në përputhje me këtë nen nga një Palë tjetër që ka juridiksion për veprimtarinë e kundërligjshme të parashikuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, Pala në territorin e të cilës gjenden fitimet, pasuria, mjetet ose ndonjë gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni, duhet:

(i) t'ia paraqesë kërkesën autoriteteve të veta kompetente, me qëllim që të lëshohet një urdhër për konfiskim dhe, në rast të lëshimit të një urdhëri të tillë, ta bëjë atë efektiv;

(ii) ose t'u paraqesë autoriteteve të veta kompetente, për ta bërë atë efektiv në masën që kërkohet ose një urdhër për konfiskim të lëshuar nga Pala që bën kërkesën në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, lidhur me fitimet, pasurinë, mjetet ose ndonjë gjë tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1, që gjenden në territorin e Palës të cilës i bëhet kërkesa.

(b) Në vijim të kërkesës së bërë në përputhje me këtë nen nga një Palë tjetër që ka juridiksion për një veprimtari të kundërligjshme, të parashikuar në përputhje me nenin 3, paragrafi 1, Pala të cilës i bëhet kërkesa duhet të marrë masat për identifikimin, gjurmimin dhe ngrirjen ose shtënien në dorë të fitimeve, pasurisë, mjeteve ose ndonjë gjëje tjetër të cilës i referohet në paragrafin 1 të këtij neni me qëllimin e konfiskimit të mundshëm për të cilin do të lëshohet urdhër ose nga Pala që bën kërkesën, ose, në përputhje me kërkesën e bërë në bazë të nënparagrafit (a) të këtij paragrafi nga pala të cilës i drejtohet kërkesa.

(c) Vendimet ose veprimet e parashikuara në nënparagrafin (a) dhe (b) të këtij paragrafi

duhet të merre nga Pala të cilës i drejtohet kërkesa, në përputhje dhe në vartësi të dispozitave të ligjit të vendit të vet, të rregullave të saj procedurale, traktatit, marrëveshjes, rregullimeve të marrëveshjes dypalëshe ose shumëpalëshe nga të cilat rrjedhin detyrime për të në lidhje me Palën që bën kërkesën.

(d) Dispozitat e nenit 7 paragrafet 6 dhe 19, janë të zbatueshme, mutatis mutandis. Përveç informacionit të specifikuar në nenin 7 paragrafi 10, kërkesat e bëra në përputhje me këtë nen duhet të përmbajnë si më poshtë:

(i) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (a) (i) të këtij paragrafi, një përshkrim të pasurisë që do të konfiskohet dhe një deklaratë të fakteve mbi të cilat mbështetet Pala që bën kërkesën të mjaftueshme për të mundësuar Palën, të cilës i drejtohet kërkesa, të kërkojë që urdhri të lëshohet në bazë të ligjit të vendit të vet;

(ii) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (a) (ii), një kopje e pranueshme nga pikëpamja ligjore e urdhrit për konfiskim të lëshuar nga Pala që bën kërkesën, në të cilin mbështetet kërkesa, një deklaratë të fakteve dhe informacion në lidhje me shkallën në të cilën kërkohet ekzekutimi i urdhrit;

(iii) në rastin e kërkesës së bërë në bazë të nënparagrafit (b) një deklaratë të fakteve mbi të cilat është mbështetur Pala që bën kërkesën dhe një përshkrim të veprimeve, që kërkohen të ndërmerren.

(e) Secila Palë duhet t'i dërgojë Sekretarit të Përgjithshëm tekstin e ligjeve ose rregulloreve të veta që e bën efektiv këtë paragraf dhe tekstin e ndryshimeve të mëvonshme të këtyre ligjeve dhe rregulloreve.

(f) Kur një Palë zgjedh ta kushtëzojë marrjen e masave, të cilave iu referohet në nënparagrafin a dhe b të këtij paragrafi me ekzistencën e traktatit përkatës, ajo Palë duhet ta konsiderojë këtë Konventë si bazën e nevojshme dhe të mjaftueshme traktati.

(g) Palët duhet të kërkojnë të lidhin traktate, marrëveshje ose rregullime të marrëveshjeve dypalëshe dhe shumëpalëshe për të rritur efektshmërinë e bashkëveprimit ndërkombëtar në përputhje me këtë nen.

5. (a) Fitimet ose pasuria e konfiskuar nga një Palë në përputhje me paragrafin 1 ose paragrafin 4 të këtij neni, duhet të vihen në përdorim të asaj Pale sipas ligjit dhe procedurave administrative të vendit të vet.

(b) Kur vepron me kërkesën e një Pale tjetër në përputhje me këtë nen, Pala mund t'i kushtojë vëmendje të veçantë lidhjes së marrëveshjeve për:

(i) dhënien e vlerës së këtyre fitimeve dhe pasurive, ose fondeve, që rrjedhin nga shitja e këtyre fitimeve ose pasurive, ose një pjese të rëndësishme të tyre, organeve ndërqeveritare që specializohen në luftën kundër trafikut dhe përdorimit të paligjshëm të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope;

(ii) ndarjen me Palët e tjera, në baza të rregullta ose rast pas rasti, të këtyre fitimeve, pasurive ose fondeve që rrjedhin nga shitja e këtyre fitimeve ose pasurive, në përputhje me ligjin e saj vendas, procedurat administrative, marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe të lidhura për këtë qëllim.

6. (a) Kur fitimet janë transformuar ose shndërruar në pasuri të tjera, këto pasuri duhet t'u nënshtrohen masave të cilave iu referohet në këtë nen në vend të fitimeve.

(b) Kur fitimet janë përzier me pasuri të përfutuara nga burime të ligjshme, këto pasuri duhet, pa marrë parasysh asnjë lloj vendimi tjetër në lidhje me kapjen ose ngrirjen, t'i nënshtrohen konfiskimit deri në vlerësimin e vlerës së fitimeve të përziera me to.

(a) Të ardhurat ose përfitimet e tjera që rrjedhin nga:

(i) fitimet,

(ii) pasuritë në të cilat janë transformuar ose shndërruar fitimet,

(iii) ose pasuritë me të cilat janë përzier, fitimet gjithashtu do t'u nënshtrohen masave të cilave iu referohet në këtë nen, në po atë mënyrë dhe në po atë shkallë si edhe fitimet.

7. Secila Palë duhet të ketë parasysh se mund të ndodhë një përmbysje e vlerësimit të provave në lidhje me origjinën e ligjshme të fitimeve ose pasurive të tjera të deklaruara që i nënshtrohen konfiskimit, në atë masë që ky veprim të jetë në përputhje me parimet e ligjit të vendit

të vet dhe me natyrën e procedurave gjyqësore dhe procedurave të tjera.

8. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të interpretohen sikur dëmtojnë të drejtat e Palëve të treta që janë në mirëbesim.

9. Përmbajtja e këtij neni nuk duhet të cenojë parimin se masat, për të cilat ai bën fjalë, duhet të përkufizohen dhe të zbatohen në përputhje dhe në bazë të dispozitave të ligjit vendas të Palës.

Neni 6 Ekstradimi

1. Ky nen duhet të zbatohet për veprimtari të kundërligjshme të parashikuara nga Palët në përputhje me nenin 3, paragrafi 1.

2. Çdo veprimtari e kundërligjshme e parashikuar nga ky nen duhet të gjykohet që në çdo traktat ekstradimi, që ekziston midis Palëve të përfshihet si veprimtari e kundërligjshme për të cilën mund të përdoret ekstradimi. Palët zotohen të përfshijnë veprimtari të tilla të kundërligjshme në çdo traktat ekstradimi, që do të lidhet midis tyre, si veprimtari të kundërligjshme për të cilat mund të përdoret ekstradimi.

3. Kur një Palë, e cila e kushtëzon ekstradimin me ekzistencën e traktatit, merr një kërkesë për ekstradim nga një Palë tjetër me të cilën ajo nuk ka traktat ekstradimi, ajo mund ta konsiderojë këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradim në lidhje me të gjitha veprimtaritë e kundërligjshme për të cilat zbatohet ky nen. Palët, që kërkojnë legjislacion të hollësishëm, me qëllim që ta përdorin këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradim, duhet ta marrin në konsideratë zbatimin e këtij legjislacioni kur ta shohin të nevojshme.

4. Palët, që nuk e kushtëzojnë ekstradimin me ekzistencën e traktatit, duhet t'i njohin veprimtaritë e kundërligjshme, për të cilat zbatohen ky nen, si veprimtari të kundërligjshme për të cilat mund të përdoret ekstradimi midis Palëve.

5. Ekstradimi duhet t'i nënshtrohet kushteve që parashtrojnë ligji i Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, ose që parashtrojnë traktatet e ekstradimit në fuqi, duke përfshirë arsyet në bazë të të cilave Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, mund ta refuzojë ekstradimin.

6. Në shqyrtimin e kërkesave të marra në përputhje me këtë nen, shteti, të cilit i drejtohet kërkesa mund të refuzojë të veprojë në përputhje me të tilla kërkesa kur ka arsye të forta që i bëjnë autoritetet gjyqësore ose autoritetet e tjera kompetente të tij të besojnë se mosrefuzimi do ta lehtësonte ndjekjen penale ose ndëshkimin e cilitdo person, për shkak të racës, besimit, kombësisë ose mendimeve të tij politike, ose do të shkaktonte paragjykim për shkak të ndonjëres prej atyre arsyeve për personin i cili preket nga kjo kërkesë.

7. Palët duhet të përpiqen të shpejtojnë procedurat e ekstradimit dhe të thjeshtësojnë kërkesat për dëshmi, që lidhen me to, në lidhje me çfarëdolloj veprimtarie të kundërligjshme për të cilën zbatohet ky nen.

8. Në bazë të dispozitave të ligjit vendas dhe traktateve të saj të ekstradimit, Pala të cilës i drejtohet kërkesa, pasi bindet se rrethanat e justifikojnë dhe janë urgjente, dhe me kërkesën e Palës që bën kërkesën, mund ta marrë në kujdestari personin për të cilin kërkohet ekstradimi dhe që është i pranishëm në territorin e saj ose mund të marrë masa të tjera të përshtatshme për të siguruar praninë e tij gjatë procedurave të ekstradimit.

9. Pa marrë parasysh ushtrimin e çfarëdolloj kompetence juridike për të vepruar në lidhje me krimet, kompetencë kjo e përcaktuar në përputhje me ligjin vendas, pala në territorin e të cilës gjendet personi i shpallur si autor i veprimtarisë së kundërligjshme, duhet:

a) Kur nuk e ekstradon personin për shkak të një veprimtarie të kundërligjshme të përcaktuar në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, për arsyet e parashikuara në nenin 4 paragrafi 2, nënparagrafi a, të paraqesë rastin para autoriteteve të veta kompetente për ndjekje penale, përjashtuar rastet kur është rënë dakord ndryshe me Palën që bën kërkesën.

b) Kur ajo nuk e ekstradon personin, për shkak të një veprimtarie të tillë të kundërligjshme dhe ka përcaktuar juridiksionin e vet për atë veprimtari të kundërligjshme në përputhje me nenin 4 paragrafi 2 nënparagrafi b, ta paraqesë rastin para autoriteteve të veta kompetente për ndjekje

penale, përjashtuar rastet kur është kërkuar ndryshe nga Pala që bën kërkesën për arsye të ruajtjes së juridiksionit të vet legjitim.

10. Kur ekstradimi, që kërkohet me qëllimin e zbatimit të vendimit, refuzohet sepse personi i kërkuar është shtetas i Palës të cilës i drejtohet kërkesa, Pala të cilës i drejtohet kërkesa duhet, në qoftë se ia lejon ligji dhe në përputhje me kërkesat e këtij ligji, me kërkesën e Palës kërkuese, të marrë në konsideratë zbatimin e vendimit që është marrë në bazë të ligjit të Palës që drejton kërkesën ose pjesën e mbetur të tij.

11. Palët duhet të kërkojnë të lidhin marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe me qëllim që të realizojnë ose të rrisin efektshmërinë e ekstradimit.

12. Palët mund të shqyrtojnë lidhjen e marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe, qoftë mbi një bazë ad hoc ose të përgjithshme për transferimin në vendin e tyre të personave të dënuar me burgim ose forma të tjera të heqjes së lirisë për veprimtari të kundërligjshme për të cilat zbatohet ky nen, me qëllim që ta përfundojnë vuajtjen e dënimit atje.

Neni 7

Ndihmë e ndërsjellë ligjore

1. Në përputhje me këtë nen, Palët duhet t'i japin njëra - tjetrës në shkallë sa më të gjerë ndihmë të ndërsjellë ligjore për hetimet, ndjekjet penale dhe procedurat gjyqësore në lidhje me veprimtaritë kriminale të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1.

2. Ndihma e ndërsjellë ligjore që do të jepet në përputhje me këtë nen, mund të kërkohet për secilin nga qëllimet e mëposhtme:

- a) marrja e dëshmive ose deklaratave nga personat;
- b) sigurimi i dokumenteve gjyqësore;
- c) ekzekutimi i kërtimeve dhe kapjeve;
- d) ekzaminimi i objekteve dhe vendngjarjeve;
- e) sigurimi i informacionit dhe materialeve evidentuese;
- f) sigurimi i origjinaleve ose të kopjeve të vërtetuara, të dokumentave dhe dokumentacionit përkatës, duke përfshirë dokumentacionin bankar, financiar, dokumentacionin e korporatës ose të biznesit;
- g) identifikimi ose gjurmimi i fitimeve, pasurive, mjeteve ose gjërave të tjera për arsye evidentuese.

3. Palët mund t'i japin njëra - tjetrës ndihmë të ndërsjellë ligjore të çdo lloj forme tjetër të lejuar nga ligji i vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa.

4. Sipas kërkesës, Palët duhet të lehtësojnë ose inkurajojnë, në atë shkallë që është në përputhje me ligjin dhe praktikën e vendit të tyre, praninë ose qënien në dispozicion të personave, duke përfshirë personat nën kujdestari, të cilët japin pëlqimin e tyre për të ndihmuar në hetime ose për të marrë pjesë në procedurat gjyqësore.

5. Palët nuk duhet të kundërshtojnë të japin ndihmë të ndërsjellë ligjore në bazë të këtij neni për arsye të sekretit bankar.

6. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të ndikojnë në detyrimet që rrjedhin nga çfarëdo traktati tjetër, dypalësh ose shumëpalësh, që rregullon ose do të rregullojë në tërësi ose pjesërisht, ndihmën e ndërsjellë ligjore për akte kriminale.

7. Paragrafet 8 deri 19 të këtij neni duhet të zbatohen, për kërkesat e bëra në përputhje me këtë nen, kur Palët në fjalë nuk kanë detyrime që burojnë nga ndonjë traktat i ndihmës së ndërsjellë ligjore. Kur këto Palë kanë detyrime që rrjedhin nga një traktat i tillë, dispozitat korresponduese të atij traktati duhet të zbatohen në rast se Palët nuk bien dakort të zbatojnë paragrafet 8 deri 19 të këtij neni në vend të tyre.

8. Palët duhet të emërojnë autoritetin, ose kur është e nevojshme, autoritetet që duhet të kenë përgjegjësi dhe fuqi të ekzekutojnë kërkesat për ndihmë të ndërsjellë ligjore ose t'ua transmetojnë ato autoriteteve kompetente për ekzekutim. Sekretari i Përgjithshëm duhet të njoftohet për autoritetin ose autoritetet e emëruara për këtë qëllim. Transmetimi i kërkesave për ndihmë të ndërsjellë ligjore dhe çdo komunikim në lidhje me to duhet të kryhet në mes të autoriteteve të

emëruara nga Palët; kjo kërkesë nuk do të marrë parasysh të drejtën e Palës e cila kërkon që kërkesa dhe komunikime të tilla t'i drejtohen asaj përmes kanaleve diplomatike dhe, në rethana urgjente, kur Palët bien dakord, përmes kanaleve të organizatës ndërkombëtare të policisë kriminale, nëse është e mundur.

9. Kërkesat duhet të bëhen me shkrim me një gjuhë të pranueshme për Palën të cilës i drejtohet kërkesa. Sekretari i Përgjithshëm duhet të njoftohet për gjuhën ose gjuhët e pranueshme për çdo Palë. Në rethana urgjente dhe kur Palët bien dakord, kërkesat mund të bëhet gojarisht, por duhet të konfirmohen menjëherë me shkrim.

10. Kërkesa për ndihmë të ndërsjellë ligjore duhet të përmbajë:

- (a) identitetin e autoritetit që bën kërkesën;
- (b) temën dhe natyrën e hetimit, ndjekjes penale ose procedurës gjyqësore me të cilat lidhet kërkesa, dhe emrin dhe funksionet e autoritetit që kryen hetimin, ndjekjen penale ose procedurën gjyqësore;
- (c) një përmbledhje të fakteve që kanë lidhje me çështjen, përjashtuar kërkesat që bëhen për të siguruar dokumentet gjyqësore;
- (d) një përshkrim të ndihmës që kërkohet dhe hollësi të një procedure të caktuar që pala, e cila drejton kërkesën, dëshiron që të ndiqet;
- (e) kur është e mundur, identitetin, vendin dhe kombësinë e çdo personi të interesuar;
- (f) qëllimin për të cilin kërkohet dëshmia, informaci ose veprimi.

11. Pala të cilës i drejtohet kërkesa, mund të kërkojë informacion shtesë kur del e nevojshme për ekzekutimin e kërkesës, në përputhje me ligjin e vendit të vet ose kur ai mund ta lehtësojë këtë ekzekutim.

12. Kërkesa duhet të ekzekutohet në përputhje me ligjin e vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa dhe në atë shkallë që nuk është në kundërshtim me ligjin e vendit të Palës të cilës i drejtohet kërkesa dhe, atje ku është e mundur, në përputhje me procedurat e specifikuar në kërkesë.

13. Pala që drejton kërkesën, duhet të mos i transmetojë as të përdorë informacionin ose dëshmitë që ia siguron Pala të cilës i drejtohet kërkesa për hetime, ndjekje penale ose procedura gjyqësore përveç atyre rasteve që bëhen të ditura në kërkesën pa pëlqimin paraprak të Palës të cilës i drejtohet kërkesa.

14. Pala që bën kërkesën, mund të kërkojë që Palës së cilës i drejtohet kërkesa, ta mbajë të fshehtë faktin dhe lëndën e kërkesës, përveç shkallës së nevojshme për ekzekutimin e kërkesës. Kur Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, nuk mund të veprojë në përputhje me kërkesën e konfidencialitetit, ajo duhet ta njoftojë menjëherë Palën që drejton kërkesën.

15. Ndihma e ndërsjellë ligjore mund të refuzohet:

- (a) kur kërkesa nuk është bërë në përputhje me dispozitat e këtij neni;
- (b) kur Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, mendon se ekzekutimi i kërkesës ka të ngjarë të dëmtojë sovranitetin, sigurinë, rendin publik ose interesa të tjera thelbësore të saj;
- (c) kur autoritetet e Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, do t'i ndalonte ligji i vendit të saj të kryenin veprimin e kërkuar në lidhje me një veprimtari tjetër të ngjashme të kundërligjshme, nëse kjo veprimtari do t'i nënshtrohej hetimit, ndjekjes penale ose procedurës gjyqësore në bazë të juridiksionit të tyre;
- (d) kur pranimi i kërkesës do të ishte në kundërshtim me sistemin ligjor të Palës, të cilës i drejtohet kërkesa, për ndihmën e ndërsjellë ligjore.

16. Për çdo refuzim të ndihmës së ndërsjellë ligjore duhet të jepen arsye.

17. Ndihma e ndërsjellë ligjore mund të shtyhet nga Pala, të cilës i bëhet kërkesa, për shkak se ajo pengon hetimin, ndjekjen penale ose procedurën gjyqësore në proces. Në këtë rast Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, duhet të konsultohet me Palën, që bën kërkesën, për të përcaktuar nëse ndihma, megjithatë, mund të jepet në bazë të atyre termave dhe kushteve që Pala, të cilës i drejtohet kërkesa, i gjykon të nevojshme.

18. Dëshmitari, eksperti ose personi tjetër, të cilët japin pëlqimin e tyre për të dhënë dëshmi në një procedurë gjyqësore ose të japin ndihmësen e tyre gjatë një hetimi, ndjekje penale ose procedurë gjyqësore në territorin e Palës që bën kërkesën, nuk duhet të ndiqet penalisht, të ndalohej, të ndëshkohet ose t'i nënshtrohet ndonjë kufizimi tjetër të lirisë së tij personale në atë territor, në

lidhje me aktet, neglizhimet (omissions) ose dënimet përpara largimit të tij nga territori i Palës, të cilës i drejtohet kërkesa. Kjo leje qëndrimi duhet të pushojë së ekzistuari kur dëshmitari, eksperti ose personi tjetër i cili ka pasur, për një periudhë prej 15 ditësh të njëpasnjëshme, ose për çfarëdo periudhe për të cilën është rënë dakord midis Palëve, nga data në të cilën ai është njoftuar zyrtarisht se prania e tij nuk kërkohet më nga autoritetet gjyqësore, mundësinë për t'u larguar, megjithatë ka qëndruar vullnetarisht në atë territor ose, pasi është larguar prej tij, është kthyer me vullnetin e tij të lirë.

19. Shpenzimet e zakonshme të ekzekutimit të kërkesës duhet të përballohen nga Pala të cilës i drejtohet kërkesa, përjashtuar rastet kur është rënë dakord ndryshe nga Palët e interesuara. Në rast se, për plotësimin e kërkesës, kërkohen ose do të kërkohen shpenzime shumë të mëdha ose të jashtëzakonshme, Palët duhet të konsultohen për të përcaktuar termat dhe kushtet në bazë të cilave do të ekzekutohet kërkesa, si edhe mënyrën në të cilën do të përballohen shpenzimet.

20. Palët duhet të marrin në shqyrtim, kur ta shohin të nevojshme, mundësinë e lidhjes së marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe ose rregullimeve të marrëveshjeve që do t'u shërbenin qëllimeve të dispozitave të këtij neni, do t'i bënin ato praktikisht efektive ose do t'i përmirësonin ato.

Neni 8

Transferimi i procedurave gjyqësore

Palët duhet të shqyrtojnë mundësinë e transferimit tek njëra - tjetra të procedurave gjyqësore për ndjekjen penale të veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, në rastet kur ky transferim mendohet të jetë në interes të administrimit të saktë të drejtësisë.

Neni 9

Forma të tjera bashkëpunimi dhe trajnimi

1. Palët duhet të bashkëpunojnë ngushtë me njëra - tjetrën, në përputhje me sistemet respektive ligjore dhe administrative të vendeve të tyre, me qëllim që të rrisin efektshmërinë e veprimit për zbatimin e ligjit për të ndaluar kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Në mënyrë të veçantë, në bazë të marrëveshjeve dypalëshe ose shumëpalëshe ose të rregullimeve të marrëveshjeve, ato duhet:

(a) të përcaktojnë dhe të mbajnë kanale komunikimi midis agjencive dhe shërbimeve të tyre kompetente për të lehtësuar shkëmbimin e sigurt dhe të shpejtë të informacionit që prek të gjitha aspektet e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, duke përfshirë, nëse Palët e interesuara e gjykojnë këtë të përshtatshme, lidhjet me veprimtari të tjera kriminale;

(b) të bashkëpunojnë me njëra - tjetrën për zhvillimin e hetimeve, për veprimtaritë e kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, që kanë karakter ndërkombëtar, në lidhje me:

(i) identitetin, vendndodhjen dhe veprimtaritë e personave që dyshohet se janë përfshirë në veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(ii) lëvizjen e fitimeve ose pasurive që burojnë nga kryerja e këtyre veprimtarive të kundërligjshme ;

(iii) lëvizjen e drogave narkotike, lëndëve psikotrope, lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II të kësaj Konvente dhe mjetet e përdorura ose ato që synohet të përdoren për kryerjen e këtyre veprimtarive të kundërligjshme;

a) në raste të përshtatshme dhe kur nuk është në kundërshtim me ligjin e vendit të krijojnë ekipe të përbashkëta, të marrin parasysh nevojën e mbrojtjes së sigurisë së personave dhe operacioneve, të zbatojnë dispozitat e këtij paragrafi. Zyrtarët e cilësdo Palë, që marrin pjesë në ekipe të tilla, duhet të veprojnë të autorizuar nga autoritetet e duhura të Palës në territorin e të cilës do të kryhet operacioni; në të gjitha këto raste, Palët pjesëmarrëse duhet të sigurojnë që sovraniteti i

Palës në territorin e të cilës do të kryhet operacioni do të respektohet plotësisht ;

b) të sigurojnë, kur e shohin të përshtatshme, sasi të nevojshme lëndësh për qëllime analizash ose hetimesh;

c) të lehtësojnë bashkëveprimin efektiv midis agjencive dhe shërbimeve të tyre kompetente dhe të nxisin shkëmbimin e personelit dhe ekspertëve të tjerë, duke përfshirë emërimin e oficerëve ndërlidhës.

2. Secila Palë duhet, në atë masë që është e nevojshme, të nisë, të hartojë ose të përmirësojë programe të veçanta trajnimi për personelin e saj që merret me zbatimin e ligjit dhe personelin tjetër, duke përfshirë doganat, të cilit i është ngarkuar detyra e ndalimit të veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Në mënyrë të veçantë këto programe duhet të trajtojnë si më poshtë:

(a) metodat që përdoren për zbulimin dhe ndalimin e veprimtarive të kundërligjshme, të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(b) rrugët e teknikave që përdoren nga personat, që dyshohet se janë përfshirë në veprimtari të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, veçanërisht në shtetet tranzite, dhe kundërmasat e duhura;

(c) monitorimin e importit dhe eksportit të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II;

(d) zbulimin dhe monitorimin e lëvizjes së fitimeve dhe pasurive që burojnë nga drogat narkotike, lëndët psikotrope dhe lëndët e parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, dhe të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II si edhe të mjeteve që përdoren ose synohet të përdoren në kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1;

(e) metodat që përdoren për transferimin, fshehjen ose mbulimin e këtyre fitimeve, pasurive dhe mjeteve;

(f) grumbullimin e dëshmive;

(g) teknikat e kontrollit në zonat e lira tregtare dhe në portet e lira;

(h) teknikat moderne të zbatimit të ligjit.

3. Palët duhet të ndihmojnë njëra - tjetrën për planifikimin dhe zbatimin e programeve kërkimore dhe të trajnimit në bazë të të cilave synohet që ato të ndajnë me njëra - tjetrën ekspertizën në fushat që iu referohet në paragrafin 2 të këtij neni dhe, për këtë qëllim, duhet gjithashtu, kur ta gjykojnë të përshtatshme të përdorin konferencat dhe seminarat rajonale dhe ndërkombëtare për të nxitur bashkëpunimin dhe për të stimuluar diskutimin e problemeve që përbëjnë shqetësim për të gjithë, duke përfshirë problemet dhe nevojat e veçanta të shteteve tranzite.

Neni 10

Bashkëpunimi ndërkombëtar dhe ndihma për shtetet tranzite

1. Palët duhet të bashkëpunojnë, në mënyrë të drejtëpërdrejtë ose nëpërmjet organizatave kompetente ndërkombëtare ose rajonale, për të ndihmuar dhe mbështetur shtetet tranzite dhe, veçanërisht, vendet në zhvillim që kanë nevojë për këtë ndihmë dhe mbështetje, në atë masë që është e mundur, nëpërmjet programeve të bashkëpunimit teknik për ndalimin e veprimit dhe veprimtaritë e tjera të lidhura me të.

2. Palët mund të zotohen, në mënyrë të drejtëpërdrejtë ose nëpërmjet organizatave kompetente ndërkombëtare ose rajonale, t'u japin ndihmë financiare këtyre shteteve tranzite për të rritur dhe forcuar infrastrukturën që nevojitet për kontrollin dhe parandalimin efektiv të trafikut të paligjshëm.

3. Palët mund të nënshkruajnë marrëveshje dypalëshe ose shumëpalëshe ose rregullime të marrëveshjeve për të rritur efektshmërinë e bashkëpunimit ndërkombëtar në përputhje me këtë nen dhe mund të marrin në konsideratë rregullimet financiare në këtë aspekt.

Neni 11
Shpërndarja e kontrolluar

1. Kur parimet bazë të sistemeve respektive ligjore të vendeve të tyre e lejojnë, Palët duhet të marrin masat e nevojshme, brenda mundësive të tyre, për të lejuar përdorimin e përshtatshëm të shpërndarjes së kontrolluar në nivel ndërkombëtar, në bazë të marrëveshjeve ose rregullimeve të marrëveshjeve për të cilat të gjitha Palët kanë dhënë pëlqimin e tyre, me qëllim që të identifikohen personat e përfshirë në veprimtari të kundërligjshme në përputhje me nenin 3 paragrafi 1, dhe të ndërmerret veprim ligjor kundër tyre.

2. Vendimet për përdorimin e shpërndarjes së kontrolluar duhet të merren sipas rastit dhe, kur është e nevojshme, mund të merren në konsideratë rregullimet dhe mirëkuptimet financiare në lidhje me ushtrimin e juridiksionit nga Palët e interesuara.

3. Dërgesat e paligjshme për shpërndarjen e kontrolluar të të cilave është rënë dakord, me pëlqimin e Palëve të interesuara, mund të kapen dhe të lejohen të vazhdojnë duke i lënë drogat narkotike ose lëndët psikotrope të paprekura, të palëvizura ose të pazëvendësuar plotësisht ose pjesërisht.

Neni 12
Lëndët që përdoren shpesh për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope

1. Palët duhet të marrin masat, që gjykojnë të përshtatshme, për të parandaluar ndryshimin e drejtimit të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që përdoren për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope dhe duhet të bashkëpunojnë me njëra - tjetrën për këtë qëllim.

2. Kur Pala ose Bordi ka informacion që, sipas mendimit të vet, mund të kërkojë përfshirjen e një lënde të parashikuar në tabelën I ose tabelën II, ajo/ai duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm dhe t'i japë atij informacionin në mbështetje të atij njoftimi. Procedura, që përshkruhet në paragrafet 2 deri 7 të këtij neni, duhet të zbatohet edhe kur Pala ose Bordi ka informacion që justifikon heqjen e një lënde nga Tabela I ose Tabela II ose transferimin e një lënde nga njëra tabelë tek tjetra.

3. Sekretari i Përgjithshëm duhet t'ia transmetojë këtë njoftim dhe çfarëdo informacioni që ai mendon se ka lidhje, Palëve, Komisionit dhe, kur njoftimi është bërë nga njëra nga Palët, Bordit. Palët duhet t'ia komunikojnë Sekretarit të Përgjithshëm komentet e tyre në lidhje me njoftimin, bashkë me të gjithë informacionin plotësues që mund ta ndihmojë Bordin në kryerjen e vlerësimit dhe Komisionin në marrjen e një vendimi.

4. Kur Bordi, duke marrë në konsideratë shkallën, rëndësinë dhe shumëllojshmërinë e përdorimit të ligjshëm të lëndës dhe mundësinë dhe lehtësinë e përdorimit të lëndëve alternative, si për qëllime të ligjshme, ashtu edhe për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope, konstaton:

(a) se lënda është përdorur shpeshherë për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndës psikotrope;

(b) se volumi dhe shkalla e fabrikimit të paligjshëm të drogës narkotike ose lëndës psikotrope shkakon probleme serioze për shëndetin publik ose probleme të rënda sociale, kështu që e justifikon veprimin ndërkombëtar ai duhet t'ia komunikojë Komisionit vlerësimin e lëndës, duke përfshirë ndikimin e mundshëm të përfshirjes së kësaj lënde, në tabelën I ose në tabelën II, si në fabrikimin e ligjshëm, ashtu edhe në atë të paligjshëm, së bashku me rekomandimet për masa monitoruese, nëse ka, që do të ishin të përshtatshme në dritën e vlerësimit të tij.

5. Komisioni, duke marrë parasysh komentet e paraqitura nga Palët dhe komentet dhe rekomandimet e Bordit, vlerësimi i të cilave duhet të jetë përcaktues përse i përket çështjeve shkencore, dhe duke marrë gjithashtu në konsideratë ndonjë faktor tjetër që ka lidhje, mund të vendosë me shumicën e dy të tretave të anëtarëve të tij që të përfshijë një lëndë në tabelën I ose tabelën II.

6. Sekretari i Përgjithshëm duhet t'ia komunikojë çdo vendim të Komisionit, të marrë në përputhje me këtë nen, të gjitha shteteve dhe organizmave të tjera që janë ose kanë të drejtë të bëhen Palë në këtë Konventë dhe Bordit. Një vendim i tillë duhet të hyjë plotësisht në fuqi për çdo Palë njëqind e tetëdhjetë ditë pas ditës kur bëhet ky komunikim.

7. (a) Vendimet e Komisionit të marra në bazë të këtij neni duhet të rishikohen nga Këshilli me kërkesë të ndonjërës Palë, kërkesë kjo që duhet depozituar brenda njëqind e tetëdhjetë ditëve pas datës kur bëhet njoftimi i vendimit. Kërkesa për rishikim duhet t'i dërgohet Sekretarit të Përgjithshëm, së bashku me gjithë informacionin përkatës ku mbështetet kërkesa për rishikim.

(c) Sekretari i Përgjithshëm duhet t'u transmetojë kopje të kërkesës për rishikim dhe informacionin përkatës Komisionit, Bordit dhe të gjitha Palëve, duke i ftuar ato të paraqesin komentet e tyre brenda nëntëdhjetë ditëve. Të gjitha komentet e bëra duhet t'i paraqiten Këshillit për shqyrtim.

(d) Këshilli mund ta konfirmojë ose ta kthejë vendimin e Komisionit. Njoftimi për vendimin e Këshillit duhet t'u transmetohet të gjitha shteteve dhe organizmave të tjerë që janë ose që kanë të drejtë të bëhen Palë në këtë Konventë, Komisionit dhe Bordit.

8. (a) Pa marrë parasysh karakterin e përgjithshëm të dispozitave në paragrafin 1 të këtij neni dhe të dispozitave të Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971, Palët duhet të marrin masat që gjykojnë të përshtatshme për monitorimin e fabrikimit dhe shpërndarjen e lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II që kryhen brenda territorit të tyre.

(a) Për këtë qëllim, Palët mund:

(i) të kontrollojnë të gjithë personat dhe ndërmarrjet që merren me fabrikimin dhe shpërndarjen e këtyre lëndëve;

(ii) të kontrollojnë në bazë të licensës, ndërmarrjen dhe lokalet ku kryhet fabrikimi ose shpërndarja;

(iii) të kërkojnë që të licencuarit të marrin leje për kryerjen e operacioneve të mësipërme;

(iv) të parandalojnë grumbullimin e këtyre lëndëve në zotërim të fabrikuesve dhe shpërndarësve mbi sasitë e kërkuara për zhvillimin normal të biznesit dhe kushtet mbizotëruese të tregut.

9. Secila Palë duhet të marrë masat e mëposhtme në lidhje me lëndët e parashikuara në tabelën I dhe tabelën II:

(a) Të krijojë dhe të mbajë një sistem për monitorimin e tregtisë ndërkombëtare të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, me qëllim që të ndihmojë në identifikimin e transaksioneve të dyshimta. Sisteme të tilla monitorimi duhet të zbatohen në bashkëveprim të ngushtë me fabrikuesit, importuesit, eksportuesit, tregtarët e shitjeve me shumicë dhe tregtarët e shitjeve me pakicë, të cilët duhet të informojnë autoritetet kompetente për porosi dhe transaksione të dyshimta.

(b) Të përgatisin bazën ligjore për të shtënë në dorë çdonjërën nga lëndët e parashikuara në tabelën I ose tabelën II, kur ka të dhëna të mjaftueshme se ajo shkon për përdorim në fabrikimin e paligjshëm të drogës narkotike ose lëndës psikotrope.

(c) Të njoftojë sa më shpejt të jetë e mundur autoritetet kompetente dhe shërbimet e Palëve të interesuara kur ka arsye për të besuar se importi, eksporti ose tranzitimi i ndonjërës nga lëndët e parashikuara në tabelën I ose tabelën II është i destinuar për fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope, duke përfshirë në mënyrë të veçantë informacionin mbi mjetet e pagesës dhe çfarëdo elementi tjetër thelbësor që çoi te kjo arsye.

(d) Të kërkojë që importet dhe eksportet të etiketohen dhe të dokumentohen ashtu siç duhet. Dokumentet tregtare si faturat, manifestet e ngarkesës, dokumentet e doganës, të transportit dhe dokumentet e tjera të transportit me anije duhet të përfshijnë emrat, siç përcaktohet në tabelën I dhe tabelën II të lëndëve që importohen ose eksportohen, sasinë që importohet ose eksportohet, si edhe emrin dhe adresën e eksportuesit, importuesit dhe atë të marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë.

(e) Të sigurojë që dokumentet, të cilat iu referohet në nënparagrafin (d) të këtij paragrafi, të ruhen për një periudhë kohore jo më pak se dy vjet dhe të mund të vihen në dispozicion të autoriteteve kompetente për shqyrtim.

10. (a) Përveç dispozitave të paragrafit 9 dhe me kërkesë të Palës së interesuar drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm, secila Palë, nga territori i të cilës do të eksportohet ndonjëra nga lëndët e

parashikuara në tabelën I, duhet të sigurojë, që para se të bëhet ky eksport, autoritetet e veta kompetente t'u dërgojnë informacionin e mëposhtëm autoriteteve kompetente të vendit importues:

i. emrin dhe adresën e eksportuesit dhe të importuesit dhe të marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë;

ii. emrin e lëndës së parashikuar në tabelën I;

iii. sasinë e lëndës që do të eksportohet;

iv. pikën ku pritet të hyjë dhe datën që pritet të nisët;

v. çdo informacion tjetër për të cilin është rënë dakord reciprokisht nga Palët.

(b) Pala mund të marrë masa kontrolli më rigoroze ose më të rrepta sesa ato që përcaktohen nga ky paragraf nëse, sipas mendimit të saj, masa të tilla janë të dëshirueshme ose të nevojshme.

11. Kur një Palë i jep informacion një Pale tjetër, në përputhje me paragrafin 9 dhe 10 të këtij neni, Pala që e jep informacionin mund të kërkojë nga Pala e cila e merr informacion të mbajë të fshehtë çdo tregti, biznes, sekret tregtar ose profesional ose proces tregtar.

12. Secila Palë çdo vit duhet t'i dërgojë Bordit në formën dhe mënyrën që përcakton ajo dhe për format që ajo vë në dispozicion, informacion mbi :

(a) sasinë e kapura të lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II dhe, kur dihet, edhe origjinën e tyre;

(b) çdo lëndë që nuk është përfshirë në tabelën I dhe tabelën II që është identifikuar se është përdorur në fabrikimin e paligjshëm të drogave narkotike ose lëndëve psikotrope dhe që Pala gjykon se është mjaft e rëndësishme që të vihet në vëmendje të Bordit;

(c) metodat e ndryshimit të drejtimit dhe të fabrikimit të paligjshëm.

13. Bordi çdo vit duhet t'i raportojë Komisionit mbi zbatimin e këtij neni dhe Komisioni duhet ta rishikojë periodikisht përshtatshmërinë dhe korrektësinë e tabelës I dhe tabelës II.

14. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të zbatohen për preparatet farmaceutike, as për preparatet e tjera, që përmbajnë lëndë të të parashikuara në tabelën I ose tabelën II, të cilat janë përzier në mënyrë të tillë sa që këto lëndë nuk mund të përdoren lehtësisht ose nuk mund të përftoheshin me mjete lehtësisht të manovrueshme.

Neni 13

Materialet dhe pajisjet

Palët duhet të marrin masat që gjykojnë të përshtatshme për parandalimin e tregtisë së drogave narkotike, lëndëve psikotrope, të ndërrimit, të drejtimit të materialeve dhe pajisjeve për prodhimin ose fabrikimin e paligjshëm të tyre, si dhe duhet të bashkëpunojnë për këtë qëllim.

Neni 14

Masat për shmangien e kultivimit të paligjshëm të bimëve narkotike dhe eliminimin e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope

1. Masat e marra në përputhje me këtë Konventë nga Palët nuk duhet të jenë më pak të rrepta sesa dispozitat në fuqi për shmangien e kultivimit të paligjshëm të bimëve, që përmbajnë lëndë narkotike dhe psikotrope, dhe për eliminimin e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope në bazë të dispozitave të Konventës 1961, Konventës 1961 të ndryshuar dhe Konventës 1971.

2. Secila Palë duhet të marrë masa të përshtatshme për parandalimin e kultivimit të paligjshëm dhe çrrënjosjen e bimëve që përmbajnë lëndë narkotike ose psikotrope, si hashashi, shkurrja e kokainës dhe bimët kanabis, që kultivohen në mënyrë të paligjshme në territorin e saj. Masat e marra duhet të respektojnë të drejtat themelore të njeriut dhe duhet të mbajnë parasysh përdorimin tradicional të ligjshëm, kur ka të dhëna që e vërtetojnë këtë përdorim historikisht, si edhe mbrojtjen e mjedisit.

3. (a) Palët mund të bashkëveprojnë për të rritur efektshmërinë e përpjekjeve për çrrënjosjen e tyre. Një bashkëpunim i tillë mund, inter alia, të pëfshijë mbështetjen, kur shihet e përshtatshme, për zhvillimin e integruar të fshatit që çon në alternativa ekonomikisht të qëndrueshme ndaj

kultivimit të paligjshëm. Faktorë të tillë si hyrja në tregje, vënia në dispozicion e burimeve dhe kushtet mbizotëruese socialekonomike duhet të merren parasysh përpara se të zbatohen programe të tilla për zhvillimin e fshatit. Palët mund të bien dakort edhe për masa të tjera të përshtatshme bashkëpunimi.

(b) Palët gjithashtu duhet të ndihmojnë në shkëmbimin e informacionit shkencor dhe teknik dhe në kryerjen e kërkimeve në lidhje me çrrënjosjen e tyre.

(c) Kudo ku kanë kufij të përbashkët, Palët duhet të kërkojnë të bashkëpunojnë, në kuadrin e programeve për çrrënjosjen e tyre në zonat e tyre përkatëse përgjatë atyre kufijve.

4. Palët duhet të marrin masa të përshtatshme, që synojnë eliminimin ose uljen e kërkesës së paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope, me qëllim që të pakësohet vuajtja njerëzore dhe të eliminohen stimujt financiarë të trafikut të paligjshëm. Këto masa mund të bazohen, inter alia, në rekomandimet e Kombeve të Bashkuara, agjencive të specializuara të Kombeve të Bashkuara si Organizata Botërore e Shëndetit, dhe organizatave të tjera kompetente ndërkombëtare dhe në vështirimin e përgjithshëm shumëdisiplinor të miratuar nga Konferenca Ndërkombëtare mbi përdorimin e Drogës dhe trafikun e paligjshëm, mbajtur me 1987, meqënëse ai lidhet me agjencitë qeveritare dhe joqeveritare dhe përpjekjet private në fushat e parandalimit, trajtimit dhe rehabilitimit. Palët mund të lidhin marrëveshje dypalëshe dhe shumëpalëshe ose rregullime që iu bëhen marrëveshjeve që synojnë të eliminojnë ose të ulin kërkesën e paligjshme për droga narkotike dhe lëndë psikotrope.

5. Palët, gjithashtu, mund të marrin masat e nevojshme për shkatërrimin e hershëm ose asgjësimin e ligjshëm të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që janë kapur ose konfiskuar, dhe për pranimin si prova të sasive të nevojshme të vërtetuara siç duhet të këtyre lëndëve.

Neni 15

Transportuesit tregtare

1. Palët duhet të marrin masat e përshtatshme për të siguruar që mjetet e transportit të drejtuara nga transportuesit tregtare, të mos përdoren për kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1; masa të tilla mund të përfshijnë marrëveshje të veçanta me transportuesit tregtarë.

2. Secila Palë duhet të kërkojë që transportuesit tregtare të marrin masa të arsyeshme paraprake për të parandaluar që mjetet e tyre të transportit të përdoren për kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3 paragrafi 1. Masa të tilla paraprake mund të përfshijnë:

(a) rastin kur vendi kryesor i biznesit të transportuesit tregtar është brenda territorit të Palës:

(i) trajnimin e personelit për identifikimin e ngarkesës ose personave të dyshimtë;

(ii) rritjen e ndershmërisë së personelit;

(b) rastin kur transportuesi tregtar vepron brenda territorit të Palës:

(i) paraqitjen paraprakisht të manifestove të ngarkesës, kurdoherë që të jetë e mundur;

(ii) përdorimin mbi kontenerë të vulave të pafalsifikueshme, individualisht të vërtetueshme;

(iii) raportimin tek autoritetet e duhura në rastin më të parë të të gjitha rrethanave të dyshimta që mund të lidhen me kryerjen e veprimtarive të kundërligjshme të parashikuara në përputhje me nenin 3, paragrafi 1.

3. Secila Palë duhet të kërkojë të sigurojë që transportuesit tregtarë dhe autoritetet e duhura në pikat e hyrjes dhe të daljes dhe në zona të tjera të kontrollit doganor të bashkëveprojnë, me qëllim që të parandalojnë hyrjen e paautorizuar të mjeteve të transportit dhe ngarkesës së anijes dhe të zbatojnë masat e duhura të sigurisë.

Neni 16

Dokumentet tregtare dhe etiketimi i eksperteve

1. Secila Palë duhet të kërkojë që eksportet e ligjshme të drogave narkotike dhe lëndëve

psikotrope të shoqërohen me dokumentet e duhura. Përveç kërkesave për dokumentacion në bazë të nenit 31 të Konventës 1961 të nenit 31 të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të nenit 21 të Konventës 1971, dokumentet tregtare si faturat, manifestot e ngarkesës, dokumentet e doganave, të transportit dhe dokumentet e tjera të transportimit me anije duhet të përfshijnë emrat e drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që eksportohen siç parashikohet në listat e Konventës 1961, të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971, sasinë që eksportohet dhe emrin dhe adresën e eksportuesit, importuesit dhe marrësit të ngarkesës, kur ka të tillë.

2. Secila Palë duhet të kërkojë që ngarkesave të drogave narkotike dhe lëndëve psikotrope që eksportohen të mos u vihen etiketa tjetër për tjetër.

Neni 17

Trafiku i paligjshëm me rrugë detare

1. Palët duhet të bashkëpunojnë në mënyrë sa më të plotë që të jetë e mundur, me qëllim që të ndalojnë trafikun e paligjshëm në rrugë detare, në përputhje me të drejtën ndërkombëtare të detrave.

2. Pala, që ka arsye të logjishme për të dyshuar se një anije që lundron me flamurin e saj ose që nuk ka flamur ose tregues regjistrimi, merret me trafik të paligjshëm, mund të kërkojë ndihmën e Palëve të tjera për të ndaluar që ajo të përdoret për atë qëllim. Palët, të cilave iu bëhet kjo kërkesë, duhet ta japin këtë ndihmë brenda mjeteve që ato kanë në dispozicion.

3. Pala, që ka arsye të logjishme për të dyshuar, se një anije që ushtron lirinë e lundrimit në përputhje me të drejtën ndërkombëtare dhe lundron me flamurin e një pale tjetër ose ka tregues regjistrimi të kësaj Pale, merret me trafik të paligjshëm, mund ta njoftojë shtetin të cilit i përket flamuri, t'i kërkojë konfirmim të regjistrimit dhe, nëse kjo vërtetohet, të kërkojë autorizim nga shteti të cilit i përket flamuri që të marrë masat e duhura në lidhje me atë anije.

4. Në përputhje me paragrafin 3, me traktatet në fuqi midis tyre ose në përputhje me çfarëdolloj marrëveshje ose rregullime të marrëveshjeve, e arritur në një formë tjetër midis atyre Palëve, shteti të cilit i përket flamuri mund të autorizojë shtetin që bën kërkesë që, inter alia,:

(a) të hipë në bord të anijes;

(b) të kontrollojë anijen;

(c) kur ka dëshmi të përfshirjes në trafik të paligjshëm, të ndërmerret veprimin e duhur në lidhje me anijen, personat dhe ngarkesën e anijes.

5. Kur ndërmerret veprim në pajtim me këtë nen, Palët e interesuara duhet të marrin parasysh nevojën për të mos rrezikuar sigurinë e jetës në det, sigurinë e anijes dhe ngarkesën ose për të mos dëmtuar interesat tregtare dhe ligjore të shtetit të cilit i përket flamuri apo të ndonjë shtetit tjetër të interesuar.

6. Shteti të cilit i përket flamuri, në përputhje me detyrimet e tij të parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, mund ta kushtëzojë lëshimin e autorizimit të tij me kushte për të cilat ai dhe pala që bën kërkesën duhet të bien që të dy dakort, duke përfshirë që lidhen me përgjegjësinë.

7. Për qëllimet e paragrafit 3 dhe 4 të këtij neni, Pala duhet t'i përgjigjet menjëherë kërkesës së bërë nga një Palë tjetër për të përcaktuar nëse një anije, që lundron me flamurin e saj, ka të drejtë ta bëjë këtë gjë, si edhe kërkesave për autorizim të bëra në përputhje me paragrafin 3. Në kohën që bëhet Palë e kësaj Konvente, secila Palë duhet të emërojë një autoritet ose, kur ta shohë të nevojshme, autoritete që të pranojnë dhe t'u kthejnë përgjigje këtyre kërkesave. Të gjitha Palët e tjera duhet të marrin njoftim për këtë emërim, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm, brenda një muaji nga data e emërimit.

8. Pala, që ka ndërmarrë çfarëdo veprimi në përputhje me këtë nen, duhet të informojë menjëherë shtetin e interesuar të cilit i përket flamuri, për rezultatet e këtij veprimi.

9. Palët duhet të marrin në konsideratë lidhjen e marrëveshjeve dypalëshe ose rajonale ose rregullimeve për marrëveshje me qëllim që të zbatojnë ose të rrisin efektshmërinë e dispozitave të këtij neni.

10. Veprimi, në përputhje me paragrafin 4 të këtij neni, duhet të ndërmerret vetëm nga luftanijet aviacioni ushtarak, nga anije ose aeroplanë të tjera, që kanë shenja të qarta dhe janë të

identifikueshëm si mjete në shërbimin qeveritar dhe kanë autorizim për këtë qëllim.

11. Çdo veprim i ndërmarrë në përputhje me këtë nen duhet të marrë parasysh nevojën për të mos ndërhyrë në shtetet bregdetare apo për të mos prekur të drejtat dhe detyrimet dhe ushtrimin e juridiksionit të shteteve bregdetare në përputhje me të drejtën ndërkombëtare të detrave.

Neni 18

Zonat e lira tregtare dhe portet e lira

1. Palët duhet të zbatojnë masat për të ndaluar trafikun e paligjshëm të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II në zonat e lira tregtare dhe portet e lira, që janë jo më pak të rrepta se ato që zbatohen në pjesë të tjera të territoreve të tyre.

2. Palët duhet të përpiqen:

(a) të monitorojnë lëvizjen e mallrave dhe personave në zonat e lira tregtare dhe portet e lira dhe, për këtë qëllim, duhet t'u japin fuqi të plotë autoriteteve kompetente të kontrollojnë ngarkesat dhe anijet që hyjnë dhe dalin, duke përfshijë anijet që përdoren për argëtim dhe anijet e peshkimit, si edhe aeroplanet dhe mjetet e transportit dhe, kur të shihet e përshtatshme, të kontrollojnë anëtarët e ekuipazhit, pasagjerët dhe bagazhin;

(b) të krijojnë dhe të ruajnë një sistem për zbulimin e ngarkesave të dyshuara për droga narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II, që kalojnë ose dalin nga zonat e lira tregtare ose portet e lira;

(c) të krijojnë dhe të ruajnë sisteme mbikqyrjeje në zonat e portit dhe të dokut dhe në aeroporte e pika kontrolli kufitare në zonat e lira tregtare dhe portet e lira.

Neni 19

Përdorimi i postave

1. Në përputhje me detyrimet e tyre në bazë të konventave të bashkimit universal postar, dhe në përputhje me parimet bazë të sistemeve ligjore të vendeve të tyre, Palët duhet të marrin masa për të ndaluar që postat të përdoren për trafik të paligjshëm dhe duhet të bashkëveprojnë me njëra - tjetrën për këtë qëllim.

2. Masat, të cilave iu referohet në pragrafin 1 të këtij neni, duhet të përfshijnë në mënyrë të veçantë:

a) veprim të koordinuar për të parandaluar dhe për të mos lejuar që postat të përdoren për trafik të paligjshëm;

b) zbatimin dhe mirëmbajtjen, nga personeli i autorizuar që merret me zbatimin e ligjit, të teknikave hetimore dhe kontrolluese që përdoren për zbulimin e ngarkesave të paligjshme të drogave narkotike, lëndëve psikotrope dhe lëndëve të parashikuara në tabelën I dhe tabelën II në posta;

c) masat legjislative për të mundësuar përdorimin e mjeteve të përshtatshme për të siguruar të dhënat që kërkohen për procedurat gjyqësore.

Neni 20

Informacioni që duhet të japin Palët

1. Palët, nëpërmjet Sekretarit të Përgjithshëm, duhet t'i japin informacion Komisionit mbi funksionimin e kësaj Konvente në territoret e tyre dhe në mënyrë të veçantë:

(a) tekstin e ligjeve dhe rregulloreve që janë nxjerrë për ta bërë efektive këtë Konventë;

(b) hollësi të rasteve të trafikut të paligjshëm brenda juridiksionit të tyre që ata i konsiderojnë të rëndësishme për shkak të tendencave të reja që janë zbuluar, të sasive për të cilat bëhet fjalë, të burimeve nga ku janë përfutur lëndët ose metodat e përdorura nga personat e përfshirë në të.

2. Palët duhet ta japin këtë informacion në mënyrë të tillë dhe deri në ato data që Komisioni mund ta kërkojë.

Neni 21

Funksionet e Komisionit

Komisioni është i autorizuar të marrë në shqyrtimin të gjitha çështjet që lidhen me synimet e kësaj Konvente dhe, në mënyrë të veçantë:

(a) Komisioni duhet, në bazë të informacionit të dhënë nga Palët në përputhje me nenin 20, të rishikojë funksionimin e kësaj Konvente;

(b) Komisioni mund të bëjë sugjerime dhe rekomandime të përgjithshme në bazë të shqyrtimit të informacionit të marrë nga Palët;

(c) Komisioni mund të tërheqë vëmendjen e Bordit te çdo çështje që mund të ketë lidhje me funksionet e Bordit;

(d) Komisioni duhet, në lidhje me çdo çështje që i referohet atij nga Bordi në bazë të nenit 22, paragrafi 1 (b), të ndërmarrë veprimin që e gjykon të përshtatshëm;

(e) Komisioni, në përputhje me procedurat e përcaktuara në nenin 12, mund të ndryshojë tabelën I dhe tabelën II;

(f) Komisioni mund të tërheqë vëmendjen e atyre që nuk janë Palë e vendimet që merr dhe rekomandimet që bën në bazë të kësaj Konvente, me qëllim që ato të marrin në konsideratë ndërmarrjen e veprimeve në përputhje me to.

Neni 22

Funksionet e Bordit

1. Pa marrë parasysh funksionet e Komisionit, të parashikuara në nenin 21, dhe pa marrë parasysh funksionet e Bordit dhe Komisionit të parashikuara në Konventën 1961, në Konventën 1961 të ndryshuar dhe në Konventën 1971;

(a) kur, në bazë të shqyrtimit të informacionit që është vënë në dispozicion të tij, të Sekretarit të Përgjithshëm ose të Komisionit, ose të informacionit të dhënë nga organet e Kombeve të Bashkuara, Bordi ka arsytet të besojë se synimet e kësaj Konvente për çështje që janë të lidhura me kompetencën e tij nuk janë përmbushur, Bordi mund ta ftojë Palën ose Palët të japin informacionin përkatës;

(b) në lidhje me nenet 12, 13 dhe 16:

(i) Pasi ndërmerr veprim në bazë të nënparagrafit të këtij neni Bordi, kur është i bindur se është e nevojshme që të veprohet kështu, mund ta nxisë Palën e interesuar të marrë masa përmirësuese që në këto rrethana duhet të duken të nevojshme për zbatimin e dispozitave të neneve 12, 13 dhe 16;

(ii) Përpara se të ndërmarrë veprimin si më poshtë (iii), Bordi duhet t'i trajtojë si konfidenciale komunikimet me Palën e interesuar në bazë të nënparagrafeve të mëparshëm,

(iii) Kur Bordi konstaton se Pala e interesuar nuk i ka marrë masat përmirësuese që i është thënë të marrë në bazë të këtij nënparagrafi, ai mund të tërheqë vëmendjen e Palëve, të Këshillit dhe të Komisionit te kjo çështje. Çdo raport i botuar nga Bordi, në bazë të këtij nënparagrafi, duhet të përmbajë gjithashtu pikëpamjet e Palës së interesuar, kur kjo e fundit e kërkon këtë.

2. Cilado Palë duhet të jetë ftuar të përfaqësohet në mbledhjen e Bordit, në të cilën, në bazë të këtij neni, do të shqyrtohet një çështje që i intereson asaj drejtpërsëdrejti.

3. Kur në ndonjë rast vendimi i Bordit, që merret në bazë të këtij neni, nuk është unanim, duhet të bëhen të ditura pikëpamjet e pakicës.

4. Vendimet e Bordit, në bazë të këtij neni, duhet të merren me një shumicë prej dy të tretash të gjithë numrit të anëtarëve të Bordit.

5. Në kryerjen e funksioneve të tij, në përputhje me nënparagrafin 1 (a) të këtij neni, Bordi duhet të sigurojë fshehtësinë e të gjithë informacionit, që ai mund të zotërojë.

6. Përgjegjësia e Bordit, në bazë të këtij neni, nuk duhet të ketë fuqi në lidhje me zbatimin e traktateve ose marrëveshjeve të lidhura midis Palëve, në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente.

7. Dispozitat e këtij neni nuk duhet të jenë të zbatueshme për debatet midis Palëve që klasifikohen në dispozitat e nenit 32.

Neni 23

Raportet e Bordit

1. Bordi duhet të përgatisë një raport vjetor, për punën e saj që të përmbajë një analizë të informacionit në dispozicion të tij dhe, në raste të përshtatshme, një bilanc të shpjegimeve, nëse ka, të dhëna nga Palët ose të kërkuara prej tyre, si edhe çfarëdo vëzhgimi dhe rekomandimi që Bordi dëshiron të bëjë. Bordi mund të bëjë raporte të tilla plotësuese si ta gjykojë të nevojshme. Raportet duhet t'i paraqiten Këshillit nëpërmjet Komisionit që mund të bëjë ato komente që gjykon të përshtatshme.

2. Raportet e Bordit duhet t'i komunikohen Palëve dhe, në vijim, të botohen nga Sekretari i Përgjithshëm. Palët duhet të lejojnë shpërndarjen e tyre të pakufizuar.

Neni 24

Zbatimi i masave më të rrepta sesa ato që kërkon kjo Konventë

Pala mund të marrë masa më të rrepta ose më të ashpra se sa ato që parashikohen nga kjo Konventë, kur, sipas mendimit të saj, këto masa janë të dëshirueshme ose të nevojshme për parandalimin ose ndalimin e trafikut të paligjshëm.

Neni 25

Fuqia në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e traktateve të mëparshme

Dispozitat e kësaj Konvente duhet të kenë fuqinë e të gjitha të drejtave që kanë pasur ose detyrimeve që janë ndërmarrë nga Palët e kësaj Konvente në bazë të Konventës 1961, të Konventës 1961 të ndryshuar dhe të Konventës 1971.

Neni 26

Nënshkrimi

Kjo Konventë duhet të jetë e hapur për t'u nënshkruar në zyrën e Kombeve të Bashkuara në Vjenë, nga 20 dhjetori 1988 deri më 28 shkurt 1989, dhe më pas në Selinë e Kombeve të Bashkuara në Nju Jork, deri më 20 dhjetor 1989, nga:

(a) të gjitha shtetet;

(b) Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë;

(c) Organizatat rajonale të integritit ekonomik, që kanë kompetencë për negociimin, lidhjen dhe zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare për çështje që mbulohen nga kjo Konventë dhe rekomandimet në bazë të Konventës për Palët, Shtetet ose shërbimet kombëtare zbatohen për këto organizata brenda kufijve të kompetencës së tyre.

Neni 27

Ratifikimi, pranimi, miratimi ose akti i konfirmimit formal

1. Kjo Konventë paraqitet për ratifikim, pranim ose miratim nga Shtetet ose Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë dhe i nënshtrohet akteve të konfirmimit formal nga organizatat rajonale për integritim ekonomik të cilave iu referohet në nenin 26 nënparagrafi (c). Dokumentet e ratifikimit, pranimi ose miratimit dhe ato që lidhen me aktet e konfirmimit formal duhet të depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm.

2. Në dokumentet e tyre të konfirmimit formal, organizatat rajonale për integritim ekonomik duhet të deklarojnë shkallën e kompetencës së tyre në lidhje me çështje të parashikuara nga kjo Konventë. Këto organizata, gjithashtu, duhet të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm për çdo modifikim të shkallës së kompetencës së tyre në lidhje me çështjet e përcaktuara nga kjo Konventë.

Neni 28
Pranim nga të tjerët

1. Kjo Konventë duhet të mbetet e hapur për t'u pranuar nga cilido Shtet, nga Namibia e përfaqësuar nga Këshilli i Kombeve të Bashkuara për Namibinë dhe nga organizatat rajonale për integrim ekonomik të cilave iu referohet në nenin 26, nënparagrafi (c). Pranimi duhet të bëhet efektiv me depozitimin e një dokumenti të pranimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Në dokumentet e tyre të pranimit, organizatat rajonale për integrim ekonomik duhet të deklarojnë shkallën e kompetencës së tyre në lidhje me çështje të përcaktuara nga kjo Konventë. Këto organizata gjithashtu duhet të informojnë Sekretarin e Përgjithshëm për çdo modifikim të shkallës së kompetencës së tyre në lidhje me çështjet që përcaktohen nga Konventa.

Neni 29
Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të dokumentit të njëzetë të ratifikimit, pranimit, miratimit ose pranimit nga Shtetet ose Namibia, e përfaqësuar nga Këshilli për Namibinë.

2. Për cilindo Shtet ose për Namibinë, të përfaqësuar nga Këshilli për Namibinë që ratifikon pranon, miraton ose pranon këtë Konventë pas depozitimit të dokumentit të njëzetë të ratifikimit, pranimit, miratimit ose pranimit nga të tjerët, Konventa duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas datës së depozitimit të dokumentit të ratifikimit, pranimit, miratimit ose të pranimit nga të tjerët.

3. Për secilën organizatë rajonale për integrim ekonomik, të cilës i referohet në nenin 26 nënparagrafi (c), që depoziton një dokument që lidhet me aktin e konfirmimit formal ose me dokumentin e pranimit nga të tjerët, kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi në ditën e nëntëdhjetë pas këtij depozitimi, ose në datën kur Konventa hyn në fuqi në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni, cilado qoftë data më e vonshme.

Neni 30
Denoncimi

1. Një Palë mund ta denoncojë këtë Konventë në çfarëdo kohe, duke njoftuar me shkrim Sekretarin e Përgjithshëm.

2. Ky denoncim duhet të ketë fuqi për Palën e interesuar një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 31
Amendamentet

1. Çdo Palë mund të propozojë një amendament për këtë Konventë. Teksti i një amendamenti të tillë dhe arsyet për këtë duhet t'i komunikohen nga ajo Palë Sekretarit të Përgjithshëm, i cili duhet t'ia komunikojë atë Palëve të tjera dhe t'i pyesë nëse ato e pranojnë amendamentin e propozuar. Kur amendamenti i propozuar, pasi ka qarkulluar, nuk është hedhur poshtë nga ndonjë Palë brenda njëzet e katër muajve pasi ai ka filluar të qarkullojë, ai duhet të konsiderohet se është pranuar dhe duhet të hyjë në fuqi në lidhje me Palën nëntëdhjetë ditë pasi ajo Palë ka depozituar pranë Sekretarit të Përgjithshëm një dokument që shpreh pëlqimin e saj për të pranuar detyrimet që rrjedhin nga ai amendament.

2. Kur amendamenti i propozuar është hedhur poshtë nga ndonjë Palë, Sekretari i Përgjithshëm duhet të konsultohet me Palët dhe, nëse kërkohet nga shumica, ai duhet t'ia parashtrijë çështjen, së bashku me të gjitha komentet e bëra nga Palët, Këshillit që mund të vendosë të thërrasë një konferencë në përputhje me nenin 62 paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara. Çdo amendament, që rezulton nga kjo Konferencë, duhet të mishërohet në protokollin e amendamentit.

Pëlqimi për të pranuar detyrimet që rrjedhin nga ky protokoll, duhet të kërkohej t'i shprehet në mënyrë të veçantë Sekretarit të Përgjithshëm.

Neni 32

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Kur midis dy ose më shumë Palëve dalin mosmarrëveshje në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, Palët duhet të konsultohet se bashku me qëllim që të zgjidhin mosmarrëveshjen, nëpërmjet bisedimeve, sqarimeve, ndërmjetësimit, pajtimit, arbitrazhit, duke iu drejtuar organizmave rajonale, procesit gjyqësor ose mjeteve të tjera paqësore që mund t'i zgjedhin vetë.

2. Çdo mosmarrëveshje që nuk mund të zgjidhet në mënyrën e parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, duhet t'i referohet, me kërkesën e çdonjerit prej Shteteve Palë në këtë mosmarrëveshje, Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë për të marrë vendim.

3. Kur Organizata Rajonale për Integrim Ekonomik të cilës i referohet në nenin 26, nënparagrafi (c), është Palë në mosmarrëveshjen që nuk mund të zgjidhet në mënyrën e parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni, ajo, nëpërmjet një Shteti anëtar të Kombeve të Bashkuara, mund t'i kërkojë Këshillit të kërkojë këshillën e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë në përputhje me nenin 65 të statutit të Gjykatës, këshilla e së cilës duhet të konsiderohet si vendimtare.

4. Cilido shtet, në kohën e nënshkrimit, të ratifikimit të pranimi, miratimit të kësaj Konvente ose pranimi të saj nga të tjerët, apo cilado organizatë rajonale për integrim ekonomik, në kohën e nënshkrimit ose të depozitimit të aktit të konfirmimit formal ose të pranimi nga të tjerët, mund të deklarojë se ai/ajo nuk i pranon detyrimet që rrjedhin nga paragrafi 2 dhe 3 në lidhje me Palën që e ka bërë këtë deklaratë.

5. Cilado Palë, që ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin 4 të këtij neni në çdo kohë mund ta tërheqë deklaratën duke njoftuar Sekretarin e Përgjithshëm.

Neni 33

Tekstet e mirëfillta

Tekstet në gjuhën arabe, kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle të kësaj Konvente janë të njëjta me origjinalin.

Neni 34

Depozituesi

Depozituesi i kësaj Konvente duhet të jetë Sekretari i Përgjithshëm.

DUKE DËSHMUAR SA MË SIPËR, i autorizuar për këtë, nënshkrova këtë Konventë.

NËNSHKRUAR NË VJENË, në një kopje origjinale, më njëzet të dhjetorit një mijë e nëntëqind e tetëdhjetë e tetë.

SHTOJCË

Tabelat e rishikuara që përfshijnë amendamentet e bëra nga Komisioni mbi drogat narkotike, që kanë hyrë në fuqi që prej 23 nëntorit 1992:

Tabela I

Acid N-acetantranilik
Efedrinë
Ergometrinë
Ergotaminë
Izosofrole
Acid lisergjik

Tabela II

Anhidrit acetik
Aceton
Acid antranilik
Eter etil
Acid hidroklorik
Metil etil ketone

3,4 - metilenedioksifenil
1 - fenil - 2-propanone
Piperonal
Pseudoefedrinë
Safrole
Kriprat e lëndëve të renditura
në këtë tabelë kudo që ekzistenca
e këtyre kripërave është e mundur

Acid fenilacetik
Piperidinë
Permagant potasi
Acid sulfurik
Toluene
Kriprat e lëndëve të
renditura në këtë tabelë
kudo që ekzistenca e
këtyre kripërave është e mundur
(kriprat e acidit hidroklorik dhe të
acidit sulfurik janë përjashtuar në
mënyrë të veçantë).

L I G J

Nr. 8723, datë 26.12.2000

PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN E VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, E NDRYSHUAR NGA PROTOKOLLI I VITIT 1972 PËR NDRYSHIMIN E KONVENTËS SË VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, 1961”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën e vetme mbi drogat narkotike, e ndryshuar nga Protokollin e vitit 1972 për ndryshimin e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2858, datë 5.1.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

KONVENTA E VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, 1961,

**E ndryshuar nga
Protokollin e vitit 1972 për Ndryshimin e Konventës së Vetme
mbi Drogat Narkotike, 1961**

që përfshin Listat, Aktet Finale dhe Rezolutat siç është rënë dakord respektivisht nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara e vitit 1961 për miratimin e një Konvente të Vetme mbi Drogat Narkotike dhe nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara e vitit 1972 për shqyrtimin e Amendamenteve të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961.

**AKTI FINAL I KONFERENCËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA PËR MIRATIMIN E NJË
KONVENTE TË VETME MBI DROGAT NARKOTIKE**

1. Këshilli Social-Ekonomik i Kombeve të Bashkuara, me Rezolutën 689 J (XXVI) të datës 28 korrik 1958, vendosi të thërrasë, në përputhje me nenin 62 paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe me dispozitat e Rezolutës 366 (IV) të datës 3 dhjetor 1949 të Asamblesë së Përgjithshme, një konferencë të plofuqishme për miratimin e një konvente të vetme mbi drogat narkotike për të zëvendësuar me një dokument të vetëm traktatet ekzistuese shumëpalëshe në këtë fushë, për të zvogëluar numrin e organeve të traktateve që merren vetëm me kontrollin e drogave narkotike dhe për të trajtuar kontrollin e prodhimit të lëndëve të para të drogave narkotike.

2. Konferenca e Kombeve të Bashkuara për miratimin e një Konvente të vetme mbi drogat narkotike u mbledh në Selinë e Kombeve të Bashkuara nga 24 janari deri më 25 mars 1961.

3. Shtatëdhjetë e tre shtetet e mëposhtme u përfaqësuan me përfaqësues në këtë konferencë:

Afganistani	El Salvadori	Liberia
Shqipëria	Finlanda	Madagaskari
Argjentina	Franca	Meksiko
Australia	Gjermania	Monako
Bolivia	Republika Federale	Maroku
Brazili	Gana	Hollanda
Bullgaria	Greqia	Zelanda e Re
Burma	Guatemala	Nikaragua
Republika Socialiste	Haiti	Nigeria
Sovjetike e Bjellorusisë	Selia e Shenjtë	Norvegjia
Kamboxia	Hungaria	Pakistani
Kanadaja	India	Panamaja
Çadi	Indonezia	Paraguaj
Kili	Irani	Peruja
Kina	Iraku	Filipinet
Kongo (Leopoldvil)	Izraeli	Polonia
Kosta Rika	Italia	Portugalia
Çekosllovakia	Japonia	Rumania
Dahomej	Jordania	Senegali
Danimarka	Korea	Spanja
Republika Domenikane	Libani	Suedia
Zvicra	Bashkimi i Republikave	Shtetet e Bashkuara
Tailanda	Socialiste Sovjetike	të Amerikës
Tunizia	Republika e Bashkuar Arabe	Uruguaj
Turqia	Mbretëria e Bashkuar e Britanisë	Venezuela
Republika Socialiste	së Madhe dhe Irlandës së Veriut	Jugosllavia
Sovjetike e Ukrainës		

4. Shteti i mëposhtëm u përfaqësua me një vëzhgues në Konferencë:

- Cejloni.

5. Në konferencë u përfaqësuan agjencitë e mëposhtme të specializuara :

- Organizata e Bujqësisë dhe Ushqimit të Kombeve të Bashkuara;

- Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil;

- Organizata Ndërkombëtare e Punës;

- Organizata Botërore e Shëndetit.

6. Në konferencë u përfaqësuan organizmat e mëposhtme ndërkombëtare :

- Bordi i Përhershëm Qendror i Opiumit;

- Organi Mbikëqyrës i Drogave.

7. Në konferencë u përfaqësuan gjithashtu organizatat e më poshtme joqeveritare :

- Konferenca Ndërkombëtare e Bamirësive Katolike;
- Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale;
- Federata Ndërkombëtare e Juristeve Gra.

8. Gjeneral Salwat, Drejtori i Byrosë së Përherhshme të Antinarkotikëve të Ligës së Shteteve Arabe, me ftesë të konferencës, mori gjithashtu pjesë në këtë cilësi.

9. Në përputhje me Rezolutën e Këshillit Social-Ekonomik, të cilit i referohet në paragrafin 1 dhe me rregullat e procedurës të miratuara nga Konferenca, vëzhguesit dhe përfaqësuesit e organizatave dhe oranzimave të sipërpërmendura morën pjesë në punimet e konferencës pa të drejtë vote.

10. Konferenca zgjodhi President z. Carl Schumann (Hollandë) dhe zëvendëspresidentë përfaqësuesit e këtyre shteteve :

Afganistani	Peruja
Brazili	Zvicra
Dahomej	Tajlanda
Franca	Turqia
Hungaria	Republika e Bashkuar Arabe
India	Mbretëria e Bashkuar e Britanisë së Madhe
Irani	dhe Irlandës së Veriut
Japonia	Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike
Meksiko	Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Pakistani	

11. Sekretari Ekzekutiv i Konferencës ishte z. G.E. Yates dhe zëvendëssekretar ekzekutiv ishte z. Adolf Lande.

12. Konferenca kishte përpara mbi tavolinë, në përputhje me Rezolutën e Këshillit Social-Ekonomik, projektin e tretë të një konvente të vetme mbi drogat narkotike të përgatitur nga Komisioni mbi Drogat Narkotike i Këshillit dhe një përpilim të komenteve për këtë projekt; Konferenca kishte përpara mbi tavolinë edhe dokumente të tjera të përgatitura nga Sekretariati.

13. Konferenca krijoi komitetet e mëposhtme:

- Komitetin e Përgjithshëm

Kryetar : Presidenti i Konferencës

- Komitetin Ad Hoc për nenet 2 dhe 3 të projektit të tretë (sfera e veprimtarisë së Konventës dhe metoda e kontrollit të lëndëve plotësuese)

Kryetar : z. A. Tabiti (Afganistan)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 25, 30 dhe 40-43 (kontrolli kombëtar në përgjithësi)

Kryetar : z. B. Banerji (Indi)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 31-34 (Kontrolli Kombëtar i hashashit dhe i substancës së opiumit)

Kryetar : z. L. Ignacio-Pinto (Dahomej)

Zëvendëskryetar : z. J. Koch (Danimarkë)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 35-38 (Kontrolli Kombëtar i gjethes së kokainës)

Kryetar : z. K. Chikaraishi (Japoni)

- Komitetin Ad Hoc për nenin 39 (Kontrolli Kombëtar i kanabis)

Kryetar : z. B. Grinberg (Bullgari)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 26, 27-29, 20-21, 4 (informacioni do të sigurohet nga qeveritë, sistemi i preventivave dhe statistikave; detyrimet e qeverive në përgjithësi)

Kryetar : z. E. Rodriguez Fabregat (Urugvaj)

Zëvendëskryetar : z. J. Bertschinger (Zvicër)

- Komitetin Ad Hoc për nenin 22 (masat e zbatueshme nga Bordi në rast mospranimi)

Kryetar : z. A. Gurinovich (RSS e Bjellorusisë)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 5-11, 13-19, 23 (kushtetuta, funksionet dhe sekretariati i

organeve ndërkombëtare)

Kryetar : z. H.Blomstedt (Finlandë)

- Komitetin Ad Hoc për nenet 44-46 (masat e drejtpërdrejta kundër trafikut të paligjshëm)

Kryetar : z. A.Bittencourt (Brazil)

- Komitetin Teknik

Kryetar : z. A.Johnson (Australi)

Zëvendëskryetar : z.A.Ismael (Republika e Bashkuar Arabe)

- Komitetin Hartues

Kryetar : z. R.Curran (Kanada)

Zëvendëskryetar : z. D.Nikolic (Jugosllavi)

- Komitetin e Kredencialeve

Kryetar : z.G.Ortiz (Kosta Rika)

14. Si rezultat i diskutimeve, siç është shënuar në dokumentet përmbledhëse të sesionit plenar dhe në dokumentat përmbledhëse dhe raportet e komiteteve, konferenca miratoi¹ dhe la hapur nënshkrim Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961. Përveç kësaj, konferenca miratoi pesë rezoluta që i bashkëngjiten këtij Akti Final.

Duke dëshmuar sa më sipër përfaqësuesit e nënshkruan këtë Akt Final.

Nënshkruar në Nju Jork, sot më 30 mars një mijë e nëntëqind e gjashtëdhjetë e një, në një kopje të vetme në gjuhët kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle dhe çdo tekst është i njëjtë me origjinalin. Tekstet origjinale duhet të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

REZOLUTAT
E MIRATUARA NGA KONFERENCA E KOMBEVE
TË BASHKUARA PËR MIRATIMIN E NJË KONVENTE
TË VETME MBI DROGAT NARKOTIKE

Rezoluta 1

Ndihmë teknike mbi drogat narkotike

Konferenca,

Duke përshëndetur caktimin me anë të Rezolutës 1395 (XIV) të Asamblesë së Përgjithshme të parapërgatitjeve të veçanta për ndihmë teknike në fushën e kontrollit të narkotikëve,

Duke vënë re se Kombet e Bashkuara dhe agjencitë e specializuara të interesuara kanë dhënë tashmë një sasi të kufizuar ndihme në kuadrin e Programit të Zgjeruar të Ndihmës Teknike dhe në kuadrin e programeve të tyre të rregullta,

Duke mirëpritur bashkëpunimin e Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale në zbatimin e projekteve të ndihmës teknike,

Shpreson se do të gjenden burime të mjaftueshme për të siguruar ndihmë në fushën kundër trafikut të paligjshëm për ato vende që dëshirojnë dhe e kërkojnë këtë, veçanërisht në formën e këshilltarëve ekspertë dhe trajnimit, duke përfshirë kurse trajnimi për nëpunësit vendas.

Rezoluta 2

Trajtimi i përdoruesve të drogës

Konferenca,

Duke përmendur dispozitat e nenit 38 të Konventës në lidhje me trajtimin dhe rehabilitimin e përdoruesve të drogës:

1. Deklaron se një nga metodat më të efektshme të trajtimit të përdorimit të drogës është

---

¹.Konferenca mbajti shënim se Konventa u miratua pa marrë parasysh vendimet apo deklaratat e marra ose të bëra në çfarëdo rezolute përkatëse të Asamblesë së Përgjithshme.

trajtimi në një institucion spitalor, ku ekziston një atmosferë e çliruar nga droga;

2. Nxit Palët që kanë probleme serioze të përdorimit të drogës dhe mjetet ekonomike në dispozicion që të krijojnë lehtësira të tilla.

Rezoluta 3 **Trafikantët e paligjshëm**

Konferenca ,

1. Tërheq vëmendjen tek rëndësia e dokumentimit teknik të trafikantëve ndërkombëtarë që aktualisht mbahet nga Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale;

2. Rekomandon që ky dokumentim të plotësohet sa më shumë që të jetë e mundur nga të gjitha Palët dhe të përdoret gjerësisht për qarkullimin e përshkrimit të trafikantëve nga ajo organizatë.

Rezoluta 4 **Anëtarësia në komisionin mbi drogat narkotike**

Konferenca,

Fton Këshillin Social-Ekonomik të shqyrtojë në sesionin e tij të tridhjetë e dy çështjen e zgjerimit të anëtarësisë së Komisionit mbi drogat narkotike, në dritën e kushteve të kësaj Konvente dhe të pikëpamjeve të shprehura për këtë çështje në këtë konferencë.

Rezoluta 5 **Makineria ndërkombëtare e kontrollit**

Konferenca,

Duke mbajtur parasysh rëndësinë e mundësimit të parapërgatitjeve të përkohshme, baza ligjore e të cilave parashikohet në nenin 45 të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961,

Fton Këshillin Social-Ekonomik që të studiojë mundësinë e marrjes së masave që do të siguronin kryerjen e shpejtë dhe pa probleme të thjeshtësimit të makinerisë ndërkombëtare të kontrollit.

AKTI FINAL I KONFERENCËS SË KOMBEVE TË BASHKUARA PËR SHQYRTIMIN E AMENDAMENTEVE TË KONVENTËS SË VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, 1961

1. Këshilli Social-Ekonomik i Kombeve të Bashkuara, duke vërejtur se janë propozuar amendamente për Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, dhe duke mbajtur parasysh nenin 47 të asaj Konvente, vendosi me Rezolutën e tij 1577 (L) të datës 21 maj 1971 që të thërrasë, në përputhje me nenin 62, paragrafi 4 të Kartës së Kombeve të Bashkuara, një konferencë të të plotfuqishmëve për të shqyrtuar të gjitha amendamentet e propozuara për Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961.

2. Konferenca e Kombeve të Bashkuara për shqyrtimin e amendamenteve të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, u mbajt në Zyrën e Kombeve të Bashkuara në Gjenevë nga datat 6-24 mars 1972.

3. Në Konferencë 97 shtetet e mëposhtme u përfaqësuan me përfaqësues :

Afganistani
Algjeria
Argjentina
Australia
Austria
Belgjika

Ekuadori
Egjipti
El Salvadori
Republika Federale e Gjermanisë
Finlanda
Franca

Bolivia
Brazili
Bullgaria
Burma
Burundi
Republika Socialiste Sovjetike
e Bjellorusisë
Kanadaja
Cejloni
Kili
Kolumbia
Kosta Rika
Kuba
Qipro
Çekosllovakia
Dahomej
Danimarka
Japonia
Jordania
Kenia
Republika Kmere
Kuvajti
Laosi
Libani
Liberia
Republika Arabe e Libisë
Lihtenshtajni
Luksemburgu
Madagaskari
Malavi
Meksiko
Monako
Republika Popullore e Mongolisë
Maroku
Hollanda
Zelanda e Re
Nikaragua
Nigeri
Nigeria
Norvegjia
Pakistani
Panamaja
Peruja
Filipinet
Polonia
4. Shtetet e mëposhtme u përfaqësuan me vëzhgues në Konferencë :
Kameruni
Republika Domenikane
Malajzia

Gaboni
Gambia
Gana
Greqia
Guatemala
Haiti
Selia e Shenjtë
Hungaria
India
Indonezia
Irani
Iraku
Irlanda
Izraeli
Italia
Bregu i Fildishtë
Xhamajka
Portugalia
Republika e Koresë
Republika e Vietnamit
Arabia Saudite
Senegali
Sierra Leone
Singapori
Afrika e Jugut
Spanja
Sudani
Suedia
Zvicra
Tajlanda
Togo
Tunizia
Turqia
Republika Socialiste Sovjetike
e Ukrainës
Bashkimi i Republikave Socialiste
Sovjetike
Mbretëria e Bashkuar e Britanisë
së Madhe dhe Irlandës së Veriut
Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Uruguaj
Venezuela
Jugosllavia
Zaireja
Malta
Rumania

5. Këshilli Social-Ekonomik, me Rezolutën e tij 1577 (L), i kërkoi Sekretarit të Përgjithshëm të ftonë në Konferencë Organizatën Botërore të Shëndetit dhe agjenci të tjera të specializuara të interesuara, Bordin Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve dhe Organizatën

Ndërkombëtare të Policisë Kriminale. Në konferencë u përfaqësuan Organizata Botërore e Shëndetit, Bordi Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve dhe Organizata Ndërkombëtare e Policisë Kriminale.

6. Konferenca zgjodhi President të konferencës zotin K.B.Asante (Ganë), zëvendës-president të parë zotin D.Nikolic (Jugosllavi) dhe zëvendës-presidentë të tjerë përfaqësuesit e këtyre shteteve :

Argjentinë	Francë
Egjypt	Indi
Liban	Mbretëria e Bashkuar e Britanisë së
Meksiko	Madhe dhe Irlandës së Veriut
Turqi	Shtetet e Bashkuara të Amerikës
Bashkimi i Republikave	
Socialiste Sovjetike	

7. Zoti V.Winspeare-Guicciardi, Drejtor i Përgjithshëm i Zyrës së Kombeve të Bashkuara në Gjenevë, ishte përfaqësuesi i Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, Sekretari Ekzekutiv i konferencës ishte Dr.V.Kusevic, Këshilltari Ligjor i konferencës ishte zoti G.Wattles dhe zëvendëssekretar ekzekutiv dhe zëvendëskëshilltar ligjor ishte zoti P.Raton.

8. Konferenca kishte përpara mbi tavolinë amendamentet e Konventës së Vetme mbi Drogat narkotike, 1961, të propozuara nga shtetet pjesëmarrëse në konferencë.

9. Konferenca krijoi komitetet e mëposhtme :

- Komitetin e Përgjithshëm

Kryetar : Presidenti i konferencës

Komitetin I

Kryetar : Dr.R.A.Chapman (Kanada)

Komitetin II

Kryetar : Dr.Bela Bolcs (Hungari)

- Komitetin hartues

Kryetar : Zotin J-P, Bertschinger (Zvicër)

Komiteti e Kredencialeve

Kryetar : zoti J.W.Lennon (Irlandë)

10. Komiteti I ngriti një grup pune për nenin 14, kryetar i të cilit ishte zoti A.C.Kirca (Turqi).

11. Si rezultat i diskutimeve të saj, siç është shënuar në dokumentet përmbledhëse të sesionit plenar dhe të Komiteteve I dhe II, konferenca miratoi dhe e la të hapur për nënshkrim protokollin që ndryshon Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961. Përpos kësaj, Konferenca miratoi tri rezoluta që i bashkëngjiten Aktit Final.

Bërë në Gjenevë, sot më njëzet e pesë mars njëmijë e nëntëqind e shtatëdhjetë e dy, në një kopje të vetme në gjuhët angleze, frënge, ruse dhe spanjolle, çdo tekst është i njëjtë me origjinalin. Teksti origjinal duhet të depozitohet pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.

Duke dëshmuar sa më sipër, përfaqësuesit e nënshkruan këtë Akt Final.

REZOLUTAT

E MIRATUARA NGA KONFERENCA E KOMBEVE TË BASHKUARA PËR SHQYRTIMIN E AMENDAMENTEVE TË KONVENTËS SË VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, 1961

Rezoluta 1

Sekretariati i Bordit Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve

Konferenca,

Duke e konsideruar se masat e miratuara nga Këshilli Social-Ekonomik në Rezolutën e saj

1196 (XLII) të datës 16 maj 1967 (mbledhja plenare e 1464-të) i plotësuan dëshirat e shteteve Palë në Konventën e vetme mbi drogat narkotike, 1961 dhe në konventat e mëparshme ende në fuqi,

Rekomandon vazhdimësinë e sistemit që u krijua nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara dhe dispozitat kryesore të të cilit vijojnë si më poshtë :

1. Bordi Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve (që më poshtë do të quhet Bordi) ka një sekretariat të veçantë nga Seksioni i Drogave Narkotike;

2. Ai sekretariat është pjesë përbërëse e Sekretariatit të Kombeve të Bashkuara; ndërsa është nën kontrollin e plotë administrativ të Sekretarit të Përgjithshëm, ai është i detyruar të zbatojë vendimet e Bordit;

3. Anëtarët e sekretariatit emërohen ose caktohen nga Sekretari i Përgjithshëm; kreu i sekretariatit emërohet ose caktohet në konsultim me Bordin.

Rezoluta 2

Ndihma për Kontrollin e Narkotikëve

Konferenca,

Duke pasur parasysh se ndihma për vendet në zhvillim është një shprehje konkrete e vullnetit të komunitetit ndërkombëtar për të nderuar angazhimin që përmban Karta e Kombeve të Bashkuara për të nxitur progresin shoqëror dhe ekonomik të të gjithë popujve,

Duke pasur parasysh parapërgatitjet e veçanta të bëra nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara në kuadrin e rezolutës së saj 1395 (XIV) për dhënien e ndihmës teknike për kontrollin e përdorimit të drogës;

Duke përshëndetur krijimin, në pajtim me Rezolutën 2719 (XXV) të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara të një Fondi të Kombeve të Bashkuara për kontrollin e përdorimit të drogës;

Duke vërejtur se konferenca ka miratuar një nen të ri 14 bis në lidhje me ndihmën teknike dhe financiare për të nxitur zbatimin më efektiv të dispozitave të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961.

1. Deklaron se, për të qënë më të efektshme, masat e marra kundër përdorimit të drogës duhet të bashkërendohen dhe të jenë universale;

2. Deklaron më tej se përmbushja nga ana e vendeve në zhvillim të detyrimeve të tyre në kuadrin e kësaj Konvente do të lehtësohet nga ndihma e mjaftueshme teknike dhe financiare nga ana e komunitetit ndërkombëtar.

Rezoluta 3

Kushtet shoqërore dhe mbrojtja kundër përdorimit të drogës

Konferenca,

Duke kujtuar se parathënia e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, thotë se Palët në Konventë “interesohen për shëndetin dhe mirëqënien e njerëzimit” dhe janë të “vetëdijshme për detyrën e tyre për të parandaluar dhe për të luftuar” të keqen e përdorimit të drogës,

Duke mbajtur parasysh se diskutimet në konferencë kanë dhënë dëshmi të dëshirës për të ndërmarrë hapa të efektshëm për parandalimin e përdorimit të drogës,

Duke pasur parasysh se, teksa përdorimi i drogës çon në degradimin vetjak dhe në përçarjen shoqërore, ndodh shpeshherë që kushtet e mjerueshme shoqërore dhe ekonomike në të cilat jetojnë individë të caktuar dhe grupe të caktuara bëjnë që ata të piren ndaj përdorimit të drogës,

Duke marrë parasysh se faktorët shoqërorë kanë njëfarë ndikimi mbizotërues dhe nganjëherë ndikim mbizotërues në sjelljen e individëve dhe grupeve,

Rekomandon që Palët :

1. Të mbajnë parasysh se përdorimi i drogës është shpeshherë rezultat i një atmosfere shoqërore të papëlqyer ku jetojnë ata që janë më shumë të ekspozuar ndaj rrezikut të përdorimit të

drogës;

2. Të bëjnë gjithçka që kanë në dorë për të luftuar përhapjen e përdorimit të paligjshëm të drogave,

3. Të zhvillojnë veprimtari shlodhëse dhe veprimtari të tjera që çojnë në krijimin e një mjedisi të shëndetshëm fizik dhe psikologjik për të rinjtë.

KONVENTA E VETME MBI DROGAT NARKOTIKE, 1961, E NDRYSHUAR NGA
PROTOKOLI I VITIT 1972 QË NDRYSHON KONVENTËN E VETME MBI DROGAT
NARKOTIKE, 1961

PARATHËNIE

Palët,

Të interesuara për shëndetin dhe mirëqënien e njerëzimit;

Duke e pranuar se përdorimi mjekësor i drogave narkotike vazhdon të jetë i domosdoshëm për qetësimin e dhimbjeve dhe vuajtjeve dhe se duhet të formulohen dispozita të përshtatshme për të siguruar ekzistencën e drogave narkotike për këto qëllime;

Duke e pranuar se përdorimi i drogave narkotike përbën një të keqe serioze për individin dhe mbart rrezik shoqëror dhe ekonomik për njerëzimin;

Të vetëdijshëm për detyrën e tyre për ta parandaluar dhe për ta luftuar këtë të keqe,

Duke pasur parasysh se masat e efektshme kundër përdorimit të drogave narkotike kërkojnë veprim të bashkërenduar dhe të përgjithshëm;

Duke e kuptuar se një veprim i tillë i përgjithshëm kërkon bashkëveprim në nivel ndërkombëtar që të udhëhiqet nga të njëjtat parime dhe që synon të arrijë objektiva të përbashkëta;

Duke njohur kompetencën e Kombeve të Bashkuara në fushën e kontrollit të narkotikëve dhe me dëshirën që organet ndërkombëtare të interesuara të inkuadrohen në atë organizatë,

Duke dashur që të përfundojnë një Konventë ndërkombëtare përgjithësisht të pranueshme që të zëvendësojë traktatet ekzistuese mbi drogat narkotike, duke i kufizuar këto droga në përdorimin e tyre mjekësor dhe shkencor dhe të sigurojë bazën ligjore për bashkëveprim të vazhdueshëm në nivel ndërkombëtar dhe për kontrollin e arritjes së këtyre synimeve dhe objektivave,

Bien dakord si më poshtë¹ :

Neni 1

Përkufizimet

1. Përjashtuar kur shënohet në mënyrë të qartë ndryshe ose kur konteksti e kërkon ndryshe, përkufizimet e mëposhtme do të përdoren gjatë gjithë Konventës:

(a) “Bordi” nënkupton Bordin Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve,

(b) “Kanabis” nënkupton majat e luleve ose fruteve të bimës kanabis (duke përfshirë farat dhe gjethet kur nuk shoqërohen me majat), nga të cilat nuk është hequr rrëshira, pavarësisht nga emri me të cilin mund të emërtohen.

(c) “Bima kanabis” nënkupton çdo bimë të llojit kanabis.

(d) “Rrëshirë kanabis” nënkupton rrëshirën e ndarë, të papërpunuar ose të pastruar, që

---

¹. Shënim i Sekretariatit : Hyrje në Protokollin që ndryshon Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, lexo si më poshtë :

“Palët në këtë protokoll,

“Duke shqyrtuar dispozitat e Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike.

1961, bërë në Nju Jork më 30 mars 1961 (që më poshtë do të quhet Konventa e Vetme)”.

“Me dëshirën për të ndryshuar Konventën e Vetme”.

“Kanë rënë dakord si më poshtë”.

përftohet nga bima kanabis.

- (e) “Shkurrja e kokainës” nënkupton bimën e çfarëdo gjinie të llojit eritroksilon,
  - (f) “Gjethja e kokainës” nënkupton gjethen e shkurrese së kokainës përveç gjethes nga e cila janë hequr të gjitha alkaloidet ecgonine, kokainë dhe çdo lloj alkaloidi tjetër ecgonine.
  - (g) “Komisioni” nënkupton Komisionin mbi Drogat Narkotike të Këshillit.
  - (h) “Këshilli” nënkupton Këshillin Social-Ekonomik të Kombeve të Bashkuara.
  - (i) “Kultivimi” nënkupton kultivimin e hashashit, shkurrese së kokainës ose bimës kanabis.
  - (j) “Droga” nënkupton çdo lloj lënde të parashikuar në listat I dhe II, qofshin natyrale ose sintetike.
  - (k) “Asambleja e Përgjithshme” nënkupton Asamblenë e Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara.
  - (l) “Trafiku i paligjshëm” nënkupton kultivimin ose trafikun e drogave në kundërshtim me dispozitat e kësaj Konvente.
  - (m) “Importi” dhe “eksporti” nënkuptojnë në konotacionet e tyre respektive transferimin fizik të drogave nga një shtet në një shtet tjetër ose nga një territor në një territor tjetër të të njëjtit shtet.
  - (n) “Fabrikimi” nënkupton të gjitha proceset, përveç prodhimit, me anë të të cilave mund të përftohen drogat dhe përfshin rafinimin, si edhe transformimin e drogave në droga të tjera.
  - (o) “Opiumi mjekësor” nënkupton opiumin që i është nënshtruar proceseve të nevojshme për ta përshtatur për përdorim mjekësor.
  - (p) “Opiumi” nënkupton lëngun e koagulluar të hashashit.
  - (q) “Hashashi” nënkupton bimën e llojit papaver somniferum L.
  - (r) “Kashta e lulëkuqes” nënkupton të gjitha pjesët (përveç farave) e lulëkuqes pasi është kositur.
  - (s) “Preparati” nënkupton një përzierje, të ngurtë ose të lëngët, që përmban drogë.
  - (t) “Prodhimi” nënkupton ndarjen e opiumit, të gjethëve të kokainës, të kanabis dhe të rrëshirës kanabis nga bimët nga të cilat ato janë përftuar.
  - (u) “Lista I”, “Lista II”, “Lista III” dhe “Lista IV” nënkuptojnë listat korresponduese me numra rendorë të drogave ose preparateve që i bashkëngjiten kësaj Konvente, të ndryshuar herëpashere në përputhje me nenin 3.
  - (v) “Sekretari i Përgjithshëm” nënkupton Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara.
  - (w) “Stoqet e veçanta” nënkuptojnë sasi të drogave që mbahen në një vend apo në një territor nga qeveria e këtij vendi ose territori për qëllime të veçanta qeveritare dhe për përballimin e rrethanave të jashtëzakonshme dhe në pajtim me këtë do të përdoret shprehja “qëllime të veçanta”.
  - (x) “Stoqet” nënkuptojnë sasi të drogave që mbahen në një vend ose territor dhe që janë për:
    - (i) konsum në këtë vend ose territor për qëllime mjekësore dhe shkencore;
    - (ii) përdorim në këtë vend ose territor për fabrikimin e drogave dhe lëndëve të tjera, ose
    - (iii) eksport, por nuk përfshijnë sasi të drogave që mbahen në këtë vend ose territor,
    - (iv) farmacistët që shesin me pakicë ose nga shpërndarës të tjerë që kanë autorizim të shesin me pakicë dhe nga institucione ose persona të kualifikuar në ushtrimin përkatës të autorizuar të funksioneve terapeutike ose shkencore,
    - (v) ose si “stoqe të veçanta”.
    - (y) “Territori” nënkupton çdo pjesë të një shteti që trajtohet si njësi e veçantë për zbatimin e sistemit të certifikatave të importit dhe autorizimeve të eksportit të parashikuara në nenin 31. Ky përkufizim nuk duhet të vlejë për termin “territor” siç përdoret në nenin 42 dhe 46.
2. Për qëllimet e kësaj Konvente një drogë duhet të konsiderohet “e konsumuar” kur ajo është dhënë nga një person ose ndërmarrje për shpërndarje me pakicë, për përdorim mjekësor ose kërkime shkencore; dhe në pajtim me këtë do të përdoret termi “konsum”.

Neni 2
Lëndët nën kontroll

1. Përjashtuar masat e kontrollit që kufizohen për droga të specifikuar, drogat në Listën I u nënshtrohen të gjitha masave të kontrollit të zbatueshme për drogat, në kuadrin e kësaj Konvente dhe në mënyrë të veçantë për ato të paracaktuara në nenin 4 (c), 19, 20, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 34 dhe 37.

2. Drogat në listën II u nënshtrohen të njëjtave masa të kontrollit si drogat në listën I, me përjashtim të masave të paracaktuara në nenin 30, paragrafi 2 dhe 5, në lidhje me tregtinë me pakicë.

3. Preparatet përveç atyre në Listën III u nënshtrohen të njëjtave masa të kontrollit, si edhe drogat që ato përmbajnë, por preventiva (neni 19) dhe statistika (neni 20) të veçanta nga ato që trajtojnë këto droga nuk duhet të kërkohen në rastin e këtyre preparateve dhe neni 29 paragrafi (c) dhe neni 30 paragrafi 1 (b) (ii) nuk është nevoja të zbatohen.

4. Preparatet në Listën III u nënshtrohen të njëjtave masa të kontrollit si edhe preparatet që përmbajnë drogat në Listën II përveç atij neni 31, paragrafet 1 (b) dhe 3 deri 15, kurse, përsa i përket përvetësimit dhe shpërndarjes me pakicë, neni 34 paragrafi (b) nuk është nevoja të zbatohet dhe se për qëllime të preventivave (neni 19) dhe statistikave (neni 20) informacioni i kërkuar duhet të kufizohet në sasi të drogave të përdorura në fabrikimin e këtyre preparateve.

5. Drogat në Listën IV gjithashtu duhet të përfshihen në Listën I dhe duhet t'u nënshtrohen të gjitha masave të kontrollit të zbatueshme për drogat në këtë listë të fundit dhe përveç kësaj :

(a) Një Palë duhet të marrë masa të veçanta kontrolli që sipas mendimit të saj janë të nevojshme, duke pasur parasysh vetitë veçanërisht të rrezikshme të një droge këtu të përfshirë; dhe

(b) Një Palë duhet, nëse për mendimin e saj kushtet mbizotëruese në vend e bëjnë atë mjetin më të përshtatshëm për mbrojtjen e shëndetit dhe mirëqenies publike, të ndalojë prodhimin, fabrikimin, eksportin dhe importin, tregtinë, zotërimin ose përdorimin e një droge të tillë, përjashtuar sasi të mund të nevojiten vetëm për kërkime mjekësore dhe shkencore, duke përfshirë testet klinike që do të bëhen me ato nën mbikqyrjen dhe kontrollin e drejtpërdrejtë të Palës ose duke iu nënshtuar kësaj mbikqyrjeje dhe kontrolli të drejtpërdrejtë.

6. Përveç masave të kontrollit, të zbatueshme për të gjitha drogat në Listën I, opiumi trajtohet në dispozitat e nenit 19 paragrafi 1, nënparagrafi (f) dhe nenet 21 bis, 23 dhe 24, gjethja e kokainës në ato të neneve 26 dhe 27 dhe kanabis në ato të nenit 28.

7. Hashishi, shkurrja e kokainës, bima kanabis, kashta e lulekuqes dhe gjethet e kanabis u nënshtrohen masave të kontrollit të parashikuara në nenin 19 paragrafi 1, nënparagrafi (e), neni 20 paragrafi 1 nënparagrafi (g), neni 21 bis dhe përkatësisht nenet 22 deri 24; 22, 26 dhe 27; 22 dhe 28; 25 dhe 28.

8. Palët duhet të sigurojnë që përpjekjet e tyre më të mira të zbatohen për lëndët që nuk përfshihen në këtë Konventë, por që mund të përdoren në fabrikimin e paligjshëm të drogave, masa të tilla mbikqyrjeje që mund të jenë të praktikueshme.

9. Palët nuk kërkohet që të zbatojnë dispozitat e kësaj Konvente për droga që përdoren zakonisht në industri për qëllime të tjera, përveç atyre mjekësore ose shkencore me kusht që :

(a) Ato të sigurojnë me metoda të përshtatshme të denaturimit ose mjete të tjera që drogat e përdorura për këtë qëllim të mos kenë të ngjarë të përdoren ose të kenë efekte të këqija (neni 3 paragrafi 3) dhe që lëndët e dëmshme të mos kenë mundësi të përftoheshin sërish në praktikë;

(b) Ato të përfshijnë në informacionin statistikor (neni 20), që u dërgohet atyre, sasinë e çdo droge të përdorur për këtë qëllim.

Neni 3
Ndryshimet në fushën e veprimtarisë së kontrollit

1. Kur një Palë ose Organizata Botërore e Shëndetit ka informacion që për mendimin e saj mund të kërkojë ndryshim të ndonjërit prej listave, ajo duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm dhe t'i dërgojë atij informacionin në mbështetje të këtij njoftimi.

2. Sekretari i Përgjithshëm duhet t'ia transmetojë këtë njoftim dhe çdo informacion që ai e quan se ka lidhje, Palëve, Komisionit dhe, kur njoftimi është bërë nga një Palë, Organizatës Botërore të Shëndetit.

3. Kur njoftimi lidhet me një lëndë që nuk është përfshirë në Listën I ose Listën II,

(i) Palët duhet të shqyrtojnë në dritën e informacionit të dhënë mundësinë e zbatimit të përkohshëm për këtë lëndë të të gjitha masave të kontrollit të zbatueshme për drogat e parashikuara në Listën I;

(ii) Në pritje të vendimit të tij siç parashikohet në nënparagrafin (iii) të këtij paragrafi, Komisioni mund të vendosë që Palët të zbatojnë përkohësisht për këtë lëndë të gjitha masat e kontrollit të zbatueshme për drogat e parashikuara në Listën I. Palët duhet t'i zbatojnë përkohësisht këto masa për lëndën në fjalë;

(iii) Në qoftë se Organizata Botërore e Shëndetit konstaton se kjo lëndë ka të ngjarë të përdoret në mënyrë të ngjashme dhe të sjellë të njëjtat efekte të këqija si edhe drogat e parashikuara në Listën I ose Listën II ose është e shndërrueshme në drogë, ajo duhet t'ia komunikojë këtë konstatim Komisionit që, në përputhje me rekomandimin e Organizatës Botërore të Shëndetit, mund të vendosë që kjo lëndë t'i shtohet Listës 1 ose Listës II.

4. Në qoftë se Organizata Botërore e Shëndetit konstaton se një preparat, për shkak të lëndëve që përmban, nuk ka të ngjarë të përdoret dhe të sjellë efekte të këqija (paragrafi 3) dhe se kjo drogë nuk është menjëherë e shndërrueshme, komisioni, në përputhje me rekomandimin e Organizatës Botërore të Shëndetit, mund ta shtojë këtë preparat në Listën III.

5. Në qoftë se Organizata Botërore e Shëndetit konstaton se një drogë e parashikuar në Listën I është veçanërisht e prirur të përdoret dhe të sjellë efekte të këqija (paragrafi 3) dhe se kjo prirje nuk kompensohet me dobitë thelbësore terapeutike që nuk i kanë lëndët përveç drogave në Listën IV, komisioni, në përputhje me rekomandimin e Organizatës Botërore të Shëndetit, mund ta përfshijë këtë drogë në Listën IV.

6. Kur njoftimi lidhet me një drogë të parashikuar në Listën I ose Listën II ose me një preparat të parashikuar në Listën III, komisioni, përveç masës që parashikohet në paragrafin 5, mund, në përputhje me rekomandimin e Organizatës Botërore të Shëndetit, të ndryshojë çdonjërin nga listat duke :

(a) transferuar një drogë nga lista I në Listën II ose nga lista II në Listën I;

(b) ose duke hequr një drogë ose preparat, sipas rastit, nga një listë.

7. Çdo vendim i Komisionit i marrë në pajtim me këtë nen duhet t'u komunikohet nga Sekretari i Përgjithshëm të gjitha shteteve anëtare të Kombeve të Bashkuara, shteteve joanëtare Palë në këtë Konventë, Organizatës Botërore të Shëndetit dhe Bordit. Një vendim i tillë duhet të hyjë në fuqi në lidhje me çdo Palë në datën e marrjes së këtij komunikimi dhe pastaj Palët duhet të ndër marrin veprimin siç mund të kërkohet në kuadrin e kësaj Konvente.

8. (a) Vendimet e Komisionit që ndryshojnë ndonjërin prej listave duhet t'i nënshtrohen rishikimit nga Këshilli me kërkesë të secilës Palë, kërkesë kjo që depozitohet brenda nëntëdhjetë ditësh nga marrja e njoftimit të vendimit. Kërkesa për rishikim duhet t'i dërgohet Sekretarit të Përgjithshëm bashkë me të gjithë informacionin përkatës ku mbështetet kërkesa për rishikim;

(b) Sekretari i Përgjithshëm duhet t'u kalojë kopje të kërkesës për rishikim dhe informacionin përkatës Komisionit, Organizatës Botërore të Shëndetit dhe të gjitha Palëve duke i ftuar ato që të paraqesin komente brenda nëntëdhjetë ditësh. Të gjitha komentet e marra duhet t'i paraqiten për shqyrtim Këshillit;

(c) Këshilli mund të konfirmojë, të ndryshojë ose të kthejë vendimin e Komisionit dhe vendimi i Këshillit duhet të jetë përfundimtar. Njoftimi i vendimit të Këshillit duhet t'u transmetohet të gjitha shteteve anëtare të Kombeve të Bashkuara, shteteve joanëtare Palë në këtë Konventë, Komisionit, Organizatës Botërore të Shëndetit dhe Bordit;

(d) Gjatë kohës që pritet të bëhet rishikimi, duhet të mbetet në fuqi vendimi fillestar i Komisionit.

9. Vendimet e Komisionit, të marra në përputhje me këtë nen nuk duhet t'i nënshtrohen procedurës së rishikimit të parashikuar në nenin 7.

Neni 4

Detyrime të përgjithshme

Palët duhet të marrin masa të tilla legislative dhe administrative, që mund të jenë të nevojshme :

- (a) për t'i dhënë fuqi dhe për zbatimin e dispozitave të kësaj Konvente brenda territoreve të veta;
- (b) për të bashkëpunuar me Shtete të tjera për zbatimin e dispozitave të kësaj Konvente; dhe
- (c) në varësi të dispozitave të kësaj Konvente, të kufizojnë vetëm për qëllime mjekësore dhe shkencore prodhimin, fabrikimin, eksportin, importin, shpërndarjen, tregtimin dhe zotërimin e drogave.

Neni 5

Organet ndërkombëtare të kontrollit

Palët, duke pranuar kompetencën e Kombeve të Bashkuara në lidhje me kontrollin ndërkombëtar të drogave, bien dakord t'i besojnë Komisionit mbi Drogat Narkotike të Këshillit Social-Ekonomik dhe Bordit Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve, funksionet që iu janë besuar përkatësisht atyre në kuadrin e kësaj Konvente.

Neni 6

Shpenzimet e organeve ndërkombëtare të kontrollit

Shpenzimet e Komisionit dhe Bordit do të përballohen nga Kombet e Bashkuara në atë mënyrë që do të vendoset nga Asambleja e Përgjithshme. Palët që nuk janë anëtarë të Kombeve të Bashkuara duhet të derdhen për këto shpenzime sasi të tilla siç do të quhet e drejtë dhe do të vlerësohet herëpashere nga Asambleja e Përgjithshme në konsultim me qeveritë e këtyre Palëve.

Neni 7

Rishikimi i vendimeve dhe rekomandimeve të Komisionit

Me përjashtim të vendimeve që merren në bazë të nenit 3, çdo vendim ose rekomandim që komisioni merr ose bën në pajtim me dispozitat e kësaj Konvente duhet t'i nënshtrohet miratimit ose modifikimit nga Këshilli ose Asambleja e Përgjithshme në të njëjtën mënyrë si edhe vendimet ose rekomandimet e tjera të Komisionit.

Neni 8

Funksionet e Komisionit

Komisioni është i autorizuar të shqyrtojë të gjitha çështjet që lidhen me synimet e kësaj Konvente dhe në mënyrë të veçantë :

- (a) të ndryshojë listat, në përputhje me nenin 3;
- (b) të tërheqë vëmendjen e Bordit në çdo çështje që mund të lidhet me funksionet e Bordit;
- (c) të bëjë rekomandime për zbatimin e synimeve dhe dispozitave të kësaj Konvente, duke përfshirë programet e kërkimeve shkencore dhe shkëmbimit të informacionit të një natyre shkencore ose teknike; dhe
- (d) të tërheqë vëmendjen e jopalëve në vendimet dhe rekomandimet që ai merr dhe bën në kuadrin e kësaj Konvente, me qëllim që ato të marrin parasysh ndërmarrjen e veprimit në përputhje me to.

Neni 9

Përbërja dhe funksionet e Bordit

1. Bordi duhet të përbëhet nga trembëdhjetë anëtarë që do të zgjidhen nga Këshilli si më poshtë :

(a) Tre anëtarë me përvojë mjekësore, farmakologjike ose farmaceutike nga lista e të paktën pesë personave të emëruar nga Organizata Botërore e Shëndetit; dhe

(b) Dhjetë anëtarë nga një listë personash të emëruar nga anëtarët e Kombeve të Bashkuara dhe nga Palët që nuk janë anëtarë të Kombeve të Bashkuara.

2. Anëtarët e Bordit duhet të jenë persona të cilët, në sajë të kompetencës, paanshmërisë dhe dizinteresimit të tyre, do të meritojnë besimin e përgjithshëm. Gjatë mandatit të detyrës së tyre ata duhet të mos mbajnë poste ose të mos angazhohen në ndonjë veprimtari që do të kishte prirje të dëmtonte paanshmërinë e tyre në ushtrimin e funksioneve të tyre. Këshilli, në konsultim me Bordin, duhet të bëjë të gjitha parapërgatitjet e nevojshme për të siguruar pavarësi të plotë teknike të Bordit në kryerjen e funksioneve të tij.

3. Këshilli, duke respektuar si duhet parimin e përfaqësimit të barabartë gjeografik, duhet t'i kushtojë vëmendje rëndësishme së përfshirjes në Bord, në përmasa të barabarta, të personave që kanë njohuri për gjendjen e drogës në vendet që prodhojnë, fabrikojnë dhe konsumojnë drogë dhe gjendjen e drogës në lidhje me këto vende.

4. Bordi, në bashkëpunim me qeveritë dhe në vartësi të kushteve të kësaj Konvente, duhet të përpiqet të kufizojë kultivimin, prodhimin, fabrikimin dhe përdorimin e drogave në një masë të mjaftueshme që kërkohet për qëllime mjekësore dhe shkencore, për të siguruar ekzistencën e tyre për këto qëllime dhe për të parandaluar kultivimin, prodhimin dhe fabrikimin e paligjshëm dhe trafikun dhe përdorimin e paligjshëm të drogave.

5. Të gjitha masat e marra nga Bordi në kuadrin e kësaj Konvente duhet të jenë ato që janë më shumë në përputhje me synimin për një bashkëpunim të mëtejshëm të qeverive me Bordin dhe për sigurimin e mekanizmit për një dialog të vazhdueshëm midis qeverive dhe Bordit që do të japë ndihmë dhe do të lehtësojë veprimin e efektshëm në nivel kombëtar për arritjen e synimeve të kësaj Konvente.

Neni 10

Mandatet e detyrës dhe shpërblimi i anëtarëve të Bordit

1. Anëtarët e Bordit duhet të shërbejnë për një periudhë pesëvjeçare dhe mund të rizgjidhen.

2. Mandati i detyrës për çdo anëtar të Bordit duhet të përfundojë në prag të mbledhjes së parë të Bordit, ku ka të drejtë të marrë pjesë pasardhësi i tij.

3. Një anëtar i Bordit, i cili nuk merr pjesë në tre seksione të njëpasnjëshme, duhet të gjykohet se ka hequr dorë.

4. Këshilli, me rekomandimin e Bordit, mund të pushojë një anëtar të Bordit i cili nuk përmbush më kushtet që parashikohen për anëtarësim në paragrafin 2 të nenit 9. Një rekomandim i tillë duhet të bëhet me votë afirmative nga nëntë anëtarë të Bordit.

5. Kur gjatë mandatit të detyrës së një anëtari krijohet një vend bosh në Bord, Këshilli duhet ta plotësojë këtë vend bosh sa më shpejt që të jetë e mundur dhe në përputhje me dispozitat e zbatueshme të nenit 9, duke zgjedhur një anëtar tjetër për pjesën e mbetur të mandatit.

6. Anëtarët e Bordit duhet të marrin shpërblim të mjaftueshëm siç përcaktohet nga Asambleja e Përgjithshme.

Neni 11

Rregullat e procedurës së Bordit

1. Bordi duhet të zgjedhë Presidentin e tij dhe zyrtarët e tjerë, si ta gjykojë të nevojshme dhe duhet të miratojë rregullat e veta të procedurës.

2. Bordi duhet të mblidhet sa më shpesh që, sipas mendimit të tij, mund të jetë e nevojshme

për kryerjen e duhur të funksioneve të tij, por duhet të mbajë të paktën dy sesione në një vit kalendarik.

3. Numri minimal i nevojshëm në mbledhjet e Bordit duhet të jetë prej tetë anëtarësh.

Neni 12

Administrimi i sistemit të preventivit

1. Bordi duhet të caktojë datën ose datat deri në të cilën/cilat duhet të dorëzohen preventivat e parashikuara në nenin 19, si edhe mënyrën në të cilën ato do të jepen dhe duhet të parashikojë edhe formën e tyre.

2. Bordi, në lidhje me vendet dhe territoret për të cilat nuk zbatohet kjo Konventë, duhet t'u kërkojë qeverive të interesuara të dorëzojnë preventivin në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente.

3. Në qoftë se një shtet nuk arrin të dorëzojë preventivin në lidhje me ndonjërin nga territoret e tij deri në datën e caktuar, Bordi duhet, aq sa mundet, të përcaktojë preventivin. Në përcaktimin e këtij preventivi Bordi, në masën e praktikueshme, duhet ta bëjë këtë në bashkëpunim me qeverinë e interesuar.

4. Bordi duhet të shqyrtojë preventivin, duke përfshirë preventivin suplementar dhe përjashtuar kur është fjala për kërkesa për qëllime specifike, mund ta kërkojë këtë informacion si ta gjykojë të nevojshëm në lidhje me çdo vend apo territor në emër të të cilit është dorëzuar një preventiv, me qëllim që të plotësojë preventivin ose të shpjegojë ndonjë deklaratë të përfshirë aty.

5. Bordi, me qëllim që të kufizojë përdorimin dhe shpërndarjen e drogave në një masë të mjaftueshme të kërkuar për qëllime mjekësore dhe shkencore dhe për të siguruar ekzistencën e tyre për këto qëllime, duhet sa më shpejt që të jetë e mundur të konfirmojë preventivin, duke përfshirë preventivin suplementar ose me pëlqimin e qeverisë së interesuar, mund ta ndryshojë këtë preventiv. Në rast mosmarrëveshjeje midis qeverisë dhe Bordit, ky i fundit duhet të ketë të drejtën të përcaktojë, të komunikojë dhe të publikojë preventivin e vet, duke përfshirë preventivin suplementar.

6. Përveç raporteve të përmendura në nenin 15, Bordi duhet, në kohë të tilla si do t'i përcaktojë ai por të paktën çdo vit, ta botojë këtë informacion për preventivin, meqenëse sipas mendimit të tij, kjo do të ndihmojë në zbatimin e kësaj Konvente.

Neni 13

Administrimi i sistemit të raporteve të statistikave

1. Bordi duhet të përcaktojë mënyrën dhe formën në të cilën do të bëhen raportet statistikore siç parashikohet në nenin 20 dhe duhet të përcaktojë format e tyre.

2. Bordi duhet të shqyrtojë raportet, me qëllim që të përcaktojë nëse një Palë ose ndonjë shtet tjetër i ka zbatuar dispozitat e kësaj Konvente.

3. Bordi mund të kërkojë një informacion të tillë të mëtejshëm si ta gjykojë të nevojshme për të plotësuar ose shpjeguar informacionin që përmbajnë këto raporte statistikore.

4. Nuk duhet të jetë brenda kompetencës së tij që Bordi të bëjë pyetje ose të shprehë mendim mbi informacionin statistikor në lidhje me drogat që kërkohen për qëllime të veçanta.

Neni 14

Masat e Bordit për të siguruar zbatimin e dispozitave të Konventës

1. (a) Në qoftë se, në bazë të shqyrtimit që i bën Bordi informacionit që i paraqitet atij nga qeveritë në kuadrin e dispozitave të kësaj Konvente, ose të informacionit të komunikuar nga organet e Kombeve të Bashkuara ose nga agjenci të specializuara ose, me kusht që ato të miratohen nga komisioni me rekomandimin e Bordit, ose nga organizata të tjera ndërqeveritare ose organizata ndërkombëtare joqeveritare që merren drejtpërsëdrejti me këtë çështje dhe që kanë status Këshillimor në Këshillin Social-Ekonomik në bazë të nenit 71 të Kartës së Kombeve të Bashkuara

ose që gëzojnë status të ngjashëm në bazë të një marrëveshjeje të veçantë me Këshillin, Bordi ka arsye objektive për të besuar se synimet e kësaj Konvente po rrezikohen seriozisht për shkak se ndonjë Palë vend apo territor nuk zbaton dispozitat e kësaj Konvente, Bordi duhet të ketë të drejtë t'i propozojë qeverisë së interesuar fillimin e konsultimeve ose t'i kërkojë asaj të japë shpjegime. Në qoftë se, edhe kur nuk është fjala për mungesë të zbatimit të dispozitave të Konventës, një Palë ose në vend apo territor është bërë rrezik serioz ose nëse ka të dhëna se mund të bëhet rrezik serioz, qendër e rëndësishme e kultivimit, prodhimit ose fabrikimit të paligjshëm ose trafikut apo konsumimit të drogave, Bordi ka të drejtë t'i propozojë qeverisë së interesuar fillimin e konsultimeve. Në vartësi të së drejtës së Bordit për të tërhequr vëmendjen e Palëve, Këshillit dhe Komisionit për çështjen të cilës i referohet në nënparagrafin (d) më poshtë, Bordi duhet ta trajtojë si konfidenciale kërkesën për informacion dhe shpjegimin e dhënë nga qeveria ose propozimin për konsultime dhe konsultimet e bëra me qeverinë në bazë të këtij nënparagrafi.

(b) Pasi të ndërmarrë veprim në bazë të nënparagrafit (a) si më sipër, Bordi, nëse mbetet i kënaqur se është e nevojshme të veprojë kështu, mund ta nxisë qeverinë e interesuar të marrë masa të tilla përmirësuese siç mund të duken që në ato kushte të jenë të nevojshme për zbatimin e dispozitave të kësaj Konvente.

(c) Bordi mund, nëse e mendon një veprim të tillë të nevojshëm me qëllimin e vlerësimit të çështjes, të cilës i referohet në nënparagrafin (a) të këtij paragrafi, t'i propozojë qeverisë së interesuar që të kryhet një studim i kësaj çështjeje në territorin e saj me mjete të tilla që qeveria i gjykon të përshtatshme. Në qoftë se qeveria e interesuar vendos ta ndërmarrë këtë studim, ajo mund t'i kërkojë Bordit të vërë në dispozicion të saj ekspertizën dhe shërbimin e një ose më shumë personave me kompetencën e duhur që të ndihmojnë zyrtarët e qeverisë në kryerjen e studimit të propozuar. Personi ose personat që Bordi synon t'i vërë në dispozicion duhet të kenë miratimin e qeverisë. Modalitetet e këtij studimi dhe kufiri kohor brenda të cilës duhet përfunduar ky studim duhet të përcaktohen në konsultim midis qeverisë dhe Bordit. Qeveria duhet t'i komunikojë Bordit rezultatet e studimit dhe duhet të përcaktojë masat përmirësuese që ajo mendon se janë të nevojshme të merren.

(d) Në qoftë se Bordi konstaton se qeveria e interesuar nuk ka mundur të japë shpjegime të kënaqshme kur i kërkohet ta bëjë këtë në bazë të nënparagrafit (a) si më sipër, ose nuk ka mundur të marrë ndonjë masë përmirësuese për të cilën ajo ka pasur nxitje për ta marrë në bazë të nënparagrafit (b) si më sipër, ose se ekziston një situatë serioze që kërkon veprim të bashkërenduar në nivel ndërkombëtar me qëllim që ajo të ndreqet, ai mund të tërheqë vëmendjen e Palëve, Këshillit dhe Komisionit për këtë çështje. Bordi duhet të veprojë kështu nëse synimet e kësaj Konvente vihen seriozisht në rrezik dhe nuk ka qënë e mundur që çështja të zgjidhej në mënyrë të kënaqshme në rrugë tjetër. Ai duhet të veprojë kështu nëse konstaton se ekziston një situatë serioze që kërkon veprim bashkërendues në nivel ndërkombëtar, me qëllim që ajo të ndreqet dhe se tërheqja e vëmendjes së Palëve, Këshillit dhe Komisionit për këtë situatë është mënyra më e përshtatshme për të ndihmuar një veprim të tillë bashkërendues; pasi të shqyrtojë raportet e Bordit dhe të Komisionit nëse ka të tilla për këtë çështje, Këshilli mund të tërheqë vëmendjen e Asamblesë së Përgjithshme për këtë çështje.

2. Bordi, kur tërheq vëmendjen e Palëve, Këshillit dhe Komisionit për një çështje në përputhje me paragrafin 1 (d) si më sipër, mund nëse mbetet i kënaqur se një rrugë e tillë është e nevojshme, u rekomandon Palëve që të ndërpresin importin e drogave, eksportin e drogave, ose të dyja, nga vendi ose territori i interesuar ose për në vendin ose territorin e interesuar, qoftë për një periudhë të caktuar kohe ose derisa Bordi të mbetet i kënaqur për gjendjen në atë vend ose territor. Shteti i interesuar mund t'ia parashtrijë këtë çështje Këshillit.

3. Bordi duhet të ketë të drejtë të publikojë një raport për çdo çështje që trajtohet në bazë të dispozitave të këtij neni dhe t'ia komunikojë atë Këshillit që duhet t'ia përcjellë atë të gjitha Palëve. Në qoftë se Bordi boton në këtë raport një vendim të marrë në bazë të këtij neni ose ndonjë informacion që lidhet me të, ai duhet gjithashtu të publikojë atje pikëpamjet e qeverisë së interesuar nëse kjo e fundit e kërkon këtë.

4. Në qoftë se në ndonjë rast një vendim i Bordit që është botuar në bazë të këtij neni nuk është unanim, duhet të paraqiten pikëpamjet e pakicës.

5. Cilido shtet duhet të ftohet të përfaqësohet në një mbledhje të Bordit, në të cilën, në bazë të këtij neni, do të shqyrtohet një çështje që i intereson drejtpërsëdrejti atij.

6. Vendimet e Bordit në bazë të këtij neni duhet të merren me dy të tretat e shumicës së numrit të përgjithshëm të Bordit.

Neni 14 bis

Ndihma teknike dhe financiare

Në rastet kur e konsideron të përshtatshme dhe ose përveç masave të parashikuara në nenin 14, paragrafi 1 dhe 2 ose si alternativë e tyre, Bordi, me miratimin e qeverisë së interesuar, mund t'u rekomandojë organeve kompetente të Kombeve të Bashkuara dhe agjencive të specializuara që qeverisë t'i jepet ndihmë teknike ose financiare, ose të dyja, në mbështetje të përpjekjeve të saj për zbatimin e detyrimeve të saj në kuadrin e kësaj Konvente, duke përfshirë ato që parashikohen ose të cilave iu referohet në nenet 2, 35, 38 dhe 38 bis.

Neni 15

Raportet e Bordit

1. Bordi duhet të përgatisë një raport vjetor për punën e vet dhe raporte të tilla shtesë, si t'i konsiderojë të nevojshme, që të përmbajnë gjithashtu një analizë të preventivave dhe informacionin statistikor në dispozicion të tij dhe, në rastet e duhura, një përshkrim të shpjegimeve, nëse ka, të dhëna nga qeveritë ose të kërkuara prej tyre, së bashku me çfarëdo vëzhgimi dhe rekomandimi që Bordi dëshiron të bëjë. Këto raporte duhet t'i paraqiten Këshillit nëpërmjet Komisionit, që mund të bëjë komente të tilla si ta shohë të përshtatshme.

2. Raportet duhet t'u komunikohen Palëve dhe më vonë të botohen nga Sekretari i Përgjithshëm. Palët duhet të lejojnë shpërndarjen e tyre të pakufizuar.

Neni 16

Sekretariati

Shërbimet e sekretariatit të Komisionit dhe të Bordit duhet të sigurohen nga Sekretari i Përgjithshëm. Në mënyrë të veçantë, sekretari i Bordit duhet të emërohet nga Sekretari i Përgjithshëm në konsultim me Bordin.

Neni 17

Administratë e veçantë

Palët duhet të mbajnë një administratë të veçantë me qëllimin e zbatimit të dispozitave të kësaj Konvente.

Neni 18

Informacioni që do t'i jepet Sekretarit të Përgjithshëm nga Palët

1. Palët duhet t'i japin Sekretarit të Përgjithshëm atë informacion që komisioni mund ta kërkojë si të nevojshëm për kryerjen e funksioneve të tij, dhe në mënyrë të veçantë :

(a) Një raport vjetor mbi funksionimin e Konventës brenda secilit nga territoret e tyre;

(b) Tekstin e të gjitha ligjeve dhe rregulloreve që nxirren herëpashere me qëllim që të bëhet e efektshme kjo Konventë;

(c) Hollësi të tilla, siç do t'i përcaktojë Komisioni, në lidhje me rastet e trafikut të paligjshëm, duke përfshirë hollësi të çdo rasti të trafikut të paligjshëm të zbuluar, që mund të jenë të rëndësishme, për shkak të dritës që hidhet mbi burimin, nga i cili përftohen drogat për trafik të paligjshëm, ose për shkak të sasive të përfshira ose metodës së përdorur nga trafikantët e paligjshëm; dhe

(d) Emrat dhe adresat e autoriteteve qeveritare që kanë fuqinë për lëshimin e autorizimeve ose çertifikatave të eksportit dhe importit.

2. Palët duhet ta japin informacionin të cilit i referohet në paragrafin paraprijës në atë mënyrë dhe në ato data dhe të përdorin formularë të tillë siç mund të kërkohet nga komisioni.

Neni 19

Preventivat e kërkesave për drogë

1. Palët duhet t'i japin çdo vit Bordit për secilin nga territoret e tyre, në mënyrën dhe formën e paracaktuar nga Bordi, preventiva në formularët që ai shpërndan në lidhje me çështjet e mëposhtme :

- (a) sasi të drogave që konsumohen për qëllime mjekësore dhe shkencore;
- (b) sasi të drogave që përdoren për fabrikimin e drogave të tjera, të preparateve të parashikuara në Listën III dhe të lëndëve që nuk përmenden në këtë Konventë;
- (c) stoqet e drogave që do të mbahen deri më 31 dhjetor të çdo viti me të cilat lidhen preventivat;
- (d) sasi të drogave të nevojshme për t'iu shtuar stoqeve të veçanta;
- (e) zonën (në hektarë) dhe vendndodhjen gjeografike të tokës që do të përdoret për kultivimin e hashashit;
- (f) sasinë e përafërt të opiumit që do të prodhohet;
- (g) numrin e lokaleve industriale që do të fabrikojnë droga sintetike;
- (h) sasi të drogave sintetike që do të fabrikohen nga secili prej këtyre lokaleve të cilave iu referohet në nënparagrafin e mësipërm.

2. (a) Në vartësi të përfundimeve të cilave iu referohet në paragrafin 3 të nenit 21, shuma totale e preventivave të çdo territori dhe çdo drogë përveç opiumit dhe drogave sintetike duhet të përbëjë shumën e sasive të specifikuar në nënparagrafet (a), (b) dhe (d) të paragrafit 1 të këtij neni, duke shtuar çdo sasi që kërkohet për t'i sjellë stoqet aktuale ekzistuese më 30 dhjetor të vitit pararendës në nivelet e preventivit siç parashikohet në nënparagrafin (c) të paragrafit 1.

(b) Në varësi të përfundimeve, të cilave iu referohet në paragrafin 3 të nenit 21, në lidhje me importet dhe në paragrafin 2 të nenit 21 bis, shuma totale e preventivave të opiumit për çdo territor duhet të përbëhet ose nga shuma e sasive të specifikuar në nënparagrafet (a), (b) dhe (d) të paragrafit 1 të këtij neni, duke shtuar çdo sasi që kërkohet për t'i sjellë stoqet aktuale ekzistuese më 31 dhjetor të vitit paraardhës në nivelet e preventivit siç parashikohet në nënparagrafin (c) të paragrafit 1, ose nga sasia e specifikuar në nënparagrafin (f) të paragrafit 1 të këtij neni, kushdo që të jetë më e lartë.

(c) Në varësi të përfundimeve, të cilave iu referohet në paragrafin 3 të nenit 21, shuma totale e preventivave të çdo territori për çdo drogë sintetike duhet të përbëhet ose nga shuma e sasive të specifikuar në nënparagrafet (a),(b) dhe (d) të paragrafit 1 të këtij neni, duke shtuar çdo sasi që kërkohet për t'i sjellë stoqet aktuale ekzistuese më 31 dhjetor të vitit pararendës në nivelin e preventivit siç parashikohet në nënparagrafin (c) të paragrafit 1, ose nga shuma e sasive të specifikuar në nënparagrafin (h) të paragrafit 1 të këtij neni, cilado që të jetë më e lartë.

(d) Preventivat e dhëna në bazë të nënparagrafeve të mësipërm të këtij paragrafi duhet të modifikohen ashtu siç duhet për të marrë parasysh çdo sasi të kapur dhe më pas të hedhur për përdorim të ligjshëm, si edhe çdo sasi të marrë nga stoqet e veçanta për kërkesat e popullsisë civile.

3. Çdo shtet gjatë vitit mund të japë preventiva suplementare duke shpjeguar rrethanat që i bënë të nevojshme këto preventiva.

4. Palët duhet të informojnë Bordin mbi metodën e përdorur për përcaktimin e sasive që jepen në preventiva dhe për çdo ndryshim të metodës në fjalë.

5. Në varësi të përfundimeve, të cilave iu referohet në paragrafin 3 të nenit 21 dhe sasisë që merret kur është e përshtatshme për dispozitat e nenit 21 bis, preventivat nuk duhet të kalohen.

Neni 20

Raportet statistikore që duhet t'i japin Bordit

1. Palët duhet t'i japin Bordit, për secilin nga territoret e tyre, në mënyrën dhe formën e paracaktuar nga Bordi, raporte statistikore për formularët që ai ka shpërndarë në lidhje me çështjet e mëposhtme:

- (a) prodhimin ose fabrikimin e drogave;
- (b) përdorimin e drogave për fabrikimin e drogave të tjera, të preparateve në Listën III dhe të lëndëve që nuk përmenden nga kjo Konventë dhe përdorimin e kashtës së lulekuqes për fabrikimin e drogave;
- (c) konsumimin e drogave;
- (d) importet dhe eksportet e drogave dhe kashtës së lulekuqes;
- (e) kapjet e drogave dhe asgjësimin e tyre;
- (f) stoqet e drogës qysh prej 31 dhjetorit të vitit për të cilin bëjnë fjalë raportet ;
- (g) zonën e verifikueshme të kultivimit të hashashit.

2. (a) Raportet statistikore, në lidhje me çështjet të cilave iu referohet në paragrafin 1, përveç nënparagrafit (d), duhet të përgatiten çdo vit dhe duhet t'i dërgohen Bordit jo më vonë se 30 qershori i vitit pasardhës për të cilin ato bëjnë fjalë.

(b) Raporte statistikore, në lidhje me çështjet të cilave iu referohet në nënparagrafin (d) të paragrafit 1, duhet të përgatiten çdo tre muaj dhe duhet t'i dërgohen Bordit brenda muajit pas përfundimit të tre muajve për të cilat bëhet fjalë.

3. Nga Palët nuk kërkohet që të japin raporte statistikore, në lidhje me stoqet e veçanta, por ato duhet të japin veçmas raporte në lidhje me drogat e importuara ose të siguruara brenda vendit ose territorit për qëllime të veçanta, si edhe sasitë e drogave të tërhequra nga stoqet e veçanta për të plotësuar kërkesat e popullsisë civile.

Neni 21

Kufizimi i fabrikimit dhe importit

1. Shuma e përgjithshme e sasive të çdo droge, të fabrikuar dhe importuar nga një vend apo territor në një vit, nuk duhet ta kalojë shumën si më poshtë:

- a) sasinë e konsumuar, brenda kufirit të preventivit përkatës, për qëllime mjekësore dhe shkencore;
- b) sasinë e përdorur, brenda kufirit të preventivit përkatës, për fabrikimin e drogave të tjera, të preparateve të Listës III dhe të lëndëve që nuk përmenden nga kjo Konventë;
- c) sasinë e eksportuar;
- d) sasinë që i shtohet stokut për ta sjellë atë stok në nivelin e specifikuar në preventivin përkatës;
- e) sasinë e siguruar brenda kufirit të preventivit përkatës për qëllime të veçanta.

2. Nga shumta e sasive të specifikuar në paragrafin 1 duhet të zbritet çfarëdo sasive që është kapur dhe është dhënë në përdorim të ligjshëm, si edhe çfarëdo sasive e marrë nga stoqet e veçanta për kërkesat e popullsisë civile.

3. Në qoftë se Bordi konstaton se sasia e fabrikuar dhe e importuar në cilindo vit e kalon shumën e sasive të specifikuar në paragrafin 1, duke bërë çfarëdo zbritje që kërkohet në bazë të paragrafit 2 të këtij neni, çdo tepri e përcaktuar si e tillë dhe që mbetet në fund të vitit duhet, në vitin pasardhës, të zbritet nga sasia që do të fabrikohet ose importohet dhe nga shumta e përgjithshme e preventivit, siç parashikohet në paragrafin 2 të nenit 19.

4. a) Në qoftë se, nga raportet statistikore mbi importet ose eksportet (neni 20), del se sasia e eksportuar në një vend apo territor e kalon shumën e përgjithshme të preventivit për atë vend apo territor, siç parashikohet në paragrafin 2 të nenit 19, duke shtuar shumtën që tregohet se janë eksportuar dhe pasi është bërë zbritja e çdo teprie siç parashikohet në paragrafin 3 të këtij neni, Bordi mund t'ua njoftojë këtë fakt Shteteve që, sipas mendimit të Bordit, duhet të informohen;

b) Me marrjen e këtij njoftimi, Palët nuk duhet që gjatë vitit në fjalë, të autorizojnë eksporte

të mëtejshme të drogës në lidhje me atë vend apo territor, përveç se:

- i) në rastin kur jepet preventiv suplementar për atë vend apo territor në lidhje me çdo sasi mbi importin dhe me sasinë shtojcë që kërkohet, ose
- ii) në raste të jashtëzakonshme kur eksporti, sipas mendimit të Qeverisë së vendit eksportues, është thelbësor për trajtimin e të sëmurëve.

Neni 21 bis

Kufizimi i prodhimit të opiumit

1. Prodhimi i opiumit nga një vend apo territor duhet të organizohet dhe të kontrollohet në mënyrë të tillë, që të sigurojë që, aq sa është e mundur, sasia e prodhuar në një vit të mos e kalojë preventivin e opiumit, që do të prodhohet siç parashikohet në paragrafin 1 (f) të nenit 19.

2. Në qoftë se Bordi konstaton, në bazë të informacionit që ka në dispozicion në përputhje me dispozitat e kësaj Konvente së një Pale që ka paraqitur preventivin në bazë të paragrafit 1 (f) të nenit 19 nuk e ka kufizuar opiumin e prodhuar brenda kufijve të tij për qëllime të ligjshme në përputhje me preventivat përkatës dhe se një sasi e rëndësishme e opiumit të prodhuar, qoftë në mënyrë të ligjshme apo të paligjshme, brenda kufijve të kësaj Pale, është përdorur në trafikun e paligjshëm, ai mund, pasi të studiojë shpjegimet e Palës së interesuar, që do t'i paraqiten atij brenda një muaji pas njoftimit për konstatimin në fjalë, të vendosë ta zbresë të gjithë këtë sasi ose një pjesë e saj nga sasia që do të përdoret dhe nga shuma e përgjithshme e preventivave siç parashikohet në paragrafin 2 (b) të nenit 19 për vitin e ardhshëm në të cilin kjo zbritje teknikisht mund të bëhet, duke marrë parasysh stinën e vitit dhe angazhimet kontraktuale për eksportimin e opiumit. Ky vendim do të hyjë në fuqi nëntëdhjetë ditë pasi Pala e interesuar ka marrë njofitm për këtë.

3. Pasi ka njoftuar Palën e interesuar për vendimin që ka marrë, në bazë të paragrafit 2 si më sipër në lidhje me një zbritje, Bordi duhet të konsultohet me atë Palë, me qëllim që ta zgjidhë situatën në mënyrë të kënaqshme.

4. Në qoftë se situata nuk zgjidhet në mënyrë të kënaqshme, Bordi mund të përdorë dispozitat e nenit 14, atje ku e sheh të përshtatshme.

5. Në marrjen e vendimit të vet, në lidhje me një zbritje në bazë të paragrafit 2 si më sipër, Bordi do të marrë parasysh jo vetëm të gjitha rrethanat përkatëse, duke përfshirë ato që çuan në ngritjen e problemit të trafikut të paligjshëm të cilit i referohet në paragrafin 2 si më sipër, por edhe çdo masë të re përkatëse kontrolli që mund të jetë marrë nga Pala.

Neni 22

Dispozitë e veçantë e zbatueshme për kultivimin

1. Kurdoherë që kushtet mbizëtoruese në vendin apo territorin e një Pale e bëjnë ndalimin e kultivimit të hashashit, shkurrës së kokainës apo bimës kanabis masën më të përshtatshme, sipas mendimit të saj, për mbrojtjen e shëndetit dhe mirëqënies publike dhe për parandalimin e ndërrimit të drejtimit të drogave dhe kalimit të tyre në trafik të paligjshëm, Pala e interesuar duhet ta ndalojë kultivimin.

2. Një Palë që ndalon kultivimin e hashashit apo bimës kanabis duhet të marrë masat e përshtatshme për të kapur të gjitha bimët që kultivohen në mënyrë të paligjshme dhe t'i asgjësojë ato, përveç se kur kemi të bëjmë me sasi të vogla që kërkohen nga Pala për qëllime shkencore apo kërkimore.

Neni 23

Agjencitë kombëtare të opiumit

1. Një Palë që lejon kultivimin e hashashit për prodhimin e opiumit duhet të krijojë, nëse nuk e ka bërë akoma këtë gjë, dhe të mbajë një ose më shumë agjenci qeveritare (që më poshtë në këtë nen do të quhet Agjencia) me qëllim që të kryejë funksionet e kërkuara në bazë të këtij neni.

2. Çdo Palë e tillë duhet të zbatojë dispozitat e mëposhtme në lidhje me kultivimin e

hashashit për prodhimin e opiumit dhe në lidhje me opiumin:

a) Agjencia do të përcaktojë zonat dhe parcelat e tokës në të cilat duhet të lejohet kultivimi i hashashit për qëllimin e prodhimit të opiumit.

b) Vetëm kultivatorët e licencuar nga Agjencia duhet të autorizohen të merren me këtë kultivim.

c) Çdo licencë duhet të specifikojë sasinë e tokës në të cilën lejohet kultivimi.

d) Duhet të kërkohet që të gjithë kultivatorët e hashashit ta dorëzojnë të gjithë prodhimin e opiumit në Agjenci. Agjencia duhet ta blejë dhe ta marrë në zotërim fizik këtë prodhim sa më shpejt që të jetë e mundur, por jo më vonë se katër muaj pas përfundimit të të korrave.

e) Agjencia duhet, në lidhje me opiumin, të ketë të drejtë ekskluzive për importimin, eksportimin, shitjen me shumicë dhe mbajtjen e stokeve përveç atyre që mbahen nga fabrikuesit e alkaloidëve të opiumit, të opiumit medicinal apo të preparateve të opiumit.

3. Funksionet qeveritare të cilave iu referohet në paragrafin 2 duhet të kryhen nga një agjenci e vetme qeveritare nëse kushtetuta e Palës së interesuar e lejon këtë.

Neni 24

Kufizimi i prodhimit të opiumit për tregti ndërkombëtare

1. (a) Në qoftë se një Palë synon të nisë prodhimin e opiumit ose të rrisë prodhimin ekzistues, ajo duhet të mbajë parasysh nevojën që mbizotëron në botë për opiumin në përputhje me preventivat për këtë të botuara nga Bordi me qëllim që prodhimi i opiumit nga kjo Palë të mos rezultojë në mbiprodhimin e opiumit në botë.

(b) Një Palë nuk duhet të lejojë prodhimin e opiumit ose rritjen e prodhimit ekzistues të tij nëse, sipas mendimit të saj ky prodhim ose rritje e prodhimit në territorin e saj mund të çonte në trafik të paligjshëm të opiumit.

2. (a) Në bazë të paragrafit 1, ku një Palë, e cila duke filluar nga 1 janari 1961 nuk ka prodhuar opium për eksport, dëshiron të eksportojë opiumin që prodhon, në sasira që nuk i kalojnë të pesë tonet në vit, ajo duhet të njoftojë Bordin, duke e shoqëruar njoftimin me këtë informacion në lidhje me:

i) kontrollet në fuqi siç e kërkon kjo Konventë në lidhje me opiumin që do të prodhohet dhe eksportohet;

ii) emrin e vendit apo të vendeve ku ajo mendon ta eksportojë këtë opium; Bordi mund ose do ta miratojë këtë njoftim ose mund t'i rekomandojë Palës që të mos angazhohet në prodhimin e opiumit për eksport.

b) Kur një Palë përveç Palës, së cilës i referohet në paragrafin 3, dëshiron të prodhojë opium për eksport në sasira, që i kalojnë të pesë tonet në vit, ajo duhet të njoftojë Këshillin, duke dhënë bashkë me këtë njoftim informacionin përkatës në lidhje me:

i) preventivin e sasive që do të prodhohen për eksport;

ii) kontrollet që ekzistojnë ose propozohen në lidhje me opiumin që do të prodhohet;

iii) emrin e vendit apo vendeve ku ajo mendon ta eksportojë këtë opium; dhe Këshilli ose do ta miratojë njoftimin ose mund t'i rekomandojë Palës që të mos angazhohet në prodhimin e opiumit për eksport.

3. Pavarësisht nga dispozitat e nënparagrafeve (a) dhe (b) të paragrafit 2, një Palë që gjatë dhjetë viteve para 1 janarit 1961 ka eksportuar opium që ky vend prodhonte, mund të vazhdojë ta eksportojë opiumin që ajo prodhon.

4. a) Një Palë nuk duhet të importojë opium nga ndonjë vend apo territor, përveç opiumit të prodhuar në territorin e:

i) një Pale të cilës i referohet në paragrafin 3;

ii) një Pale që ka njoftuar Bordin siç parashikohet në nënparagrafin (a) të paragrafit 2;

iii) një Pale që ka marrë miratimin e Këshillit siç parashikohet në nënparagrafin (b) të paragrafit 2.

b) Pavarësisht nga nënparagrafi (a) i këtij paragrafi, një Palë mund të importojë opiumin e prodhuar nga një vend, që ka prodhuar dhe eksportuar opium gjatë dhjetë viteve përpara 1 Janarit

1961 në qoftë se ky vend ka krijuar dhe mban një organ ose agjenci kombëtare të kontrollit për qëllimet e parashtruara në nenin 23 dhe ka në fuqi mjete efektive për të siguruar që opiumi që ai prodhon të mos devijojë në trafik të paligjshëm.

5. Dispozitat e këtij nenin nuk e ndalojnë një Palë:

- a) që të prodhojë opium të mjaftueshëm për kërkesat e veta;
- b) që t'ia eksportojë opiumin e kapur nga trafiku i paligjshëm një Pale tjetër në përputhje me kërkesat e kësaj Konvente.

Neni 25

Kontrolli i kashtës së lulëkuqes

1. Një Palë që lejon kultivimin e hashashit për qëllime të tjera, që nuk janë prodhimi i opiumit duhet të marrë të gjitha masat e nevojshme për të siguruar:

- a) që opiumi të mos prodhohet nga një hashash i tillë;
- b) që në fabrikimin e drogave nga kashta e lulëkuqes të ketë kontroll të mjaftueshëm.

2. Palët duhet të zbatojnë për kashtën e lulëkuqes sistemin e çertifikatave të importit dhe autorizimet e eksportit siç parashikohet në nenin 31, paragrafet 4 deri 15.

3. Palët duhet të japin informacion statistikor për importin dhe eksportin e kashtës së lulëkuqes siç kërkohet për drogat në bazë të nenit 20, paragrafi 1 (d) dhe 2 (b).

Neni 26

Shkurrja e kokainës dhe gjethet e kokainës

1. Në qoftë se një Palë lejon kultivimin e shkurreve të kokainës, ajo duhet të zbatojë për këtë dhe gjethet e kokainës sistemin e kontrolleve siç parashikohet në nenin 23, në lidhje me kontrollin e hashashit; por përsa i përket paragrafit 2 (d) të atij neni, kërkesat e vëna nga Agjencia të cilave iu referohet aty duhet të jenë vetëm për të marrë në zotërim fizik prodhimin sa më shpejt që të jetë e mundur pas përfundimit të të korrave.

2. Palët duhet, sa më shumë që të jetë e mundur, të bëjnë të detyrueshme zhdukjen e të gjitha shkurreve të kokainës që rriten të egra.

Neni 27

Dispozita shtojcë në lidhje me gjethet e kokainës

1. Palët mund të lejojnë përdorimin e gjetheve të kokainës për përgatitjen e një agjenti aromatik, që nuk duhet të përmbajë alkaloidë, dhe, në masën e nevojshme për një përdorim të tillë, mund të lejojnë prodhimin, importin, eksportin, tregtimin dhe zotërimin e këtyre gjetheve.

2. Palët duhet të japin veçmas preventiva (neni 19) dhe informacionin statistikor (neni 20) në lidhje me gjethet e kokainës për përgatitjen e agjentit aromatik, përveç se në atë masë kur po të njëjtat gjethe kokaine përdoren për përfitimin e alkaloidëve dhe agjentit aromatik, dhe që është shpjeguar kështu në preventivat dhe informacionin statistikor.

Neni 28

Kontrolli i kanabis

1. Në qoftë se një Palë lejon kultivimin e bimës kanabis për prodhimin e kanabis ose rrëshirës kanabis, ajo duhet të zbatojë për sistemin e kontrolleve siç parashikohet në nenin 23 në lidhje me kontrollin e hashashit.

2. Kjo Konventë nuk duhet të zbatohet për kultivimin e bimës kanabis vetëm për qëllime industriale (fibër dhe farë) apo qëllime kopshtarie.

3. Palët duhet të marrin masa të tilla, siç mund t'i shohin të nevojshme për të parandaluar keqpërdorimin dhe trafikun e paligjshëm të gjetheve të bimës kanabis.

Neni 29
Fabrikimi

1. Palët duhet të kërkojnë që fabrikimi i drogave të bëhet me licencë përveç se kur një fabrikim i tillë bëhet nga një ndërmarrje ose ndërmarrje shtetërore.

2. Palët duhet:

a) të kontrollojnë të gjithë personat dhe ndërmarrjet që vazhdojnë ose merren me fabrikimin e drogave;

b) të kontrollojnë në bazë të licencës lokalet dhe selitë ku bëhet ky fabrikim;

c) të kërkojnë që fabrikantët e licencuar të drogave të marrin leje periodike, ku të specifikohen llojet dhe sasi të drogave që ata kanë të drejtë të fabrikojnë. Sidoqoftë nuk është nevoja të kërkohej leje periodike për preparatet.

3. Palët duhet të parandalojnë grumbullimin, në zotërim të fabrikantëve të drogave, të sasive të drogave dhe të kashtës së lulëkuqes mbi sasi të kërkuara për kryerjen normale të biznesit, duke mbajtur parasysh kushtet mbizotëruese të tregut.

Neni 30
Tregtia dhe shpërndarja

1. a) Palët duhet të kërkojnë që tregtia dhe shpërndarja e drogave të jetë e licencuar përveç se kur kjo tregti ose shpërndarje bëhet nga një ndërmarrje ose ndërmarrje shtetërore.

b) Palët duhet:

i) të kontrollojnë të gjithë personat dhe ndërmarrjet që vazhdojnë ose merren me tregti ose shpërndarje të drogave;

ii) Të kontrollojnë në bazë të licencës lokalet dhe selitë ku bëhet kjo tregti ose shpërndarje. Kërkesa për licencë nuk është nevoja të zbatohet për preparatet.

c) Dispozitat e nënparagrafit (a) dhe (b) në lidhje me licencimin nuk është nevoja të zbatohen për persona që janë autorizuar posaçërisht për kryerjen dhe gjatë kryerjes së funksioneve terapeutike ose shkencore.

2. Palët duhet gjithashtu:

a) të parandalojnë grumbullimin në zotërim të tregtarëve, shpërndarësve, ndërmarrjeve shtetërore ose personave posaçërisht të autorizuar, të cilëve iu referohet më sipër, të sasive të drogave dhe kashtës së lulëkuqes mbi sasi të kërkuara për kryerjen normale të biznesit, duke mbajtur parasysh kushtet mbizotëruese të tregut; dhe

b) (i) Të kërkojnë receta mjekësore për furnizimin ose shpërndarjen e drogave për individë. Kjo kërkesë nuk është nevoja të zbatohet për ato droga që individët mund t'i marrin, t'i përdorin, t'i shpërndajnë ose t'i administrojnë në mënyrë të ligjshme, në lidhje me funksionet terapeutike për të cilat ata janë posaçërisht të autorizuar;

(ii) Në qoftë se Palët i gjykojnë këto masa të nevojshme apo të dëshirueshme, të kërkojnë që recetat për drogat e Listës I të shkruhen në formularë zyrtarë që autoritetet kompetente qeveritare ose shoqatat e autorizuar profesionale do t'i nxjerrin në formë blloqesh me kupona.

3. Është e parapëlqyeshme që Palët të kërkojnë, që ofertat me shkrim ose të shtypura për droga, njoftimet e çdo lloji apo literatura përshkruese që lidhen me drogat dhe përdoren për qëllime komerciale, mbështjelljet brenda pakove që përmbajnë droga dhe etiket me të cilat ofrohen droga për shitje, të shënojnë emrin ndërkombëtar jo të pronarit të komunikuar nga Organizata Botërore e Shëndetit.

4. Në qoftë se një Palë e konsideron një masë të tillë të nevojshme ose të parapëlqyeshme, ajo duhet të kërkojë që pakoja e brendshme, që përmban drogë ose mbështjellsja e saj të mbajë një shirit të kuq dysh të dukshëm qartë. Mbështjellsja e jashtme e pakos në të cilën mbahet kjo drogë, nuk duhet të ketë shirit të kuq dyfish.

5. Një Palë duhet të kërkojë që etiketa me të cilën ofrohet një drogë për shitje, të tregojë përmbajtjen e saktë të drogës me peshë ose përqindje. Kjo kërkesë për informacionin e etiketës nuk është nevoja të zbatohet për një drogë që shpërndahet në bazë të një recetë individuale ose

mjekësore.

6. Dispozitat e paragrafit 2 dhe 5 nuk është nevoja të zbatohen për tregti me pakicë ose shpërndarje me pakicë të drogave të Listës II.

Neni 31

Dispozita të veçanta në lidhje me tregtinë ndërkombëtare

1. Palët nuk duhet të lejojnë me vetëdije eksportin e drogave në ndonjë vend apo territor përveç se:

a) në përputhje me ligjet e rregulloret e atij vendi apo territori;

b) Brenda kufijve të shumës së përgjithshme të preventivave për atë vend apo territor, siç parashikohet në paragrafin 2 të nenit 19, duke shtuar sasi të që synohen të eksportohen sërish.

2. Palët duhet të ushtrojnë në portet dhe zonat e lira të njëjtën mbikqyrje dhe kontroll si edhe në pjesë të tjera të territoreve të tyre, me kusht, sidoqoftë që ato të mund të zbatojnë masa më drastike.

3. Palët duhet:

a) të kontrollojnë në bazë të licencës importin dhe eksportin e drogave përveç se kur ky import ose eksport kryhet nga një ndërmarrje ose ndërmarrje shtetërore;

b) të kontrollojnë të gjithë personat dhe ndërmarrjet që vazhdojnë ose merren me këtë import ose eksport.

4. a) Cilado Palë që lejon importin ose eksportin e drogave duhet të kërkojë një autorizim të veçantë për importin ose eksportin që duhet siguruar për çdo import ose eksport të tillë pavarësisht nëse ato përbëhen nga një ose më shumë droga.

b) Një autorizim i tillë duhet të thotë emrin e drogës, emrin ndërkombëtar jo të pronarit nëse ka, sasinë që do të importohet ose eksportohet dhe emrin dhe adresën e importuesit dhe eksportuesit dhe duhet të specifikojë periudhën brenda të cilës duhet të kryhet importimi ose eksportimi.

c) Autorizimi i eksportit duhet gjithashtu të thotë numrin dhe datën e çertifikatës së importit (paragrafi 5) dhe autoritetin që e ka lëshuar atë.

d) Autorizimi i importit mund të lejojë importimin në më shumë se një ngarkesë.

5. Përpara lëshimit të autorizimit të eksportit, Palët duhet të kërkojnë një çertifikatë importi të lëshuar nga autoritetet kompetente të vendit apo të territorit importues dhe të vërtetojë se importimi i drogës ose drogave, të cilave iu referohet atje është miratuar dhe një çertifikatë e tillë duhet të lëshohet nga personi apo institucioni, që e kërkon autorizimin e eksportit. Palët duhet ta ndjekin sa më besnikërisht sa ç'mund të jetë e praktikueshme formularin e çertifikatës së importit të miratuar nga Komisioni.

6. Një kopje e autorizimit të eksportit duhet të shoqërojë çdo ngarkesë dhe Qeveria që lëshon autorizimin e eksportit duhet t'i dërgojë një kopje Qeverisë së vendit apo territorit importues.

7. a) Qeveria e vendit apo territorit importues, kur importimi është kryer ose kur afati i caktuar për importimin ka kaluar, duhet t'ia kthejë autorizimin e eksportit, bashkë me vërtetimin për këtë qëllim, Qeverisë së vendit apo territorit eksportues.

b) Vërtetimi duhet të specifikojë sasinë aktualisht të importuar.

c) Në qoftë se aktualisht është eksportuar një sasi më e vogël se sa ajo që specifikohet në autorizimin e eksportit, në autorizimin e eksportit dhe në çdo kopje zyrtare të tij autoritetet kompetente duhet të shënojnë sasinë aktualisht të eksportuar.

8. Eksportet e ngarkesave në kutinë postare ose në bankë në llogarinë e një Pale që nuk është Pala e shënuar në autorizimin e eksportit, duhet të jenë të ndaluara.

9. Eksportet e ngarkesave në një magazinë doganore janë të ndaluara në qoftë se Qeveria e vendit importues nuk e vërteton në çertifikatën e importit të lëshuar nga personi ose institucioni që kërkon autorizimin e eksportit se ajo e ka miratuar importimin me qëllim që të vendoset në një magazinë doganore. Në një rast të tillë autorizimi i eksportit duhet të specifikojë se ngarkesa është eksportuar për një qëllim të tillë. Çdo tërheqje nga magazina doganore duhet të kërkojë një leje nga autoritetet që kanë juridiksionin mbi këtë magazinë dhe, në rast se është fjala për një destinacion të huaj, duhet të trajtohet sikur të ishte një eksport i ri brenda kuptimit të kësaj Konvente.

10. Ngarkesat e drogave që hyjnë ose dalin nga territori i një Pale të pashoqëruara me autorizim eksporti duhet të pengohen nga autoritetet kompetente.

11. Një Palë nuk duhet të lejojë që ndonjë drogë që i dërgohet një vendi tjetër të kalojë nëpër territorin e saj, pavarësisht nëse ngarkesa është lëvizur apo jo nga mjeti i transportit me të cilin ajo transportohet, në qoftë se autoritetet kompetente të kësaj Pale nuk lëshojnë një kopje të autorizimit të eksportit për këtë ngarkesë.

12. Autoritetet kompetente të një vendi apo territori nëpër të cilin një ngarkesë drogash është lejuar të kalojë duhet të marrë të gjitha masat e duhura për të parandaluar ndërrimin e drejtimit të ngarkesës drejt destinacionit që nuk është ai që shënohet në kopjen shoqëruese të autorizimit të eksportit në qoftë se Qeveria e atij vendi apo territori nëpër të cilin ngarkesa kalon nuk e autorizon këtë ndërrim të drejtimit. Qeveria e vendit apo territorit të tranzitit duhet të trajtojë çdo ndërrim të kërkuar të drejtimit sikur kjo shmangie të ishte një eksport nga vendi apo territori i tranzitit për në vendin apo territorin e destinacionit të ri. Në qoftë se ndërrimi i drejtimit autorizohet, dispozitat e paragrafit 7 (a) dhe (b) duhet të zbatohen gjithashtu midis vendit apo territorit të tranzitit dhe vendit apo territorit që ka eksportuar fillimisht ngarkesën.

13. Asnjë ngarkesë droge ndërsa është në tranzit apo ndërsa është magazinuar në magazinën doganore nuk mund t'i nënshtrohet ndonjë procesi që do të ndërronte natyrën e drogave në fjalë. Paketimi mund të mos ndryshohet pa lejen e autoriteteve kompetente.

14. Dispozitat e paragrafeve 11 deri 13 në lidhje me kalimin e drogave nëpër territorin e një Pale nuk zbatohen kur ngarkesa në fjalë transportohet me avion që nuk ulet në vendin apo territorin e tranzitit. Në qoftë se avioni ulet në ndonjë vend apo territor të tillë, ato dispozita duhet të zbatohen për sa e kërkojnë rrethanat.

15. Dispozitat e këtij neni nuk marrin parasysh dispozitat e ndonjë marrëveshjeje ndërkombëtare që kufizojnë kontrollin që mund të ushtrohet nga ndonjëra prej Palëve mbi drogat në tranzit.

16. Asgjë tjetër në këtë nen përveç paragrafeve 1 (a) dhe 2 nuk është nevoja të zbatohet në rastin e preparateve të Listës III.

Neni 32

Dispozita të veçanta në lidhje me transportin e drogave në kutitë e ndihmës së shpejtë të anijeve ose avioneve të angazhuar në trafikun ndërkombëtar

1. Transporti ndërkombëtar me anije ose avion i sasive të tilla të kufizuara të drogave siç mund të nevojiten gjatë udhëtimit ose lundrimit të tyre për qëllime të ndihmës së parë ose raste urgjente nuk duhet të konsiderohet që të jetë import, eksport ose kalim nëpër një vend brenda kuptimit të kësaj Konvente.

2. Masa të përshtatshme sigurimi duhet të merren nga vendi i regjistrimit për të parandaluar përdorimin e papërshtatshëm të drogave, të cilave iu referohet në paragrafin 1 ose shmangien e tyre për qëllime të paligjshme Komisioni, në konsultim me organizatat e duhura ndërkombëtare, duhet t'i rekomandojë këto masa sigurimi.

3. Drogat e transportuara me anije ose avion në përputhje me paragrafin 1 duhet t'i nënshtrohen ligjeve, rregullave, lejeve dhe liçensave të vendit të regjistrimit, pa marrë parasysh të drejtat e autoriteteve kompetente lokale për të kryer kontrole, inspektime dhe për të marrë masa të tjera kontrolli në bordin e anijeve ose të avionit. Administrimi i këtyre drogave në rast urgjence nuk duhet të konsiderohet shkelje e kërkesave të nenit 30, paragrafi 2 (b).

Neni 33

Zotërimi i drogave

Palët nuk duhet të lejojnë zotërimin e drogave, përveç se në bazë të autoritetit ligjor.

Neni 34

Masat e mbikqyrjes dhe të inspektimit

Palët duhet të kërkojnë:

a) që të gjithë personat të marrin licencë siç parashikohet në përputhje me këtë Konventë ose ata që kanë pozita drejtuese ose mbikëqyrëse në një ndërmarrje shtetërore, të përcaktuar në përputhje me këtë Konventë duhet të kenë kualifikimet e mjaftueshme për zbatimin e efektshëm dhe besnik të dispozitave të këtyre ligjeve dhe rregulloreve siç janë dekretuar në zbatim të tyre;

b) që autoritetet qeveritare, fabrikuesit, tregtarët, shkencëtarët, institucionet shkencore dhe spitalet të mbajnë dokumentacionin që të tregojë sasinë e çdo droge të fabrikuar dhe çdo marrje dhe shpërndarje individuale të drogave. Ky dokumentacion duhet të ruhet, respektivisht për një periudhë kohore jo më të vogël se dy vjet. Atje ku përdoren blloqe me kupona (neni 30, paragrafi 2 (b) të recetave zyrtare, këto blloqe bashkë me kuponat duhet gjithashtu të ruhen për një periudhë kohore jo më të vogël se dy vjet.

Neni 35

Veprimi kundër trafikut të paligjshëm

Duke pasur konsideratën e duhur për sistemet e tyre kushtetuese, ligjore dhe administrative, Palët duhet:

a) Të bëjnë parapërgatitje në nivel kombëtar për bashkërendimin e veprimit parandalues dhe shtypës kundër trafikut të paligjshëm; për këtë qëllim ato mund sipas nevojës të caktojnë një agjenci të përshtatshme përgjegjëse për këtë bashkëveprim;

b) Të ndihmojnë njëra-tjetrën në fushatën kundër trafikut të paligjshëm të drogave narkotike;

c) Të bashkëpunojnë ngushtësisht me njëra-tjetrën dhe me organizatat kompetente ndërkombëtare ku ato janë anëtare me qëllim që të zhvillojnë një fushatë të koordinuar kundër trafikut të paligjshëm;

d) Të sigurojnë që bashkëveprimi ndërkombëtar midis agjencive përkatëse të kryhet në mënyrë të menjëhershme;

e) Të sigurojnë që atje ku dokumentet ligjore transmetohen në nivel ndërkombëtar me qëllimin e ndjekjes penale, transmetimi të bëhet në mënyrë të menjëhershme për tek organizat e caktuara nga Palët, kjo kërkesë nuk duhet të marrë parasysh të drejtën e një Pale për të kërkuar që dokumentet ligjore t'i dërgohen asaj përmes kanaleve diplomatike;

f) T'u dërgojnë, nëse e gjejnë të përshtatshme, Bordit dhe Komisionit përmes Sekretarit të Përgjithshëm, përveç informacionit që kërkohen nga neni 18, informacion që lidhet me veprimtarinë e paligjshme me drogat brenda kufijve të tyre, duke përfshirë informacionin mbi kultivimin, prodhimin, fabrikimin dhe përdorimin e paligjshëm të drogave dhe trafikun e paligjshëm me drogat; dhe

g) Të japin informacionin, të cilit i referohet në paragrafin pararendës në mënyrë sa më të gjerë që të jetë e mundur në atë mënyrë dhe deri në ato data që Bordi mund ta kërkojë; nëse kërkohet nga një Palë, Bordi mund t'i ofrojë asaj këshilla për dhënien e informacionit dhe për përpjekjet për zvogëlimin e veprimtarisë së paligjshme me drogat brenda kufijve të asaj Pale.

Neni 36

Dispozita penale

1. a) Në varësi të kufizimeve të veta kushtetuese, çdo Palë duhet të marrë masa të tilla që të sigurojë që kultivimi, prodhimi, fabrikimi, nxjerrja, përgatitja, zotërimi, ofrimi, ofrimi për shitje, shpërndarja, blerja, shitja, përhapja me çfarëdo kushtesh, komisioni dërgimit, dërgimi në tranzit, transporti, importimi dhe eksportimi i drogave në kundërshtim me dispozitat e kësaj Konvente dhe çdo veprim tjetër që për mendimin e kësaj Pale mund të jetë në kundërshtim me dispozitat e kësaj Konvente, duhet të përbëjnë veprimtari të kundërligjshme të ndëshkueshme kur kryhen me qëllim dhe se veprimtaritë serioze të kundërligjshme duhen ndëshkuar siç duhet sidomos me burgim ose

ndëshkime të tjera të heqjes së lirisë.

b) Pavarësisht nga nënparagrafi i mësipërm, kur përdoruesit e drogave i kanë kryer këto veprimtari të kundërligjshme, Palët mund të sigurojnë, ose si alternativë për dënimin ose ndëshkimin ose përveç dënimit ose ndëshkimit, se këta përdorues duhet t'u nënshtrohen masave të trajtimit, edukimit, kujdesit pas kryerjes së dënimit, rehabilitimit dhe integritetit sërisht në shoqëri në përputhje me paragrafin 1 të nenit 38.

2. Në varësi të kushtimeve kushtetuese të një Pale, sistemit të saj ligjor dhe legjislacionit vendas,

a) (i) Çdonjëra nga veprimtaritë e kundërligjshme të renditura në paragrafin 1, nëse kryhen në vende të ndryshme, duhet të konsiderohen si veprimtari të kundërligjshme të veçanta.

(ii) Pjesëmarrja e qëllimshme në veprimtari të tilla të kundërligjshme, fshetësia dhe përpjekjet për kryerjen e tyre dhe veprimet përgatitore dhe operacionet financiare në lidhje me veprimtaritë e paligjshme dhe operacionet financiare në lidhje me veprimtaritë e paligjshme, të cilave iu referohet në këtë nen, duhet të jenë veprimtari të kundërligjshme të ndëshkueshme siç parashikohet në paragrafin 1.

(iii) Dënimi i huaj për të tilla veprimtari të paligjshme duhet të merret parasysh me qëllimin e përcaktimit të recidivizmit.

(iv) Veprimtaritë serioze të kundërligjshme, të cilave iu referohet më lart e kryera nga vendasit ose të huajt duhet të ndiqen penalisht nga Pala në territorin e së cilës është kryer veprimtaria e kundërligjshme, ose nga Pala në territorin e të cilës është gjendur autori i veprimtarisë së kundërligjshme në qoftë se ekstradimi nuk është i pranueshëm në përputhje me ligjin e Palës, të cilës i është bërë kërkesa, dhe në qoftë se ky autor i veprimtarisë së kundërligjshme nuk është ndjekur penalisht dhe vendimi i gjyqit nuk është dhënë akoma.

b) (i) Çdonjëra nga veprimtaritë e kundërligjshme të renditura në paragrafin 1 dhe 2 (a) (ii) të këtij neni duhet të gjykohej, që të përfshihet si veprimtari e kundërligjshme e ekstradueshme në çfarëdo traktati ekstradimi që ekziston midis Palëve. Palët zotohen t'i përfshijnë të tilla veprimtari të kundërligjshme si veprimtari të kundërligjshme të ekstradueshme në çdo traktat ekstradimi që do të lidhet midis tyre.

(ii) Në qoftë se një Palë, që e kushtëzon ekstradimin me ekzistencën e një traktati, merr një kërkesë për ekstradim nga një Palë tjetër me të cilën ajo nuk ka traktat ekstradimi, ajo mund, sipas zgjedhjes së saj ta konsiderojë këtë Konventë si bazën ligjore për ekstradim në lidhje me veprimtaritë e kundërligjshme të renditura në paragrafin 1 dhe 2 (a) (ii) të këtij neni. Ekstradimi duhet t'u nënshtrohet kushteve të tjera të parashikuara nga ligji i Palës të cilës i drejtohet kërkesa.

(iii) Palët që e kushtëzojnë ekstradimin me ekzistencën e një traktati duhet t'i njohin veprimtaritë e kundërligjshme të renditura në paragrafin 1 dhe 2 (a) (ii) të këtij neni si veprimtari të kundërligjshme të ekstradueshme midis tyre, në varësi të kushteve të parashikuara nga ligji i Palës të cilës i bëhet kërkesa.

(iv) Ekstradimi duhet të pranohet në përputhje me ligjin e Palës të cilës i bëhet kërkesa dhe, pavarësisht nga nënparagrafet (b) (i), (ii) dhe (iii) të këtij paragrafi, Pala duhet të ketë të drejtë të refuzojë të pranojë ekstradimin në rastet kur autoritetet kompetente nuk e konsiderojnë veprimtarinë e kundërligjshme mjaftueshmërisht serioze.

3. Dispozitat e këtij neni duhet t'u nënshtrohen dispozitave të ligjit penal të Palës së interesuar për çështje të juridiksionit.

4. Asgjë që përmban ky nen nuk duhet të dëmtojë parimin se veprimtaritë e kundërligjshme, të cilave ai iu referohet duhet të përcaktohen, ndiqen penalisht dhe ndëshkohen në përputhje me legjislacionin vendas të një Pale.

Neni 37

Kapja e konfiskimi

Çdo drogë, lëndë dhe pajisje e përdorur ose që synon të përdoret për kryerjen e një veprimtarie të kundërligjshme, të cilës i referohet në nenin 36, duhet t'i nënshtrohet kapjes dhe konfiskimit.

Neni 38

Masa kundër përdorimit të drogave

1. Palët duhet t'i kushtojnë vëmendje të veçantë dhe të marrin të gjitha masat e praktikueshme për parandalimin e përdorimit të drogave dhe për identifikimin e tyre të hershëm, për trajtimin, edukimin, kujdesin pas kryerjes së dënimit, rehabilitimit dhe integritetit sërisht në shoqëri të personave të përfshirë dhe duhet të bashkërendojnë përpjekjet e tyre për këto qëllime.

2. Palët duhet sa më shumë që të jetë e mundur, të nxisin trajnimin e personalit në trajtimin, kujdesin pas kryerjes së dënimit, rehabilitimit dhe integritetit sërisht në shoqëri të përdoruesve të drogave.

3. Palët duhet të marrin të gjitha masat e praktikueshme për të ndihmuar personat, puna e të cilëve kështu e kërkon që të arrijnë të kuptojnë problemet e përdorimit të drogave dhe parandalimin e tij dhe gjithashtu duhet ta nxisin këtë kuptim të problemeve midis publikut të gjërë në qoftë se ka rrezik që përdorimi i drogave të përhapet.

Neni 38 bis

Marrëveshjet mbi qendrat rajonale

Në qoftë se një Palë e konsideron të parapëlqyeshme si pjesë të veprimit të saj kundër trafikut të paligjshëm të drogave, duke pasur konsideratën e duhur për sistemet e veta kushtetuese, ligjore dhe administrative, dhe, nëse ajo kështu dëshiron, duke pasur këshillën teknike të Bordit ose të agjencive të specializuara, ajo duhet të nxisë lidhjet, në konsultim me Palë të tjera të interesuara të rajonit, të marrëveshjeve që konsiderojnë mundësinë e ngritjes së qendrave rajonale për kërkime shkencore dhe edukim për të luftuar problemet që rrjedhin nga përdorimi i paligjshëm dhe trafiku i drogave.

Neni 39

Zbatimi i masave më të rrepta të kontrollit në vend se sa ato që kërkon kjo Konventë

Pavarësisht nga çdo gjë që përmban kjo Konventë, një Palë nuk duhet të, ose nuk duhet të gjykohet të pengohet që të marrë masa kontrolli më të rrepta ose më të ashpra se ato që parashikohen nga kjo Konventë dhe në mënyrë të veçantë që të kërkojë që preparatet e Listës III ose drogat e Listës II, t'u nënshtrohen të gjitha ose atyre masave të kontrollit të zbatueshme për drogat e Listës I si të jetë, për mendimin e saj, e nevojshme ose e parapëlqyeshme për mbrojtjen e shëndetit ose mirëqënies publike.

Neni 40¹

Gjuhët e Konventës dhe procedura për nënshkrimin, ratifikimin dhe pranimin

1. Kjo Konventë, tekstet në gjuhën kineze, angleze, frënge, ruse dhe spanjolle të së cilës janë të njëjta me origjinalin, duhet të jenë të hapura për t'u nënshkruar deri më 1 Gusht 1961 në emër të çdo Anëtari të Kombeve të Bashkuara, të çdo Shteti joanëtar që është Palë në Statutin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë ose anëtar i një agjencie të specializuar të Kombeve të Bashkuara dhe gjithashtu të çdo Shteti tjetër që Këshilli mund ta ftojë të bëhet Palë.

2. Kjo Konventë i nënshtrohet ratifikimit. Dokumentet e ratifikimit duhet të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

3. Kjo Konventë duhet të jetë e hapur deri më 1 Gusht 1961 për pranim nga Shtetet, të cilave iu referohet në paragrafin 1. Dokumentet e pranimi duhet të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

Neni 41²

Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës në të cilën dokumenti i dyzetë i ratifikimit ose pranimi depozitohet në përputhje me nenin 40.

2. Në lidhje me çdo Shtet tjetër që depoziton një dokument ratifikimi ose pranimi pas datës së depozitimit të dokumentit të dyzetë në fjalë, kjo Konventë duhet të hyjë në fuqi ditën e tridhjetë pas depozitimit nga ai Shtet i dokumentit të tij të ratifikimit ose pranimi.

Neni 42

Territoret ku zbatohet

Kjo Konventë duhet të zbatohet për të gjitha territoret jokryeqytetase për marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilave çdo Palë është përgjegjëse, përveç se kur miratimi i mëparshëm i këtij territori kërkohet nga Kushtetuta e Palës ose nga territori i interesuar, ose nga praktika. Në këtë rast Pala duhet të përpiket të sigurojë miratimin e nevojshëm të territorit brenda një kohe sa më të shkurtër dhe kur ai miratim merret Pala duhet të njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm. Kjo Konventë duhet të zbatohet për territorin ose territoret e shënuar (a) në këtë njoftim nga data e marrjes së tij nga Sekretari i Përgjithshëm. Në ato raste kur nuk kërkohet miratimi i mëparshëm i territorit jokryeqytetas, Pala e interesuar duhet, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit ose pranimi, të deklarojë territorin ose territoret jo-kryeqytetase për të cilin/cilat zbatohet kjo Konventë.

---

1. Shënim i Sekretariatit: Dy paragrafet e mëposhtme janë nxjerrë nga Shënimi i Hyrjes i tekstit të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, siç është ndryshuar nga Protokollin që Ndryshon Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, siç është përcaktuar nga Sekretari i Përgjithshëm më 8 Gusht 1975, në përputhje me nenin 22 të Protokollit të datës 25 Mars 1972:

“Protokollin që ndryshon Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961 (që më poshtë do të quhet Protokollin i vitit 1972) që ka hyrë në fuqi më 8 Gusht 1975, në përputhje me paragrafin 1 të nenit të tij të 18-të. Në lidhje me cilindo Shtet që është tashmë Palë në Konventën e Vetme dhe depozitimet tek Sekretari i Përgjithshëm, pas datës së depozitimit të dokumentit të dyzetë të ratifikimit apo pranimi të Protokollit të vitit 1972, ky i fundit do të hyjë në fuqi ditën e tridhjetë pas depozitimit nga ai Shtet i dokumentit të tij (shih nenet 17 dhe 18 të Protokollit të vitit 1972)”.

“Cilido Shtet që bëhet Palë në Konventën e Vetme pas hyrjes në fuqi të Protokollit të vitit 1972 duhet, në rast se nuk shprehet një synim i ndryshëm nga ai Shtet: a) të konsiderohet si Palë në Konventën e Vetme të ndryshuar dhe (b) të konsiderohet Palë në Konventën e Vetme të pandryshuar në lidhje me cilëndo Palë të asaj Konvente që nuk ka detyrime nga Protokollin i vitit 1972 (shih nenin 19 të Protokollit të vitit 1972)”.

². Shih shënimin (1) më sipër.

Neni 43

Territoret për qëllimet e neneve 19, 20, 21 dhe 31

1. Secila Palë mund ta njoftojë Sekretarin e Përgjithshëm se, për qëllime të neneve 19, 20, 21 dhe 31, një nga territoret e saj ndahet në dy ose më shumë territore ose se dy ose më shumë nga territoret e saj janë bashkuar në një territor të vetëm.

2. Dy ose më shumë Palë mund ta njoftojnë Sekretarin e Përgjithshëm se, si rezultat i krijimit të bashkimit të doganave midis tyre, ato Palë përbëjnë një territor të vetëm për qëllimet e neneve 19, 20, 21 dhe 31.

3. Çdo njoftim në bazë të paragrafit 1 ose 2 më sipër duhet të hyjë në fuqi më 1 Janar të vitit që vijon pas vitit në të cilin është bërë njoftimi.

Neni 44

Shfuqizimi i traktateve të mëparshme ndërkombëtare

1. Dispozitat e kësaj Konvente, me hyrjen e saj në fuqi, duhet, siç ka ndodhur midis Palëve të saj, shfuqizojnë dhe zëvendësojnë dispozitat e traktateve të mëposthme:

a) Konventën Ndërkombëtare të Opiumit, nënshkruar në Hagë më 23 janar 1912;

b) Marrëveshjen në lidhje me fabrikimin, tregtinë e brendshme dhe përdorimin e Opiumit të Përgatitur, nënshkruar në Gjenevë më 11 shkurt 1925;

c) Konventën Ndërkombëtare të Opiumit, nënshkruar në Gjenevë më 19 shkurt 1925;

d) Konventën për Kufizimin e Fabrikimit dhe Rregullimit e Shpërndarjes së Drogave Narkotike, nënshkruar në Gjenevë më 13 korrik 1931;

e) Marrëveshjen për Kontrollin e Pirjes së Opiumit në Lindjen e Largme, nënshkruar në Bangkok më 27 nëntor 1931;

f) Protokollin e nënshkruar në Lake Success më 11 dhjetor 1946, që ndryshon Marrëveshjet, Konventat dhe Protokollet mbi Drogat Narkotike të përfunduara në Hagë më 23 janar 1912, në Gjenevë më 11 shkurt 1925 dhe 19 shkurt 1925 dhe 13 korrik 1931, në Bangkok më 27 nëntor 1931 dhe në Gjenevë më 26 qershor 1936; me përjashtim kur dëmton Konventën e fundit;

g) Konventat dhe Marrëveshjet, të cilave iu referohet në nënparagrafet (a) deri tek (e) ndryshuar nga Protokollin i vitit 1946 të cilit i referohet në nënparagrafin (f);

h) Protokollin e nënshkruar në Paris më 19 nëntor 1948 Vënien nën Kontrollin Ndërkombëtar Drogat jashtë Sferës së Veprimtarisë së Konventës së 13 korrikut 1931 për Kufizimin e Fabrikimit dhe Rregullimit e Shpërndarjes së Drogave Narkotike, të ndryshuar nga Protokollin i nënshkruar në Lake Success më 11 dhjetor 1946;

i) Protokollin për Kufizimin dhe Rregullimin e Kultivimit të Bimës së Lulëkuqes, Prodhimit, Tregtisë Ndërkombëtare dhe me Shumicë dhe Përdorimin e Opiumit, nënshkruar në Nju Jork më 23 qershor 1953, nëse ai Protokoll ka hyrë në fuqi.

2. Me hyrjen në fuqi të kësaj Konvente, neni 9 i Konventës për Ndalimin e Trafikut të Paligjshëm të Drogave të Rrezikshme, nënshkruar në Gjenevë më 26 qershor 1936, duhet, midis Palëve të asaj që janë gjithashtu Palët të kësaj Konvente, të shfuqizohen dhe duhet të zëvendësohet me paragrafin 2 (b) të nenit 36 të kësaj Konvente; me kusht që kjo Palë me anë të një njoftimi për Sekretarin e Përgjithshëm mund të vazhdojë të mbajë në fuqi nenin në fjalë 9.

Neni 45¹

Dispozita të përkohshme

1. Funkcionet e Bordit të parashikuara në nenin 9 duhet, duke filluar nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente (neni 41, paragrafi 1), të zbatohen përkohësisht nga Bordi Qëndror i Përhershëm i caktuar në bazë të kapitullit VI të Konventës, të cilës i referohet në nenin 44 (c) të ndryshuar dhe nga Organi Mbikëqyrës i caktuar në bazë të kapitullit II të Konventës, të cilës i

¹. Më poshtë është teksti i nenit 20 të Protokollit të vitit 1972.

referohet në nenin 44 (d) të ndryshuar, siç mund të kërkojnë respektivisht këto funksione.

2. Këshilli duhet të caktojë, datën në të cilën Bordi, të cilit i referohet në nenin 9 duhet të fillojë detyrat e tij. Duke filluar nga data që Bordi, në lidhje me Shtetet Palë në traktatet e renditura në nenin 44 që nuk janë Palë në këtë Konventë, do të marrë përsipër funksionet e Bordit Qendror të Përhershëm dhe të Organizmit Mbikëqyrës, të cilave iu referohet në paragrafin 1.

Neni 46 **Denoncimi**

1. Pas kalimit të dy viteve nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, (neni 41, paragrafi 1) çdo Palë mund, në emrin e vet ose në emrin e një territori për të cilin ajo ka përgjegjësi ndërkombëtare dhe miratimin e të cilit e ka tërhequr në përputhje me nenin

“Neni 20 **Dispozita të Përkohshme”**

“1. Funksionet e Bordit Ndërkombëtar për Kontrollin e Narkotikëve të parashikuara në amendamentet që përmban ky Protokoll duhet, duke filluar nga data e hyrjes në fuqi të këtij Protokoll në pajtim me paragrafin 1 të nenit 18 më sipër, të kryhen nga Bordi siç është caktuar nga Konventa e Vetme e pandryshuar.

“2. Këshilli Social-Ekonomik duhet të caktojë datën në të cilën Bordi siç caktohet nga amendamentet që përmban ky Protokoll, duhet të fillojë detyrat e tij. Duke filluar nga data që Bordi siç caktohet duhet, në lidhje me ato Palë në Konventën e Vetme të pandryshuar dhe me ato Palë të traktateve të renditura në nenin 44 të saj, që nuk janë Palë në këtë Protokoll, të marrë përsipër funksionet e Bordit siç përcaktohet nga Konventa e Vetme e pandryshuar.

“3. Nga anëtarët e zgjedhur në zgjedhjet e para pas rritjes së numrit të anëtarëve të Bordit nga njëmbëdhjetë në trembëdhjetë anëtarë, mandati i gjashtë anëtarëve duhet të skadojë në fund të tre viteve dhe mandati i shtatë anëtarëve të tjerë duhet të skadojë në fund të pesë viteve.

“4. Anëtarët e Bordit mandati i të cilëve do të skadojë në fund të periudhës së sipërpërmendur fillestare prej tre vitesh duhet të zgjidhet me short të tërhiqen nga Sekretari i Përgjithshëm menjëherë pasi të ketë përfunduar zgjedhjet e para.”

42. Ta denoncojë këtë Konventë me anë të një dokumenti me shkrim të depozituar pranë Sekretarit të Përgjithshëm.

2. Denoncimi, nëse merret nga Sekretari i Përgjithshëm në ditën e parë të Korrikut të cilitdo vit, apo përpara kësaj date, duhet të marrë fuqi ditën e parë të Janarit në vitin pasardhës dhe, nëse merret pas ditës së parë të Korrikut, duhet të marrë fuqi sikur të ishte marrë në ditën e parë të Korrikut të vitit pasardhës ose përpara saj.

3. Kjo Konventë duhet të shfuqizohet në qoftë se, si rezultat i denoncimit të bërë në përputhje me paragrafin 1, kushtet për hyrjen e saj në fuqi siç parashikohet në nenin 41, paragrafi 1, pushojnë së ekzistuari.

Neni 47 **Amendamentet**

1. Secila Palë mund të propozojë një amendament për këtë Konventë. Teksti i çfarëdo amendamenti të tillë dhe arsyet për këtë duhet t'i komunikohen Sekretarit të Përgjithshëm, i cili duhet t'ua komunikojë ato Palëve dhe Këshillit. Këshilli mund të vendosë:

a) të thirret një konferencë në përputhje me nenin 62, paragrafi 4, të Kartës së Kombeve të Bashkuara për të shqyrtuar amendamentin e propozuar, ose

b) që Palët të pyeten nëse ato e paraqesin amendamentin e propozuar dhe atyre gjithashtu duhet t'u kërkojë që t'i paraqesin Këshillit çdo koment për këtë propozim.

2. Në qoftë se një amendament i propozuar i qarkulluar në bazë të paragrafit 1 (b) të këtij neni nuk është hedhur poshtë nga asnjëra Palë brenda tetëmbëdhjetë muajve, pasi ajo është vënë në

qarkullim, ai kështu duhet të hyjë në fuqi. Por nëse një amendament i propozuar hidhet poshtë nga ndonjë Palë, Këshilli mund të vendosë, në dritën e komenteve të marra nga Palët, nëse duhet të thirret një konferencë për shqyrtimin e këtij amendamenti.

Neni 48 **Mosmarrëveshjet**

1. Në qoftë se midis dy ose më shumë Palëve del ndonjë mosmarrëveshje, në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, Palët në fjalë duhet të konsultohen së bashku me qëllim që ta zgjidhin mosmarrëveshjen me anën bisedimesh, hetimesh, ndërmjetësimi, pajtimi, arbitrimi, duke iu drejtuar për ndihmë organizmave rajonale, procesit gjyqësor ose me anë mjetesh të tjera paqësore që do t'i zgjedhin vetë.

2. Çdo mosmarrëveshje e tillë, që nuk mund të zgjidhet në mënyrën e parashkruar duhet t'i referohet Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë për të marrë vendim.

Neni 49 **Rezervime të përkohshme**

1. Një Palë në kohën e nënshkrimit, ratifikimit ose pranimit mund të rezervojë të drejtën për të lejuar përkohësisht në njerën prej territoreve të saj:

- a) përdorimin pothuajse-mjekësor të opiumit;
- b) thithjen e opiumit;
- c) përtpjen e gjethes së kokainës;
- d) përdorimin e kanabis, rrëshirës së kanabis, ekstrakteve dhe substancave të tretura të kanabis për qëllime jomjekësore; dhe
- e) prodhimin dhe fabrikimin dhe tregtimin e drogave, të cilave iu referohet në pikat (a) deri tek (d) për qëllimet e përmendura aty.

2. Rezervat në bazë të paragrafit 1 duhet t'i nënshtrohen kufizimeve të mëposhtme:

a) Veprimtaritë e përmendura në paragrafin 1 mund të autorizohen vetëm deri në atë masë që ato janë tradicionale në territoret në lidhje me të cilat bëhet rezervimi, dhe u lejuan me 1 Janar 1961

b) Asnjë lloj eksporti i drogave, të cilave iu referohet në paragrafin 1 për qëllimet e përmendura atje nuk mund t'i lejohet një jo-pale ose një territori për të cilat kjo Konventë në bazë të nenit 42 nuk zbatohet.

c) Lejohet të thithin opium vetëm ata persona që u regjistruan nga autoritetet kompetente për këtë qëllim me 1 janar 1964.

d) Përdorimi pothuajse-mjekësor i opiumit duhet hequr brenda 15 vitesh duke filluar nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente siç parashikohet në paragrafin 1 të nenit 41.

e) Përtpja e gjethes së kokainës duhet hequr brenda njëzetepesë vitesh duke filluar nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente siç parashikohet në paragrafin 1 të nenit 41.

f) Përdorimi i kanabis për qëllime të tjera përveç atyre mjekësore dhe shkencore, duhet të ndërpritet sa më shpejt që të jetë e mundur, por në çdo rast brenda njëzetepesë viteve nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente siç parashikohet në paragrafin 1 të nenit 41.

g) Prodhimi dhe fabrikimi dhe tregtia e drogave të cilave iu referohet në paragrafin 1 për çfarëdo lloj përdorimi i përmendur atje duhet të pakësohet dhe përfundimisht të zhduket njëkohësisht me pakësimin dhe zhdukjen e këtyre përdorimeve.

3. Një Palë që ka rezervë në bazë të paragrafit 1 duhet:

a) Të përfshijë në raportin vjetor që i dërgon Sekretarit të Përgjithshëm, në përputhje me nenin 18, paragrafi 1 (a), një përmbledhje të përparimit që është bërë gjatë vitit paraardhës drejt zhdukjes së përdorimit, prodhimit, fabrikimit ose tregtisë të cilave iu referohet në paragrafin 1; dhe

b) T'i dërgojë Bordit preventiva të veçanta (neni 19) dhe raporte statistikore (neni 20) në lidhje me veprimtaritë për të cilat ka rezerva në mënyrën dhe formën e parashikuar nga Bordi.

4. a) Në qoftë se një Palë që ka një rezervë në bazë të paragrafit 1 nuk arrin të dërgojë:

i) një raport të cilit i referohet në paragrafin 3 (a) brenda gjashtë muajve pas përfundimit të vitit, të cilit i përket ky informacion;

ii) preventivat, të cilave iu referohet në paragrafin 3 (b) brenda tre muajve pas datës së caktuar për atë qëllim nga Bordi në përputhje me nenin 12, paragrafi 1;

iii) statistikat, të cilave iu referohet në paragrafin 3 (b) brenda tre muajve pas datës në të cilën ato duheshin dorëzuar në përputhje me nenin 20, paragrafi 2, Bordi ose Sekretari i Përgjithshëm, sipas rastit, duhet t'i dërgojnë Palës së interesuar një njoftim për vonesën, dhe duhet ta kërkojnë këtë informacion brenda një periudhe tremujore pas marrjes së atij njoftimi.

b) Në qoftë se Pala nuk arrin brenda kësaj periudhe t'i përmbahet kërkesës së Bordit ose të Sekretarit të Përgjithshëm, rezerva në fjalë e bërë në bazë të paragrafit 1 duhet të pushojë së qeni e efektshme.

5. Një Shtet që ka pasur rezerva mundet në çdo kohë me anë të një njoftimi me shkrim të tërheqë të gjitha ose një pjesë të rezervave të veta.

Neni 50¹ **Rezerva të tjera**

1. Asnjë rezervë përveç atyre të bëra në përputhje me nenin 49 ose me paragrafet e mëposhtëm nuk do të lejohet.

2. Çdo Shtet mundet në kohën e nënshkrimit, ratifikimit ose pranimit të thotë rezervat e veta në lidhje me dispozitat e mëposhtme të kësaj Konvente:

Neni 12, paragrafi 2 dhe 3, neni 13, paragrafi 2; neni 14, paragrafi 1 dhe 2; neni 31, paragrafi 1 (b) dhe neni 48.

“Neni 21

3. Një Shtet që dëshiron të bëhet Palë por dëshiron të autorizohet të shprehë rezerva përveç atyre të shprehura në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni ose me nenin 49 mund ta informojë Sekretarin e Përgjithshëm për këtë synim. Në qoftë se deri në fund të dymbëdhjetë muajve pas datës së komunikimit të rezervave në fjalë nga Sekretari i Përgjithshëm, kjo rezervë nuk është kundërshtuar nga një e treta e Shteteve, që kanë ratifikuar ose pranuar këtë Konventë përpara përfundimit të asaj periudhe, ajo duhet të gjykohet e lejuar, por duke e kuptuar se Shtetet që kanë kundërshtuar rezervën nuk është nevoja të marrin kundrejt Shtetit që shpreh rezervën ndonjë detyrim ligjor në bazë të kësaj Konvente që të ndikohet nga rezerva.

4. Një Shtet që ka shprehur rezerva mundet në çfarëdo kohë me anë të një njoftimi me shkrim të tërheqë të gjitha ose një pjesë të rezervave të veta.

“Rezervat

“1. Çdo Shtet mundet, në kohën e nënshkrimit ose ratifikimit ose pranimit të këtij Protokolli, të shprehë rezervat e veta në lidhje me çfarëdo amendamenti që përmbahet aty përveç amendamenteve të nenit 2 paragrafi 6 dhe 7 (neni 1 i këtij Protokolli), neni 9 paragrafi 1, 4 dhe 5 (neni 2 i këtij Protokolli), nenit 10, paragrafi 1 dhe 4 (neni 3 i këtij Protokolli), neni 11 (neni 4 i këtij Protokolli), neni 14 bis (neni 7 i këtij Protokolli), neni 16 (neni 8 i këtij Protokolli), neni 22 (neni 12 i këtij Protokolli), neni 35 (neni 13 i këtij Protokolli), neni 36 paragrafi 1 (b) (neni 14 i këtij Protokolli), neni 38 (neni 15 i këtij Protokolli) dhe neni 38 bis (neni 16 i këtij Protokolli)”.²

¹ Në vijim është teksti i nenit 21 të Protokollit të vitit 1972:

* Shënim i Sekretariatit: Shënimi i mëposhtëm shpjegues është riprodhues nga kopja e vetme e vërtetuar, e verifikuar nga Sekretari i Përgjithshëm më 8 Gusht 1975, të Konventës së Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961, të ndryshuar nga Protokollit i vitit 1872 që Ndryshon Konventën e Vetme mbi Drogat Narkotike, 1961:

“Do të vërehet se Shtetet që dëshirojnë të shprehin një rezervë për një ose më shumë amendamente në përputhje me nenin 21 të mësipërm të Protokollit të vitit 1972 duhet fillimisht të bëhen Palë në Konventën e Vetme në

“2. Një Shtet që ka shprehur rezerva mundet në çfarëdo kohë me anë të një njoftimi me shkrim të tërheqë të gjitha ose një pjesë të rezervave të veta”

Neni 51 Njoftimet

Sekretari i Përgjithshëm duhet t'i njoftojë të gjitha Shtetet të cilave iu referohet në paragrafin 1 të nenit 40:

- a) Për nënshkrimet, ratifikimet dhe pranimet në përputhje me nenin 40;
- b) Për datën në të cilën kjo Konventë hyn në fuqi në përputhje me nenin 41;
- c) Për denoncimet në përputhje me nenin 46, dhe
- d) Për deklaratat dhe njoftimet në bazë të neneve 42, 43, 47, 49 dhe 50.

LISTAT E RISHIKUARA QË PËRFSHIJNË TË GJITHA AMENDAMENTET E BËRA NGA KOMISIONI MBI DROGAT NARKOTIKE NË FUQI MË 1 KORRIK 1993

LISTAT

Listë e Drogave të përfshira në Listën I

ACETORPHINE (3 - 0 - acetyltetrahydro - 7 a - (1 - hydroxy - methylbutyl) - 6, 14 - endoetheno - oripavine)
ACETYL - ALPHA - METHYLFENTANYL (N - [1 - (a - methylphenethyl) - 4 - piperidyl]) acetanilide)
ACETYLMETHADOL (3 - acetoxy - 6 - dimethylamino - 4, 4 -diphenylheptane)
ALFENTANIL (N - [1 - [2 - (4 - ethyl - 4, 5 - dihydro - 5 - oxo - 1 H-tetrazol - 1 - yl) ethyl] - 4 - (methoxymethyl) - 4 - piperidinyl] - N - phenylpropanamide)
ALLYLPRODINE (3 - allyl - 1 - methyl - 4 - phenyl - 4 - propionoxypiperidine)
ALPHACETYLMETHADOL (alpha - 3 - acetoxy - 6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenylheptane)
ALPHAMEPRODINE (alpha - 3 - ethyl - 1 - methyl - 4 - phenyl - 4 - propionoxypiperidine)
ALPHAMETHADOL (alpha - 6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenyl - 3 - heptanol)
ALPHA - METHYLFENTANYL (N - [1 - (a - methylphenethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)
ALPHA - METHYLTHIOFENTANYL (N - [1 - [1 - methyl - 2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide)
ALPHAPRODINE (alpha - 1, 3 - dimethyl - e- phenyl - 4 - propionoxypiperidine)
ANILERIDINE (1 - para - aminophenethyl - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
BENZETHIDINE (1 - (2 - benzyloxyethyl) - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
BENZYL MORPHINE (3 - benzylmorphine)
BETACETYLMETHADOL (beta - 3 - 3acetoxy - 6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenylheptane)
BETA - HYDROXYFENTANYL (N - [1 - (B - hydroxyphenethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)
BETA - HYDROXY - 3 - METHYLFENTANYL (N - [1 - (B - hydroxyphenethyl) - 3 - methyl - 4 - piperidyl] propionanilide)
BETAMEPRODINE (beta - 3 - ethyl - 1 - methyl - 4 - phenyl - 4 - propionoxypiperidine)
BETAMETHADOL (beta - 6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenyl - 3 - heptanol)
BETAPRODINE (beta - 1, 3 - dimethyl - 4 - phenyl - 4 propionoxypiperidine)
BEZITRAMIDE (1 - (3 - cyano - 3, 3 - diphenylpropyl) - 4 - (2 - oxo - 3 - propionyl - 1 - benzimidazoliny) - piperidine)
CANNABIS dhe RRËSHIRË KANBIS dhe EKSTRAKTE KANABIS dhe SUBSTANCA TË KANABIS
CLONITAZENE (2 - para - chlorbenzyl - 1 - diethylaminoethyl - 5 - nitrobenzimidazole)
GJETHE KOKAINE

Shënim i Sekretariatit: Për listat origjinale shih E/CONF.34/24/ADD.1

COCAINE (methyl ester e benzolecgonine)
CODOXIME (dihydrocodeinone - 6 - carboxymethyloxime)
CONCENTRAT I SUBSTANCES SE OPIUMIT (materiali që përftohet kur kashta e lulëkuqes hyn në proces për përqendrimin e alkaloidëve kur një material i tillë bëhet i pranishëm në tregti)
DESOMORPHINE (dihydrodeoxymorphine)

---

formën e saj të pandryshuar (në qoftë se e kanë bërë këtë akoma) dhe pastaj duhet ta ratifikojnë ose ta pranojnë Protokollin e vitit 1972 në vartësi të rezervave të dëshirueshme”.

DEXTROMORAMIDE ((+) - 4 - [2 - methyl - 4 - oxo - 3, 3 - diphenyl - 4 - (1 - pyrrolidinyl) butyl] morphine)
DIAMPROMIDE (N - [2 - (methylphenethylamino) propyl] propionanilide)
DIETHYLTHIAMBUTENE (3 - diethylamino - 1, 1 - di - (2 - thienyl) - 1 - butene)
DIFENOXIN (1 - (3 - cyano - 3, 3 - diphenylpropyl) - 4 - phenylisonipecotic acid)
DIHYDROMORPHINE
DIMENOXADOL (2 - dimethylaminoethyl - 1 - ethoxy - 1, 1 - diphenylacetate)
DIMEPHEPTANOL (6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenyl - 3 - heptanol)
DIMETHYLTHIAMBUTENE (3 - dimethylamino - 1, 1 - di - (2 - thienyl) - 1 - butene)
DIOXAPHETYL BUTYRATE (ethyl - e - morpholino - 2, 2 - diphenylbutyrate)
DIPHENOXYLATE (1 - (3 - cyano - 3, 3 - diphenylpropyl) - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)

DIPIANONE (4, 4 - diphenyl - 6 - piperidine - 3 - heptanone)
DROTEBANOL (3, 4 - dimethoxy - 17 - methylmorphinan - 6 B, 14 - diol)
ECGONINE, esters and derivatet e tij që janë të konvertueshme në ecgonine dhe kokaine
ETHYLMETHYLTHIAMBUTENE (3 - ethylmethylamino - 1, 1 - di - (2 - thienyl) - 1 - butene)
ETONITAZENE (1 - diethylaminoethyl - 2 - para - ethoxybenzyl - 5 - nitrobenzimidazole)
ETORPHINE (tetrahydro - 7 a - (1 - hydroxy - 1 - methylbutyl) - 6, 14 - endoetheno - cripavine)
ETOXERIDINE (1 - [2 - (2 - hydroxyethoxy) - ethyl] - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
FENTANYL (1 - phenethyl - 4 - N - propionylanilinopiperidine)
FURETHIDINE (1 - (2 - tetrahydrofurfuryloxyethyl) - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
HEROIN (diacetylmorphine)
HYDROCODONE (dihydrocodeinone)
HYDROMORPHINOL (14 - hydroxydihydromorphine)
HYDROMORPHONE (dihydromorphinone)
HYDROXPETHIDINE (4 - meta - hydroxyphenyl - 1 - methylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
ISOMETHADONE (6 - dimethylamino - 5 - methyl - 4, 4 - diphenyl - 3 - hexanone)
KETOBEMIDONE (4 - meta - hydroxyphenyl - 1 - methyl - 4 - propionylpiperidine)
LEVOMETHORPHAN * ((-) - 3 - methoxy - N - methylmorphinan)

* Dextromerthorphan ((+) - 3 - methoxy - N - methylmorphinan) dhe dextrorphan ((+) - 3 - hydroxy - N - methyl - morphinan) janë përjashtuar në mënyrë të veçantë nga kjo listë.

LEVOMORAMIDE ((-) - 4 - [2 - methyl - 4 - oxo - 3, 3 - diphenyl - 4 - (1 - pyrrolidinyl) butyl] morpholine)
LEVOPHENACYLMORPHAN ((-) - 3 - hydroxy - N - phenacylmorphinan)
LEVORPHANOL * ((-) - 3 - hydroxy - N - methylmorphinan)
METAZOCINE (2 - hydroxy - 2, 5, 9, - trimethyl - 6, 7 - benzomorphan)
METHADONE (6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenyl - 3 - heptanone)
METHADONE INTERMEDIATE (4 - cyano - 2 - dimethylamino - 4, 4 - diphenylbutane)
METHYLDESORPHINE (6 - methyl - delta - 6 - deoxymorphine)
METHYLDIHYDROMORPHINE (6 - methyl - 3 - METHYLFENTANYL (N - (3 - methyl - 1 - phenethyl - 4 - piperidyl) propionanilide); cis - N - [3 - methyl - 1 - (2 - phenylethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide); (trans - N - [3 - methyl - 1 - (2 - phenylethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)
3 - METHYLTHIOFENTANYL (N - [3 - methyl - 1 - [2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide)
METOPON (5 - methyl - 3 - dihydromorphinone)
MORAMIDE INTERMEDIATE (2 - methyl - 3 - morpholino - 1, 1 - diphenylpropane carboxylic acid)
MORPHERIDINE (1 - (2 - morpholinoethyl) - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
MORPHINE
MORPHINE METHOBROMIDE dhe derivate të tjera pesëvalentësh të nitrogen morphine
MORPHINE - N - OXIDE
MPPP (1 - methyl - 4 - phenyl - 4 - piperidinol propionate (este))
MYORPHINE (myristylbenzylmorphine)
NICOMORPHINE (3, 6 - dinicotinylmorphine)
NORACYMETHADOL ((±) - alpha - 3 - acetoxy - 6 - methylamino - 4, 4 - diphenylheptane)
NORLEVORPHANOL ((-) - 3 - hydroxymorphinan)
NORMETHADONE (6 - dimethylamino - 4, 4 - diphenyl - 3 - hexanone)
NORMORPHINE (demethylmorphine)
NORPIANONE (4, 4 - diphenyl - 6 - piperidino - 3 - hexanone)
OPIUM
OXYCODONE (14 - hydroxydihydrocodeinone)
OXYMORPHONE (14 - hydroxydihydromorphinone)
PARA - FLUOROFENTANYL (4 - fluoro - N - (1 - phenethyl - 4 - piperidyl) propionanilide)
PEPAP (1 - phenethyl - 4 - phenyl - 4 - piperidionol acetate (ester))
PETHIDINE (1 - methyl - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)

PETHIDINE INTERMEDIATE A (4 - cyano - 1 - methyl - 4 - phenylpiperidine)
PETHIDINE INTERMEDIATE B (4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
PETHIDINE INTERMEDIATE C (1 - methyl - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid)
PHENADOXONE (6 - morpholino - 4, 4 - diphenyl - 3 - heptanone)

* Dextromerthorphan ((+) - 3 - methoxy - N - methylmorphinan) dhe destrorphan ((+) - 3 - hydroxy - N - methyl - morphinan) janë përjashtuar në mënyrë të veçantë nga kjo listë.

PHENAMPROMIDE (N - (1 - methyl - 2 - piperidinoethyl) propionanilide)
PHENAZOCINE (2 - hydroxy - 5, 9 - dimethyl - 2 - phenethyl - 6, 7 - benzomorphan)
PHENOMORPHAN (3 - hydroxy - N - phenethylmorphinan)
PHENOPERIDINE (1 - (3 - hydroxy - 3 - phenylpropyl) - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
PIMINODINE (4 - phenyl - 1 - (3 - phenylaminopropyl) piperidine - 4 - carboxylic acid ethyl ester)
PIRITRAMIDE (1 - (3 - cyano - 3, 3 - diphenylpropyl) - 4 - (1 - piperidino) piperidine - 4 - carboxylic acid amide)
PROHEPTAZINE (1, 3 - dimethyl - 4 - phenyl - 4 - propionoxyazacydoheptane)
PROPERIDINE (1 - methyl - 4 - phenylpiperidine - 4 - carboxylic acid isopropyl ester)
RACEMETHORPHAN ((±) - 3 - methoxy - N - methylmorphinan)
RACEMORAMIDE ((±) - 4 - [2 - methyl - 4 - oxo - 3, 3 - diphenyl - 4 - (1 - pyrrolidinyl) butyl] morpholine)
RACEMORPHAN ((±) - 3 - hydroxy - N - methylmorphinan)
SUFENTANIL (N - [4 - (methoxymethyl) - 1 - [2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide)
THEBACON (acetyldihydrocodeinone)
THEBAINE
THIOFENTANYL (N - [1 - [2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide)
TILIDINE ((±) - ethyl trans - 2 (dimethylamino) - 1 - phenyl - 3 - cyclohexene - 1 - carboxylate)
TRIMEPERIDINE (1, 2, 5 - trimethyl - 4 - phenyl - 4 - propionoxypiperidine); dhe

Izomeret, në qoftë se nuk janë përjashtuar në mënyrë të veçantë, e drogave në këtë Listë kurdoherë që ekzistenca e këtyre izomereve është e mundur brenda emërimit specifik kimik;

Esteret dhe eteret, në qoftë se nuk përfshihen në një Listë tjetër, të drogave në këtë Listë kurdoherë që ekzistenca e këtyre estereve është e mundur;

Kriprat e drogave të renditura në këtë Listë, duke përfshirë kriprat e estereve, etereve dhe izomereve siç parashikohet më sipër kurdoherë që ekzistenca e këtyre kriprave është e mundur.

Lista e Drogave të përfshira në Listën II

ACETYLDIHYDROCODEINE
CODEINE (3 - methylmorphine)
DEXTROPROPOXYPHENE (a - (+) - 4 - dimethylamino - 1, 2 - diphenyl - 3 - methyl - 2 - butanol propionate)
DIHYDROCODEINE
ETHYLMORPHINE (3 - ethylmorphine)
NICOCODINE (6 - nicotinylicodeine)
NICODICODINE (6 - nicotinyldihydrocodeine)
NORCODEINE (N - demethylcodeine)
PHOLCODINE (morpholinylethylmorphine)
PROPIRAM (N - (1 - methyl - 2 - piperidinoethyl) - N - 2 - pyridylpropionamide); dhe

Izomeret, në qoftë se nuk përjashtohen në mënyrë të veçantë, të drogave në këtë Listë kurdoherë që ekzistenca e këtyre izomereve është e mundur brenda emërimit specifik kimik;

Kriprat e drogave të renditura në këtë Listë, duke përfshirë kriprat e izomereve siç parashikohet më sipër, kurdoherë që ekzistenca e këtyre kriprave është e mundur.

Lista e Preparateve të përfshira në Listën III

1. Preparatet e:

Acetyldihydrocodeine,
Codeine,
Dihydrocodeine,
Ethylmorphine,
Nicocodine,
Nicodicodine,

Norcodeine, dhe
Pholcodine

Kur bashkohen me një ose më shumë përbërës të tjerë dhe përmbajnë jo më shumë se 100 miligram droge për njësi dozimi dhe me një përqendrim jo më shumë se 2.5 % në preparate të pandara.

2. Preparatet e propiam-it që përmbajnë jo më shumë se 100 miligram propiram për njësi dozimi dhe përziehen me të paktën të njëjtën sasi methylcellulose.

3. Preparatet e dextropropoxyphene për përdorim gojor që përmbajnë jo më shumë se 135 miligram bazë dextropropoxyphene për njësi dozimi ose me një përqendrim jo më të madh se 2.5 % në preparate të pandara, me kusht që këto preparate të mos përmbajnë ndonjë lëndë që i nënshtrohet kontrollit në bazë të Konventës së vitit 1971 të Lëndëve Psikotrope.

4. Preparatet e kokainës që përmbajnë jo më shumë se 0.1% kokainë, e llogaritur si bazë kokaine dhe preparatet e opiumit ose morfinës që përmbajnë jo më shumë se 0.2% morfinë të llogaritur si bazë morfine anhidrike dhe të përziera me një ose më shumë përbërës të tjerë dhe në mënyrë të tillë që droga të mos përftohet me mjete që zbatohen lehtësisht ose në një prodhim që do të përbënte rrezik për shëndetin publik.

5. Preparatet e difenoxi-ës që përmbajnë, për njësi dozimi, jo më shumë se 0.5 miligram difenoxin dhe një sasi sulfati atropin ekuivalent me të paktën 5% të dozës së difenoxin-ës.

6. Preparatet e diphenoxylate që përmbajnë, për njësi dozimi, jo më shumë se 2.5 miligram diphenoxylate i llogaritur si bazë dhe një sasi sulfati atropin ekuivalent me të paktën 1% të dozës së diphenoxylate.

7. Pulvis ipecacuanhae et opil compositus
10 % opium pluhur,
10 % rrënjë Ipecacuanham, pluhur i përzier mirë me
80 % të çfarëdo përbërësi tjetër pluhur që nuk përmban drogë.

8. Preparatet që janë konform me një nga formulat e renditura në këtë Listë dhe përzierjet e këtyre preparateve me çfarëdo material që nuk përmban drogë.

Lista e Drogave të përfshira në Listën IV

ACETORPHINE (3 - 0 - acetyltetrahydro - 7 a - (1 - hydroxy - 1 - methylbutyl) - 6, 14 - endeoetheno - oripavine)

ACETYL - ALPHA - METHYLFENTANYL (N - [1 - (a - methylphenethyl) - 4 - piperidyl] acetanilide)

ALPHA - METHYLFENTANYL (N - [1 - (a - methylphenethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)

ALPHA - METHYLTHIOFENTANYL (N - (1 - [1 - methyl - 2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide)

BETA - HYDROXYFENTANYL (N - [1 - (B - hydroxyphenethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)

BETA - HYDROXY - 3 - METHYLFENTANYL (N - [1 - (B - hydroxyphenethyl) - 3 - methyl - 4 - piperidyl] propionanilide)

CANNABIS dhe RRËSHIRË KANABIS

DESOMORPHINE (dihydrodeoxymorphine)

ETORPHINE (tetrahydro - 7 a - (1 - hydroxy - 1 - methylbutyl) - 6, 14 - endeoetheno - oripavine)

HEROIN (diacetylmorphine)

KETOBEMIDONE (4 - meta - hydroxyphenyl - 1 - methyl - 4 - propionylpiperidine)

3 - METHYLFENTANYL (N - (3 - methyl - 1 - phenethyl - 4 - piperidyl) propionanilide); (cis - N - [3 - methyl - 1 - (2 - phenylethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide); (trans - N - [3 - methyl - 1 - (2 - phenylethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)

3 - METHYLTHIOFENTANYL (N - [3 - methyl - 1 - [2 - (2 - thienylethyl) - 4 - piperidyl] propionanilide)

MPPP (1 - methyl - 4 - phenyl - 4 - piperidinol propionate (ester))

PARA - FLUOROFENTANYL (4 - fluoro - N - (1 - phenethyl - 4 - piperidyl) propionanilide)

PEPAP (1 - phenethyl - 4 - phenyl - 4 - piperidinol acetate (ester))

THIOFENTANYL (N - [1 - [2 - (2 - thienyl) ethyl] - 4 - piperidyl] propionanilide); dhe

Kriprat e drogave të renditura në këtë Listë kurdoherë që formimi i këtyre kriprave është i mundur.

L I G J
Nr. 8724, datë 26.12.2000

**PËR RATIFIKIMIN E “KONVENTËS EUROPIANE PËR MBIKËQYRJEN E PERSONAVE
TË DËNUAR OSE TË LIRUAR ME KUSHT”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet “Konventa Europiane për mbikëqyrjen e personave të dënuar ose të liruar me kusht”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2859, datë 5.1.2001 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Rexhep Meidani

**KONVENTA EUROPIANE PËR MBIKËQYRJEN E PERSONAVE TË DËNUAR OSE TË
LIRUAR ME KUSHT**

Strasburg, më 30.11.1964

Seria e traktateve europiane nr.51

Shtetet anëtare të Këshillit të Europës nënshkrues të kësaj Konvente,

Duke konsideruar se qëllimi i Këshillit të Europës është realizimi i një bashkimi më të ngushtë midis anëtarëve të tij;

Duke afirmuar vullnetin e tij për të bashkëpunuar në luftën kundër kriminalitetit;

Duke konsideruar se për këtë qëllim atyre u përket, që për çdo vendim që është marrë në njërin prej tyre, të përmbushin në territorin e të tjerëve, nga njëra anë rehabilitimin shoqëror të keqbërësve të dënuar ose të liruar me kusht dhe, nga ana tjetër, vënien në ekzekutim të sanksionit në rastin kur kushtet e parashikuara nuk janë përmbushur,

Kanë rënë dakord përsa vijon:

Titulli I - Parime themelore

Neni 1

1. Palët kontraktuese angazhohen të japin, konform dispozitave të mëposhtme, ndihmën e ndërsjellë për rehabilitimin shoqëror të keqbërësve të parashikuar nga neni 2. Kjo ndihmë përbëhet nga mbikëqyrja e keqbërësve që realizohet, nga njëra anë, me masat e përshtatshme për të lehtësuar përmirësimin dhe ripërshtatjen e tyre në jetën shoqërore dhe, nga ana tjetër, me kontrollin e sjelljes së tyre për të dhënë mundësi, kur është e nevojshme, që ose të shpallet sanksioni ose të vihet ai në ekzekutim.

2. Palët kontraktuese do të vënë në ekzekutim, konform dispozitave të mëposhtme, dënimin

ose masën e sigurimit me heqje të lirisë, të dhënë ndaj keqbërësit dhe për të cilin zbatimi është pezulluar.

Neni 2

1. Në vështrim të kësaj Konvente, shprehja “keqbërës” do të thotë çdo person që, në territorin e Palëve kontraktuese, është bërë objekt:

- a) i një vendimi gjyqësor fajësie, i shoqëruar me pezullimin me kusht të vendimit të dënimit;
- b) i një dënimi që ka sjellë heqjen e lirisë, dhënë me kusht ose ekzekutimi i të cilit është pezulluar me kusht, pjesërisht ose tërësisht, ose në çastin e dënimit ose më pas.

2. Në nenet e mëposhtme, termi “dënim” ka të bëjë me vendimet e marra, si në bazë të pikës a ashtu edhe të pikës b të paragrafit 1 të mësipërm.

Neni 3

Vendimet e parashikuara nga neni 2 duhet të jenë përfundimtare dhe të ekzekutueshme.

Neni 4

Vepra penale që motivon kërkesën e parashikuar nga neni 5 duhet të jetë e dënueshme nga ligji i Shtetit kërkues dhe ai i Shtetit të kërkuar.

Neni 5

Shteti që ka dhënë dënimin mund t’i kërkojë Shtetit, në territorin e të cilit keqbërësi ka caktuar vendbanimin e zakonshëm të tij:

- të realizojë vetëm mbikëqyrjen konform titullit II;
- b) të realizojë mbikëqyrjen dhe, kur është e nevojshme, të bëjë ekzekutimin konform titujve II e III;
- c) të realizojë zbatimin e plotë të dënimit konform dispozitave të titullit IV.

2. Shteti i kërkuar është i detyruar, në kushtet e parashikuara nga kjo Konventë, t’i japë rrugë një kërkesë të tillë.

3. Kur Shteti kërkues ka formuluar një kërkesë të parashikuar nga paragrafi 1 i mësipërm dhe kur Shteti i kërkuar çmon, në çdo rast të veçantë, të parapëlqyeshme të përdorë njërën nga mundësitë e parashikuara në këtë paragraf, Shteti i kërkuar mund të refuzojë t’i japë rrugë kësaj kërkesë, por gjithnjë duke u deklaruar e gatshme për t’i dhënë rrugë një kërkesë tjetër që ai do të caktojë.

Neni 6

Me kërkesë të Shtetit që ka dhënë dënimin, mbikëqyrja, ekzekutimi ose zbatimi i plotë, të përcaktuara nga neni i mëparshëm, përmbushen nga Shteti në territorin e të cilit keqbërësi ka caktuar vendbanimin e zakonshëm të tij.

Neni 7

Mbikëqyrja, ekzekutimi ose zbatimi i plotë refuzohen:

- a) kur ata konsiderohen nga Shteti i kërkuar se janë me natyrë të tillë që prekin sovranitetin e tij, sigurinë, parimet themelore të rendit të tij juridik ose interesa të tjerë thelbësorë;
- b) kur dënimi që motivon kërkesën e parashikuar nga neni 5 bazohet në fakte që janë gjykuar përfundimisht në Shtetin e kërkuar;
- c) kur Shteti i kërkuar i konsideron faktet që motivojnë dënimin ose si vepër penale politike ose si vepër penale e lidhur me një vepër të tillë politike, ose si vepër penale thjesht ushtarake;

d) kur parashkrimi i sanksionit është përmbushur sipas ligjit të Shtetit kërkues ose sipas atij të Shtetit të kërkuar;

e) kur autori i veprës penale përfiton nga një amnisti ose masë e faljes në Shtetin kërkues ose në Shtetin e kërkuar.

2. Mbikëqyrja, ekzekutimi ose zbatimi i plotë mund të refuzohen:

a) kur autoritetet kompetente të Shtetit të kërkuar kanë vendosur të mos fillojnë ndjekjen penale ose të pushojnë ndjekjen penale që ata kanë ushtruar për të njëjtat fakte;

b) kur faktet, që motivojnë dënimin, përbëjnë objekt për ndjekje penale në Shtetin e kërkuar;

c) kur dënimi, që motivon kërkesën, është dhënë në mungesë;

d) kur Shteti i kërkuar çmon se dënimi për të cilin ai është vënë në lëvizje është i papajtueshëm me parimet udhëheqëse të zbatimit të së drejtës penale të saj, veçanërisht kur, për shkak të moshës së tij, autori i veprës penale nuk do të ishte dënuar në Shtetin e kërkuar.

3. Në fushën e veprave penale fiskale, mbikëqyrja ose ekzekutimi bëhen në kushtet e parashikuara nga kjo Konventë vetëm nëse kështu është vendosur midis Palëve kontraktuese për çdo vepër penale ose kategori veprash penale.

Neni 8

Shteti kërkues dhe Shteti i kërkuar informojnë, kur është e nevojshme, reciprokisht njëri-tjetrin për çdo rrethanë që ka të bëjë me përmbushjen e masave të mbikëqyrjes në territorin e Shtetit të kërkuar ose vënien në ekzekutim të dënimit në këtë Shtet.

Neni 9

Shteti i kërkuar njofton pa vonesë Shtetin kërkues për dhënien rrugë të kërkesës.

Titulli II – Mbikëqyrja

Neni 10

Shteti kërkues i bën të njohur Shtetit të kërkuar kushtet që i janë caktuar keqbërësit dhe, kur është rasti, masat e mbikëqyrjes, të cilave ky është i detyruar t'u nënshtrohet gjatë periudhës së provës.

Neni 11

1. Shteti i kërkuar përmbush kërkesën e Shtetit kërkues dhe, kur është e nevojshme, ai përshtat sipas legjislacionit të vet masat e parashkruara të mbikëqyrjes.

2. Masat e mbikëqyrjes që zbatohen nga Shteti i kërkuar nuk mund, në asnjë rast, të rëndohen nga natyra ose kohëzgjatja e tyre nga ç'ka parashikuar Shteti kërkues.

Neni 12

Kur Shteti i kërkuar pranon të realizojë mbikëqyrjen, ai përmbush detyrat e mëposhtme:

1. njofton pa vonesë Shtetin kërkues për pritjen që ai i bën kërkesës së tij;
2. realizon bashkëpunimin e autoriteteve ose organizmave që janë ngarkuar, në territorin e tij, të mbikëqyrin dhe t'i qëndrojnë pranë keqbërësit;
3. informon Shtetin kërkues për të gjitha masat e marra dhe për zbatimin e tyre.

Neni 13

Në rastin kur i interesuari është vënë para revokimit të vendimit të pezullimit me kusht të

parashikuar nga neni 2, ose për shkak të një ndjekjeje penale ose dënimi për një vepër tjetër penale, ose për shkak të shmangies nga detyrimet që i janë vënë, Shteti i kërkuar i dërgon kryesisht të dhënat e nevojshme Shtetit kërkues.

Neni 14

Me përfundimin e periudhës së mbikëqyrjes, me kërkesë të Shtetit kërkues, Shteti i kërkuar i jep këtij të fundit të gjitha të dhënat e nevojshme.

Neni 15

Vetëm Shteti kërkues ka kompetencë të çmojë, mbi bazën e të dhënave dhe mendimit të dhënë nga Shteti i kërkuar, nëse keqbërësi i ka përmbushur ose jo kushtet që i ishin vënë dhe, mbi bazën e këtyre konstatimeve, të kryejë çdo hap tjetër të mëtejshëm në bazë të legjislacionit të saj.

Ai informon Shtetin e kërkuar për vendimin që merr.

Titulli III – Mbi ekzekutimin e dënimeve

Neni 16

Pas revokimit të vendimit të pezullimit me kusht nga Shteti kërkues dhe me kërkesë të këtij Shteti, Shteti i kërkuar ka kompetencë të ekzekutojë dënimin.

Neni 17

Ekzekutimi bëhet në përputhje me ligjin e Shtetit të kërkuar, pas verifikimit të autencitetit të kërkesës për ekzekutim dhe konformitetit të saj me kushtet e fiksuara nga kjo Konventë.

Neni 18

Shteti i kërkuar i dërgon në kohën e duhur Shtetit kërkues një dokument që vërteton ekzekutimin e dënimit.

Neni 19

Shteti i kërkuar e zëvendëson, kur kjo është me vend, sanksionin e dhënë në Shtetin kërkues, me dënimin ose masën e parashikuar nga ligji i vet për një vepër penale analoge. Ky dënim ose masë i korrespondon, me aq sa është e mundur dhe në natyrën e tij, atij të dhënë nga vendimi i ekzekutimit. Ai nuk mund as të kapërcejë maksimumin e parashikuar nga ligji i Shtetit të kërkuar dhe as të rëndojë nga natyra ose kohëzgjatja sanksionin e dhënë në Shtetin kërkues.

Neni 20

Shteti kërkues nuk mundet më të marrë asnjë masë për ekzekutimin e kërkuar, veç kur Shteti i kërkuar e ka njoftuar atë për refuzim ose pamundësi ekzekutimi.

Neni 21

Shteti i kërkuar është kompetent në çështje të lirimit me kusht. E drejta e faljes mund të ushtrohet nga Shteti kërkues dhe nga Shteti i kërkuar.

Titulli IV – Heqja dorë në favor të Shtetit të kërkuar

Neni 22

Shteti kërkuar do t'i bëjë të njohur Shtetit të kërkuar dënimin për të cilin ai kërkon zbatimin e plotë.

Neni 23

1. Shteti i kërkuar përshtat dënimin ose masën e dhënë me legjislacionin e vet penal ashtu sikur ai të ishte dhënë për të njëjtën veprë penale të kryer në territorin e vet.
2. Sanksioni i dhënë në Shtetin e kërkuar nuk mund të rëndojë sanksionin e dhënë në Shtetin kërkuar.

Neni 24

Shteti i kërkuar siguron zbatimin e plotë të dënimit të përshtatur ashtu si do të veprohej për një dënim të dhënë nga juridiksionet e tij.

Neni 25

Pranimi nga Shteti i kërkuar i një kërkesë të formuluar konform këtij titulli pushon të drejtën për ekzekutimin e dënimit në Shtetin kërkuar.

Titulli V. Dispozita të përbashkëta

Neni 26

1. Çdo kërkesë e parashikuar nga neni 5 formulohet me shkrim.
Ajo përmban:
  - a) autoritetin që e ka nxjerrë;
  - b) objektin e saj;
  - c) identitetin e keqbërësit dhe vendbanimin e tij në Shtetin e kërkuar.
2. Kërkesa për mbikëqyrje shoqërohet me origjinalin ose me kopjen autentike të vendimit që përmban arsyet që kanë motivuar mbikëqyrjen dhe që specifikon masat që i vihen keqbërësit. Ajo saktëson, me aq sa është e mundur, rrethanat e veprës penale që ka motivuar vendimin e mbikëqyrjes, kohën dhe vendin e kryerjes, cilësimin ligjor të saj, dhe kur kjo është e nevojshme, kohëzgjatjen e sanksionit për ekzekutimin. Ajo jep të gjitha të dhënat për natyrën dhe kohëzgjatjen e masave të mbikëqyrjes që kërkohen për t'u ekzekutuar. Ajo përmban referenca në dispozitat ligjore të zbatueshme dhe të dhënat e nevojshme mbi personalitetin e keqbërësit dhe mbi sjelljen e tij në Shtetin kërkuar para dhe pas dhënies së vendimit për mbikëqyrje.
Kërkesa për ekzekutim shoqërohet me origjinalin ose me një kopje autentike të vendimit që ka konstatuar revokimin e kushtit pezullues të dënimit ose të ekzekutimit të tij, si dhe vendimin e dënimit. Karakteri i ekzekutueshëm i këtyre dy vendimeve vërtetohet në format e parashikuara nga ligji i Shtetit që i ka dhënë.
Kur vendimi për t'u ekzekutuar zëvendëson një tjetër të mëparshëm pa bërë një paraqitje të fakteve, do t'i bashkëngjitet një kopje autentike e vendimit që përmban këtë paraqitje.
4. Kërkesa që ka për objekt zbatimin e plotë të dënimit shoqërohet me dokumentet e parashikuara në paragrafin 2 të mësipërm.

Neni 27

1. Kërkesa dërgohet nga Ministria e Drejtësisë e Shtetit kërkuar drejtuar Ministrisë së

Drejtësisë të Shtetit të kërkuar. Përgjigjja transmetohet sipas të njëjtës rrugë.

2. Komunikimet e nevojshme për zbatimin e kësaj Konvente shkëmbehen ose sipas rrugëve të treguara në paragrafin 1 të këtij neni ose drejtpërdrejt midis autoriteteve të Palëve kontraktuese.

3. Në raste urgjente, komunikimet e parashikuara në paragrafin 2 të këtij neni mund të transmetohen nëpërmjet Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale (Interpol).

4. Çdo Palë kontraktuese mundet, me deklaratë drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, të bëjë të njohur se ajo dëshiron t'u përmbahet rregullave të reja të ndryshme nga ato të formuluara në paragrafët 1 e 2 të këtij neni.

Neni 28

Kur Shteti i kërkuar çmon se të dhënat e paraqitura nga Shteti kërkues janë të pamjaftueshme për t'i dhënë atij mundësi të zbatojë këto Konventë, ai kërkon plotësimin e të dhënave. Ai mund të caktojë një afat për marrjen e këtyre informacioneve.

Neni 29

1. Me rezervën e dispozitave të paragrafit 2 të këtij neni, nuk do të kërkohej përkthimi i kërkesave dhe shkresave që i bashkëngjiten, si dhe i të gjitha dokumenteve të tjera lidhur me zbatimin e kësaj Konvente.

2. Çdo Palë kontraktuese mundet, në çastin e nënshkrimit ose depozitimit të instrumenteve të rafitikimit, të pranimit ose aderimit, me deklaratë drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, të rezervojë të drejtën të kërkojë që kërkesat dhe shkresat që u bashkëngjiten të shoqërohen me përkthim, ose në gjuhën e vet ose në njërën nga gjuhët zyrtare të Këshillit të Europës ose në njërën nga këto gjuhë që ajo do të caktojë. Palët e tjera kontraktuese mund të kërkojnë të zbatojnë reciprocitetin.

3. Ky nen nuk prek dispozitat lidhur me përkthimin e kërkesave dhe shkresave që u bashkëngjiten, që përmbahen në marrëveshjet ose traktatet që janë në fuqi që mund të përfundohen midis dy ose disa Palësh kontraktuese.

Neni 30

Për shkresat dhe dokumentet e transmetuara në zbatim të kësaj Konvente nuk do të kërkohej asnjë formalitet legalizimi.

Neni 31

Shteti i kërkuar ka kompetencë, me kërkesë të Shtetit kërkues, të marrë shpenzimet për ndjekjen penale dhe gjykimin, të kryera në këtë Shtet. Kur ai vepron për marrjen e këtyre shpenzimeve, ai është i detyruar t'i rikthejë Shtetit kërkues vetëm honoraret për ekspertët që ai ka marrë.

Neni 32

Shpenzimet për mbikëqyrje dhe ekzekutim të bëra në Shtetin e kërkuar nuk kthehen.

Titulli VI – Dispozita të fundit

Neni 33

Kjo Konventë nuk cenon dispozitat që rregullojnë policinë e të huajve.

Neni 34

1. Kjo Konventë është e hapur për nënshkrim nga Shtetet anëtare të Këshillit të Europës. Ajo do të ratifikohet ose do të pranohet. Instrumentet e ratifikimit ose të pranimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

2. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi tre muaj pas datës së të tretit depozitim të instrumenteve të ratifikimit ose të pranimit.

3. Për çdo Shtet nënshkrues që do të shprehë më pas pëlqimin e vet për ta ratifikuar ose pranuar, kjo do të hyjë në fuqi tre muaj pas datës së depozitimit të instrumenteve të ratifikimit ose të pranimit.

Neni 35

1. Pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, Komiteti i Ministrave të Këshillit të Europës mund të ftojë çdo Shtet joanëtar i Këshillit të Europës për të aderuar në këtë Konventë.

2. Aderimi bëhet me anë të depozitimit të instrumenteve të aderimit pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës që do të fillojë efektet tre muaj pas datës së depozitimit.

Neni 36

1. Çdo Shtet kontraktues mundet, në çastin e nënshkrimit ose në çastin e depozitimit të instrumenteve të ratifikimit, pranimit ose aderimit të caktojë territorin ose territoret ku do të zbatohet kjo Konventë.

2. Çdo Shtet kontraktues mundet, në çastin e depozitimit të ratifikimit, të pranimit ose të aderimit ose në çdo çast tjetër më pas, me anë të një deklarate drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës të shtrijë zbatimin e kësaj Konvente në çdo territor tjetër të caktuar në deklaratë, ku ai është i ngarkuar të mbulojë marrëdhëniet ndërkombëtare.

3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafëve të mëparshëm mund të tërhiqet, përsa i takon çdo territori të caktuar në deklaratë sipas kushteve të parashikuara nga neni 39 i kësaj Konvente.

Neni 37

1. Kjo Konventë nuk prek detyrimet që përmbahen në dispozitat e çdo Konvente tjetër ndërkombëtare me karakter dypalësh ose shumëpalësh, që rregullon ose do të rregullojë, midis dy ose disa Palëve kontraktuese, ekstradimin ose forma të ndihmës gjyqësore në fushën penale.

2. Palët në Konventë mund të përfundojnë midis tyre marrëveshje dypalëshe ose shumëpalëshe, lidhur me çështjet e rregulluara nga kjo Konventë, vetëm me qëllim të plotësimit të dispozitave të kësaj Konvente ose për të lehtësuar zbatimin e parimeve që ajo mishëron.

3. Megjithatë, kur dy ose disa Palë kanë vendosur ose sapo kanë vendosur marrëdhënie mbi bazën e një legjislacioni uniform ose të një regjimi të posaçëm, ato do të kenë të drejtë të rregullojnë marrëdhëniet e ndërsjella në këtë fushë duke u mbështetur plotësisht në këto sisteme që nuk bien ndesh me këtë Konventë.

Palët kontraktuese që do të përjashtojnë nga marrëdhëniet e tyre të ndërsjella zbatimin e kësaj Konvente, konform dispozitave të këtij paragrafi, do t'i drejtojnë për këtë qëllim një njoftim Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

Neni 38

1. Çdo Palë kontraktuese mundet, në çastin e nënshkrimit ose në çastin e depozitimit të instrumenteve të ratifikimit, pranimit ose aderimit, të deklarojë se do të bëjë një ose disa rezerva që figurojnë në aneksin e kësaj Konvente.

2. Çdo Palë kontraktuese që ka formuluar një rezervë në bazë të paragrafit të mëparshëm

mund ta tërheqë atë tërësisht ose pjesërisht, duke i drejtuar një deklaratë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës dhe që do të fillojë efektet në datën e marrjes së saj.

3. Pala kontraktuese që ka formuluar një rezervë lidhur me një dispozitë të kësaj Konvente nuk mund të pretendojë për zbatimin e kësaj dispozite nga një Palë tjetër; megjithatë, ajo mundet, nëse rezerva është e pjesshme ose me kusht, të pretendojë për zbatimin e kësaj dispozite në atë masë që ajo vetë e ka pranuar atë.

4. Çdo Palë kontraktuese mundet, në çastin e nënshkrimit të kësaj Konvente ose të depozitimit të instrumenteve të ratifikimit, të pranimit ose të aderimit, me njoftim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës, të bëjë të ditur se ajo konsideron ratifikimin, pranimin ose aderimin të tillë që pas sjell detyrimin, konform të drejtës ndërkombëtare, të përfshijë në rendin e brendshëm dispozitat e nevojshme për zbatimin e kësaj Konvente.

Neni 39

Kjo Konventë do të mbetet në fuqi pa kufizim në kohë.

2. Çdo Palë kontraktuese mundet, përsa i takon, të denoncojë këtë Konventë duke i drejtuar një njoftim Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Europës.

3. Denoncimi do të fillojë efektet gjashtë muajsh pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 40

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës do të njoftojë Shtetet anëtare të Këshillit dhe çdo Shtet që ka aderuar në këtë Konventë për:

- a) çdo nënshkrim;
- b) depozitimin e instrumenteve të ratifikimit, pranimit ose aderimit;
- c) çdo datë të hyrjes në fuqi të kësaj Konvente konform nenit 34 të saj;
- d) çdo njoftim ose deklaratë të marrë në zbatim të paragrafit 4 të nenit 27 të paragrafit 2 të nenit 29, të paragrafit 3 të nenit 37 dhe të paragrafit 4 të nenit 38;
- e) çdo deklaratë të marrë në zbatim të dispozitave të paragrafëve 2 e 3 të nenit 36;
- f) çdo rezervë të formuluar në zbatim të paragrafit 1 të nenit 38;
- g) tërheqja e çdo rezerve të bërë në zbatim të paragrafit 2 të nenit 38;
- h) çdo njoftim të marrë në zbatim të dispozitave të nenit 39 dhe datën e hyrjes kur denoncimi do të fillojë efektet.

Me këtë mirëbesim, nënshkruesit, të autorizuar rregullisht për këtë qëllim, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Strasburg, më 30 nëntor 1964, në frëngjisht dhe anglisht, të dy tekstet janë njëllor të besueshëm, në një ekzemplar të vetëm që do të depozitohet në arkivat e Këshillit të Europës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Europës do t'u komunikojë nga një kopje të vërtetuar konform secilit nga Shtetet nënshkruese dhe aderuese.

ANEKS

Secila nga Palët kontraktuese mund të deklarojë se ajo rezervon të drejtën të bëjë të njohur:

1. se ajo nuk pranon dispozitat e Konventës që trajton ekzekutimin e dënimeve ose zbatimin e plotë të tyre;
2. se ajo pranon vetëm disa nga këto dispozita;
3. se ajo nuk pranon dispozitat e paragrafit 2 të nenit 37.

SHPLLJE KËRKESE PËR SHPRONËSIM

“Ministria e Transportit” shpall kërkesën për shpronësim publik të pasurive të paluajtshme për ndërtim të objektit, segmenti rrugor Vorë-Sukth.

Subjekti kërkues i këtij shpronësimi është D.P.Rrugëve.

Me anë të këtij publikimi në shtyp, kërkohet të vëmë në dijeni personat që preken nga ky shpronësim.

Vënia në dijeni konsiston në sipërfaqen që shpronësohet dhe masën e vlerësimit të llogaritur nga Komisioni i Shpronësimit pranë Ministrisë së Transportit, për personin sipas listës emërore të mëposhtme.

Ky publikim do të jetë me një periudhë një javore dhe brenda 15 ditëve nga plotësimi i këtij afati për publikim, personi që ka emrin në listën emërore ka të drejtë të paraqesë pretendimet e tij të shoqëruara me dokumentet përkatëse në ministrinë kompetente (Ministria e Transportit).

RRETHI TIRANË
BASHKIA VORË
FSHATI: VORË

Lista e pronarëve që shpronësohen për efekt të ndërtimit të superstradës Vorë-Sukth, pjesa e superstradës Tiranë-Durrës

Lloji i pasurisë së paluajtshme: Truall Nr.1

Nr	Emër Mbiemër	Adresa	Nr. i km	Sip.e truallit m2	Çmimi i truallit lek/m2	Vlera e truallit.lekë
	Luigji Aliaj	Rr. Marin Barleti, Pall. Nr.1155, shk.1/9 Shkodër				
	Leonardo Kastrati	Lagjja Currila, Durrës				
	“Uldedaj Liss” Shpk	Rr.Mine Peza Nr.88, Shk.1/19 Tiranë		519	4300	2 231 700
	Paulin Sterkaj	Rr.Irfan Tomino, Selitë 1	1+00			

RRETHI TIRANË
BASHKIA VORË
FSHATI: MUCAJ

Nr	Emër Mbiemër	Adresa	Nr. i km	Sip.e truallit m2	Tokë Are Çmimi lek/m2	Vlera e truallit.lekë
	Luigji Aliaj	Rr. Marin Barleti, Pall. Nr.1155, shk.1/9 Shkodër				
	Leonardo Kastrati	Lagjja Currila, Durrës				
	“Uldedaj Liss” Shpk	Rr.Mine Peza Nr.88, Shk.1/19 Tiranë		1510	1200	1. 812. 000
	Paulin Sterkaj	Rr.Irfan Tomino, Selitë 1	0+900			

Fletorja Zyrtare gjendet në:

1. Në çdo njësi postare të çdo qyteti;
2. Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare,
Rr.Qemal Stafa, pranë ndërtesës së Prokurorisë së Përgjithshme.

U dorëzua për shtyp më 25.1.2001
Doli nga shtypi më 29.1.2001

Tirazhi: 3700 copë

Formati: 60x88/8

Shtypshkronja “Tipografia Ushtarake”

Çmimi: 200 lekë